The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63-43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, OCTOBER 21, 1959

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63-43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.50, tekstā $3.20-$6.40 par vienu collas slejas telpu.

84./909. n-rs. TREŠDIEN, 1959. GADA 21. OKTOBRĪ 9. gads.

SAV. VALSTIS UN ANGLIJA GRIB STEIDZINĀT SARUNAS

FRANCIJAS PREZIDENTS DE GOLLS GRIBĒTU ATRISINĀT ALŽĪRIJAS JAUTĀJUMU PIRMS VALDĪBU GALVU KONFERENCES SĀKUMA

Vašingtonā. Anglijas ministru prezidenta Mekmillena ietekmēts, arī Sav. Valstu prezidents Eizenhauers tagad grib steidzināt valdību galvu konferences sākumu, šim notikumam kā piemērotāko datumu minot šī gada decembra pirmās divas nedēļas. Rietumvācijas kancleram Adenaueram, kas konferencē gan nepiedalīsies, esot pieņemams katrs datums, par kuŗu tikai tris lielie varot vienoties. Bet par decembra sākumu vienošanās vēl ir problēmatiska. Un proti, Francijas prezidents de Golls tagad uzsācis vispārēju kampaņu piecu gadu ilgā Alžirijas kaŗa likvidēšanai. Un tikmēr, kamēr viņam tas nav izdevies, viņš uz valdību galvu konferenci negrib steigties.

Neoficiālas ziņas nepārprotami liecina, ka konferences jautājums pašreiz ir ļoti akūts un kā Rietumi, tā Austrumi sarunām nopietni gatavojas. Maskavas prese un radio turpina savas miera uvertīras, bieži vien pieminot premjēra Chruščeva viesošanos pie prezidenta Eizenhauera Dāvida nometnē, neaizmirstot arī pieminēt tur pieņemtos lēmumus.

Arī sabiedroto rindās manāms konferences sagatavošanas aktivitātes pieaugums, kas izpaužas dažādos priekšlikumos, kā vislabāk koordinēt Rietumu politiku. Viena doma būtu, ka prezidents Eizenhauers jau šī mēneša beigās dotos uz Eiropu apspriesties ar premjēru Mekmillenu, prezidentu de Gollu un šai gadījumā arī ar Rietumvācijas kancleru Adenaueru. Otra iespēja būtu, ka Rietumu „lielie" sastaptos Parīzē tikai pāris dienas pirms Ženēvā paredzētās valdību galvu konferences. Izslēgta nav arī ārlietu ministru konference ar Padomju Savienības piedalīšanos, kā sākums valdību galvu sarunām. Konferences darba kārtības izstrādāšana solās būt par visai grūtu uzdevumu, tādēļ nebūtu nemaz jābrīnās, ja šis uzdevums jau iepriekš tiktu uzticēts lielvalstu ārlietu ministriem.

Notikumu attīstība pagājušās nedēļas nogalē lika domāt, ka valdību galvu konference vairs ir tikai laika jautājums. Un, ja notiek Anglijas ministru prezidenta Mekmillena prāts, tad šādai konferencei vajadzētu sākties jau šī gada 7. decembrī. Šis datums esot pieņemams arī Sav. Valstu prezidentam. Interesanti atzīmēt, ka decembra pirmās divās nedēļās nedz Sav. Valstu prezidents, nedz Anglijas premjērs nav uzņēmušies nekādu saistību, acīmredzot, lai atstātu brīvu laiku eventuālai valdību konferencei.

Rietumeiropā galotņu sarunu gaidās jau sākušies drudžaini sagatavošanās darbi. Novembra sākumā Londonā viesosies Ziemeļatlantijas organizācijas ģenerālsekretārs Spāks. Dažas dienas pēc tam uz Parīzi izbrauks Anglijas ārlietu ministrs Lloids, lai jau tūlīt pēc atgriešanās kopā ar ministru prezidentu Mekmillenu Londonā sagaidītu Rietumvācijas kancleru Adenaueru. Mēneša beigās ceļu uz Anglijas galvaspilsētu mēros vēl Italijas ministru prezidents Šeņi un ārlietu ministrs Pella.

Ja valdību galvu konferenci patiesi izdodas noorganizēt līdz 7. decembrim, kā to cer Anglijas valdība, tad ļoti iespējams, ka pirms minētās konferences uz atsevišķām sarunām sanāk Sav. Valstu unFrancijas prezidenti, Anglijas premjērs un Rietumvācijas kanclers, kas šādas priekšsarunas ieskata par absolūti nepieciešamām.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Jau tuvākās dienās tiks atjaunotas Austrālijas un Apvienotās Arabu republikas diplomātiskās saites. To uzskata par priekšspēli diplomātisko attiecību atjaunošanā arī starp Kairo un Londonu, kas tika pārtrauktas 1956. gada novembra mēnesī, Suecas kaŗa laikā.

● Kā jau agrāk ziņots, diktātoru valdīta Kuba un Dominikāņu republika, eventuālai savstarpēja kaŗa vešanai pašreiz mēģina iepirkt ieroču ārzemēs. Kastro, piemēram, būtu ieinteresēts angļu strūkllidmašīnās. Angļi būtu arī gatavi pārdot, bet . . . tiklīdz par to padzirdēja Vašingtona, Londona saņēma oficiālu amerikāņu protestu. Sav. Valstis baidās no Karaibu jūras valstu bruņošanās drudža, jo tas ātri vien var izsaukt militāru konfliktu, ko tad Sav. Valstīm varētu nākties likvidēt.

● Komūnistu Ķīna, kuŗas lielais lēciens uz priekšu šogad pārvērtās katastrofālā lēcienā atpakaļ, paaugstinājusi racionēto pārtikas produktu cenas. Cenu paaugstināšanas aizmugurē slēpjas „dziļa" komūnistu filozofija. Un, proti, ka augstākās tirgus cenas būs pamudinājums zemniekiem vairāk ražot — un vairāk no saražotā laist tirgū un nevis to nobēdzināt mājās pašu vajadzībām. Racionēto pārtikas produktu (gaļas, cukura, sakņu, augu eļļu u. c.) cenu paaugstināšanu visvairāk izjutīs pilsētu iedzīvotāji, kamēr valdība uzsver, ka, salīdzinot ar algām, pārtikas produkti arī vēl tagad būšot ļoti lēti. Un cik gan var izmaksāt viena mārciņa augu eļļas, mārciņa cukura un nepilna mārciņa gaļas vai tauku, ar ko kinietis normālpatērētājam jāapmierina izsalkums veselu mēnesi?

VALDĪBU GALVU KONFERENCE — MASKAVAS UZVARA

Padomju Savienības galvaspilsētā stacionēto Rietumu preses pārstāvju vērtējumā jauna valdību galvu konference nozīmē jaunu komūnistu politikas uzvaru.

Savai nesātīgai kārībai vienmēr un visur apgalvot, ka viņi bijuši pirmie, krievi tagad varēs pievienot vēl vienu un, proti, ka viņi bijuši pirmie, kas pieprasījuši valdību galvu konferenci. Un šoreiz viņiem būs taisnība.

Atgriežoties no Vašingtonas un vēlāk no Pekingas, Chruščevs turpināja sludināt, ka viņa iecerētā valdību galvu konference jau drīz vien kļūs reālitāte. Kādā runā Vladivostokā padomju premjērs paregoja, ka galotņu konference notiks vai nu šī gada beigās, vai nākamā gada sākumā. Tātad, lai ko arī gribētu pārējās lielvalstis (šoreiz gan domas šai jautājumā nedalās), Chruščevs galotņu konferenci grib pirms Eizenhauera Maskavas vizītes, kas paredzēta nākamā gada vasaras sākumā.

Lai gan Anglijas ministru prezidents Mekmillens par konferences realizēšanu cīnās daudz sirsnīgāk nekā Chruščevs, kas pašreiz īstenībā nedara neko citu kā vienīgi mierīgi noraugās Rietumu pūliņos mēģināt nodzīvot viņa miera mācības ietvaros, propagandas laurus starptautiskā mērogā plūks Padomju Savienībā. Konferences izdošanās vai neizdošanās nav Chruščeva galvenais mērķis. Pats galvenais ir, lai konference notiktu, notiktu uz viņa ieteikuma pamata, tā parādot pasaulei, kādu prestižu kapitālistu lielvalstīs bauda Padomju Savienība. Otrs Chruščeva mērķis ir radīt apstākļus, kas nepieciešami, lai galotņu sarunas turpinātos arī tālākā nākotnē, neaprobežojoties vairs tikai ar četrām lielvalstīm, bet piesaistot arī citu valdību galvas. Ar šādiem paņēmieniem Chruščevs grib pierādīt visai pasaulei, ka viņš ir pats galvenais miera, sadarbošanās un atbruņošanās veicinātājs.

Chruščevs labi saprot, ka pašreizējos apstākļos ir ļoti svarīgi noturēt jau ieņemtās pozicijas, radīt zināmu pamiera periodu, kuŗa laikā komūnisti var nodrošināt savus guvumus un koncentrēties uz savu iekšējo problēmu atrisināšanu. Kā vienmēr, tā arī tagad laiks ir labākais un tikamākais komūnistu sabiedrotais, un jo ilgāk var novilcināt pieskaršanos atsevišķām problēmām, jo ilgāk var novilcināt sarunas šo problēmu atrisināšanai, jo komūnistiem tas izdevīgāk.

Kanadas ģenerālgubernātors Vanjē ar kundzi otrdien, 20. oktobrī, ieradās pirmajā oficiālajā vizītē Toronto pilsētas valdes namā un tās pašas dienas vakarā apmeklēja Dž. Verdi operas „Likteņa vara" izrādi Ķēniškīgajā Aleksandras teātrī.

VAI LUNNIKS „REDZĒJIS" MĒNESS APSLĒPTO PUSI?

Maskavā. Padomju Savienības ziņu aģentūra Tass pastāsta, ka trešās padomju mēneša raķetes satelits sekmīgi nofotografējis mēneša tumšo pusi un ka iegūtos datus pašreiz apstrādājot krievu zinātnieki. Tiklīdz no fotografijām un citas satelita sniegtās informācijas būšot izveidota kaut kāda kopaina par līdz šim nekad neredzēto mēness otro pusi, ar rezultātiem tikšot iepazīstināta visa pasaule.

No tā, no ziņo Tass no Ļeņingradas Pulkovas observātorijas direktors Michailovs, var tikai secināt, ka minētais satelits pasaules telpā uzvedas tieši tā, kā to grib padomju zinātnieki. Bet viņu Rietumu kollēgas par absolūtu krievu panākumu vēl nav pārliecināti, atļaujot pat izteikt šaubas, ka satelits mēness otro pusi vispār būtu „redzējis".

MIRIS ĢEN. DŽ. MARŠALS

Pēc gaŗākas slimošanas šī gada 16. oktobrī Vašingtonas Valtera Rīda armijas slimnīcā miris ģen. Džordžs Maršals. Ģenerālis bija 78 gadi vecs. 2. pasaules kaŗa laikā ģen. Maršals bija Sav. Valstu armijas stābā priekšnieks; pēc kaŗa beigām slavenais kaŗavīrs bija Sav. Valstu ārlietu un vēlāk aizsardzības ministrs.

Savas diplomāta karjēras laikā ģen. Maršals izveidoja saimnieciskas atdzimšanas programmu (Maršala plānu) — kaŗa noplicināto valstu atbalstīšanu. Tādas valstis, kā, piemēram, Francija, Italija tagad atzīstas, ka vienīgi ar Maršala plāna palīdzību tām pēckaņa gados izdevies nostāties uz kājām, saglabāt demokratisko iekārtu un izvairīties no pilnīgas komūnistu virskundzības. Pēckaŗa gados, kā zināms, komūnistu partija Francijā un Italijā bija draudīgi spēcīga, un vienīgi saimnieciskas stabilitātes izveidošanās atturēja no komūnisma tālākas izplatīšanās. Maršals bija ASV speciālsūtnis Ķīnā, kad komūnisti tur uzsāka kaŗu ar valdības kaŗaspēku. Kā zināms, Ķīnas komūnistizēšana netika aizkavēta.

MAĻENKOVA GARĀ

CHRUŠČEVS SOLA NORMĀLPATĒRĒTĀJU PREČU RAŽOŠANAS PALIELINĀŠANU

Vašingtonā. Maļenkova vieglās rūpniecības programmu, kam 1953. gadā Chruščevs tik sīksti pretojās, padomju premjērs tagad pasniedz kā savu, apsolot kā kvalitātīvi, tā kvantitātīvi celt preču ražošanu Padomju Savienībā. Chruščevs sola labākus un modernākus mājsaimniecības piederumus, vairāk dzīvokļu un māju, labākus apavus un drēbes u. t. t. Līdz 1962. gadam šai nozarē ražošana tikšot celta par 40%, salīdzinot ar 1958. gadu.

Kad 1953. gada 28. oktobrī ar tādu pašu programmu nāca klajā toreizējais ministru prezidents Maļenkovs, Chruščevs nekavējoties nostājās opozicijā un cīnījās pret Maļenkova programmu līdz pat 1955. gada februārim, kad pēdējam pienāca laiks Kremli atstāt.

Pirms pieciem gadiem Chruščevs bija pārliecināts, ka Maļenkova vieglās rūpniecības politika izsitīs no sliedēm padomju smago rūpniecību, uz ko Staļins balstīja visu Padomju Savienības saimniecības nākotni. Tagad turpretim Chruščevs ir aptvēris, ka ne tikai Padomju Savienības saimnieciskā, bet arī viņa personīgā politiskā nākotne stipri vien atkarājas no vieglās rūpniecības ražotspējas pacelšanas. Amerikāņiem gribētos domāt, ka šādu ieskatu nostiprinājusi šīs vasaras izstāde Maskavā un Chruščeva nesenā vizīte Sav. Valstīs, kur viņam personīgi izdevās pārliecināties par dzīves līmeņa starpību Savienotajās Valstīs un Padomijā.

APVIENOTAJĀS NĀCIJĀS AUKSTAIS KAŖŠ TURPINĀS

„Atkušna" iestāšanās citās frontēs debates pasaules organizācijā vēl nav ietekmējusi.

Aukstā kaŗa atdzīvošanās ir viens no Apvienoto Nāciju pilnsapulces kārtējās sesijas lielākajiem pārsteigumiem.

CHRUŠČEVA TEORIJA MIERU NEGARANTĒ

Chruščeva vizīte Sav. Valstīs un padomju draudu atjaunošanās Berlīnes jautājumā mazinājušas aukstā kaŗa propagandas kaujas visas citās frontēs, tikai ne AN pilnsapulcē, kur lielo starpā jau notikušas vairākas sadursmes un viena otra vēl gaidāma.

Vienīgais, kas, varbūt, pēdējā laikā ir mainījies ir savstarpējo uzbrukumu taktika. Agrākās krizes, kā piemēram, Grieķijā, kad to mēģināja sagrābt komūnisti, Čechoslovakijā, kad komūnistiem tas izdevās, pirmā Berlīnes blokāde, Koreja un daudz citu izcēlās ar tiešām vārdu divkaujām Sav. Valstu un Padomju Savienības starpā. Tagad turpretim lielie nekoncentrē uguni tik daudz tieši viens pret otru kā pret kādu vai nu Padomju Savienības, vai Sav. Valstu atbalstītu „starpnieku". Tā padomju delegācijas vadītājs pieprasa nacionālistu Ķīnas izmešanu no Apvienotajām Nācijām, jo Čankgkaišeka režīms kļuvis satrūdējis politisks līķis, kas steigšus jāaprok. Sav. Valstis atbild ar uzbrukumiem komūnistu Ķīnai, pēdējai pārmetot tibetiešu izslepkavošanu un kaŗa kūdīšanu Korejā, Tibetā, Indonēzijā, Filipinu salās, Malajā un Laosā.

Sav. Valstu naidīgās attieksmes ar komūnistu Ķīnu un Vašingtonas nemitīgās pūles atturēt Pekingu no iekļūšanas Apvienotajās Nācijās nebūt nav vienīgais iemesls, kas pilnsapulcei tik bieži piešķiŗ pulveŗmucas jūtīgumu. Par vienu no jaunākajiem cīņas laukiem tagad izveidojusies Drošības padome, kur Padomju Savienības un Sav. Valstis katra cīnās par sava kandidāta iesēdināšanu. Krievi atbalsta Poliju, amerikāņi — Turciju. Pēc divdesmitpiecreizējas nobalsošanas ne viena, nedz otra kandidātvalsts nepieciešamo divu trešdaļu vairākuma vēl nav saņēmusi, lai gan skaitļi rāda, ka labākas izredzes uzvarēt ir Polijai. Sav. Valstīm, kas līdzšinējos gados dominēja Apvienotajās Nācijās, šāda notikumu attīstība nāk kā nepatīkams pārsteigums. Un, proti, Sav. Valstis var zaudēt savu pārākumu Drošības padomē. Tur, kā zināms, darbojas vienpadsmit valstis un lēmuma pieņemšanai vajadzīgas septiņas balsis. Kaut arī Padomju Savienībai Drošības padomē ir veto tiesības, tā nevar aizkavēt kāda jautājuma ierosinājumu ārkārtējā pilsapulces sesijā, ja par to nobalsojušas septiņas valstis.

Bet arī ar tām problēmām, kas pilnsapulcē tiek pārrunātas, pilnīgi pietiek, lai pārliecinātos, ka Apvienoto Nāciju paspārnē aukstais kaŗš turpinās līdzšinējā gaitā.

LIELĀKĀS DIENVIDAMERIKAS REPUBLIKAS APŠAUBA CHRUŠČEVA TOTĀLĀS ATBUŅOŠANĀS PLĀNU

Runājot Apvienoto Nāciju Politiskā un Drošības komitejā, Dienvidamerikas Arģentīna un Brazilija atklāti šaubījās, ka pasaules mieru varētu iegūt tikai ar visu ieroču iznīcināšanu. Kopīgi ar Sav. Valstīm kritizējot Padomju Savienības ministru prezidenta četru gadu atbruņošanās plānu, Arģentīnas un Brazilijas pārstāvji pieprasīja Chruščeva plānu pasniegt daudz sīkākā apstrādājumā, kur būtu novērsti līdzšinējie trūkumi un skaidri norādīts, kā īsti Padomju Savienības skatās uz pašas proponētās atbruņošanās pārraudzību.

Arģentīnas delegāts Dr. Amadeo uzsvēra, — kamēr padomju miera piedāvājumi viņu no sirds iepriecina, viņš gribētu redzēt arī kādus konkrētus pierādījumus, ka Padomju Savienība pati gatavotos rīkoties tā, kā tā tagad sludina. Dr. Amadeo lika Drošības padomei saprast, ka, ja arī viss padomju atbruņošanās plāns tiktu reālizēts, kaŗa briesmas ar to vēl nebūs likvidētas. Un, proti, Padomju Savienība paredz, ka iekšēja miera saglabāšanai katrai valstij nepieciešamas bruņotas policijas vienības. Tikmēr, kamēr katrai valstij būs savi policisti, lielām valstīm, protams, vairāk nekā mazākām, pēdējām nebūs nekādu garantiju, ka lielākās kādu dienu nemēģina dominēt pār mazajām.

ASV SŪTNIECĪBAS DARBINIEKS APVAINOTS SPIEGOŠANĀ

No Maskavas izraidīts Sav. Valstu sūtniecības drošības virsnieks Rasels Langelle.

Vašingtonā. Sav. Valstu valdība katēgoriski noraida padomju apvainojumus, ka amerikāņu sūtniecības drošības virsnieks Maskavā būtu nodarbojies ar spiegošanu, kā to apgalvo Padomju Savienība. Sav. Valstu ārlietu ministrijas versijā, sūtniecības drošības virsnieks Langelle saņēmis vairākus vilinošus piedāvājumus iestāties Padomju Savienības spiegu dienestā. Kad no tā nekas nav iznācis, krievi sākuši vispirms draudēt viņam pašam, vēlāk arī viņa ģimenes locekļiem, lai mēģinātu viņu piesaistīt spiegošanā pret Sav. Valstīm. Kad Langelle nav padevies arī krievu draudiem, tie vienkārši apvainojuši viņu spiegošanā un pieprasījuši viņa nekavējošu izvākšanos no Padomju Savienības.

Negaidītā faktu fabrikācija Maskavā, laikā, kad Rietumi gatavojas valdību galvu sarunām, Vašingtonā uzņemta ar vislielāko sašutumu. Lai gan neviens nedomā, ka starpgadījums varētu jebkādā veidā iespaidot galotņu sarunas, tas amerikāņu diplomātu mutēs tomēr atstājis sāju garšu, pie viena atgādinot, ka darījumos ar Padomju Savienību nekad nedrīkst padoties illūzijām. Vienmēr jābūt nomodā, sagatavotam visdažādākiem pārsteigumiem.

ANGLIJAS UZTRAUKUMAM NAV PAMATA

Kāds Francijas ārlietu ministrijas pārstāvis pagājušās nedēļas nogalē izteicās, ka Anglijas uztraukumiem, it kā Francija gribētu aizkavēt valdību galvu konferenci, neesot nekāda pamata. „To," sacīja runātājs, „ka franči gribētu konferenci aizkavēt, līdz būtu atrisināts Alžīrijas jautājums un izmēģināta pirmā franču atombumba, Londonā ir vienkārši izdomājusi."

IELŪGUMS MĀKSLAS DRAUGIEM

GLEZNU SALONS „CREST FLORIST" VEIKALĀ

Jaunais latviešu puķu veikals Toronto „Crets Florist" 567 Mt. Pleasant Rd., tel. HU 7-0491, savās telpās iekārtojis gleznu salonu-tirdziņu, kuŗu atklās piektdien, 23. okt., un uz atklāšanu, no pl 5-9 laipni aicināti visi tautieši — īpašus ielūgumus neizsūtīs.

Savus darbus jaunajā salonā izstādījuši: Ed. Dzenis, D. Miezājs, A. Nulītis, J. Reinholds, J. Tīdemanis un J. Zuntaks.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

VAI KOMŪNISTI BŪS MŪSU KULTŪRAS KAPRAČI?

Ja lasa tikai „ārējām vajadzībām" sarakstīto komūnistu literātūru, it īpaši Padomju Savienības laikrakstu latviešu valodā „Dzimtenes Balss", tad varbūt augšējais jautājums varētu šķist pavisam pārspīlēts, jo diendienā taču kā latviešu komūnisti, tā viņu ticības brāļi citās nekrievu tautu apdzīvotās sarkanās impērijas sastāvdaļās nepagurusi raksta un runā par nacionālo kultūru celšanu un veicināšanu. „Visu laiku lielākais zinātnieks" Staļins 1930. gadā XVI Padomju Savienības komūnistu partijas kongresā „izkala" slaveno saukli, ko, līdzīgi Švarcvaldes dzegūžu pulkstenim, visi mazie komūnistu gariņi kopš tā laika līdz pat mūsu dienām turpina automatiski atkārtot, pasvītrodami, ka nacionālām kultūrām ir jābūt „nacionālām savā formā, bet sociālistiskām saturā".

Tanī pašā laikā Staļins savā pārskatā minētajam kongresam rakstīja: „Var izlikties dīvaini, ka mēs, kas stāvam par nacionālo kultūru sakausēšanu vienā kopīgā kultūrā (kā formā, tā saturā) ar vienu kopīgu valodu, esam spiesti tanī pašā laikā stāvēt par nacionālo kultūru uzplaukumu tagadējā laikā — proletāriāta diktātūras periodā. Bet tur nav nekā dīvaina. Nacionālām kultūrām ir jāļauj attīstīties un izplesties, lai atklātu visas iespējamības un lai radītu apstākļus to sakausēšanai vienā kopīgā kultūrā ar vienu kopīgu valodu laika sprīdī, kamēr sociālisms uzvarēs visā pasaulē. Kultūru, kas ir nacionālas formā un sociālistiskas saturā, uzplaukumam pie proletāriāta diktātūras vienā zemē, ir nolūks tās sakausēt vienā kopīgā sociālistiskā (kā formā, tā saturā) kultūrā ar vienu kopīgu valodu, kad proletāriāts gūs uzvaru visā pasaulē un kad sociālisms kļūs par dzīves veidu — un tas ir tas, kas veido Ļeņina nacionālās kultūras jautājuma idejas dialektiku" (J. V. Staļin: „Političeskij otčot . . . ", 566 l. p.).

Tātad jau 1930. gadā nepārprotami „augstais komūnisma priesteris" ir skaidri pateicis, ka nacionālām kultūrām ir tikai tik daudz vērtības, par cik tās noder kopīgas sociālistiskas kultūras sagatavošanai nākotnē, kad nacionālām kultūrām ir jāsaplūst un jāizzūd. Raksturīgi arī, ka kopš 1934. gada vērojama nosliece uz krievu nacionālisma pusi, tāpat kā patriotisms arvien vairāk un vairāk kļūst par oficiāli iedvēstu krievu nacionālo patriotismu.

Tāpēc mūs nevar vairs pārsteigt ziņa, ka latiņu alfabēta vietā ir nodomāts latviešu valodai ievest krievu alfabētu, kā to kādreiz izdarīja cara laiku Krievija ar lietuviešu valodu (komūnisti nemaz nekautrējas atdarināt reakcionāro caru paņēmienus, ja tie labi var kalpot viņu mērķiem!) .Tāpat mūs arī nevar pārsteigt ziņa, ka padomju iestādes latviešiem jau uzspiedušas vairāku tūkstošu krievu vārdu lietāšanu „latviešu padomju valodniecības" vārdā, piesārņojot latviešu valodu ar rusicismiem, ko Latvijas brīvvalsts laikā latviešu valodnieki bija gandrīz izskauduši no mūsu rakstu valodas. Nākuši atpakaļ ne tikai agrākie rusicismi, pie kuriem Maskavas latvieši laikam tā pieraduši, ka nevar bez tiem iztikt, bet radīts arī tūkstošiem jaunu rusicismu, kas pilnīgi sveši latviešu tautas garam.

Tā kā latviešu tautas komūnistu saujiņā laikam nav neviena tāda vīra, kas varētu mēroties stājā kaut vai ar poļu un dienvidslavu nacionāliem komūnistiem un, kā nesenie notikumi rāda, mazākās aizdomas par nacionālu noslieci ir jau dārgi maksājušas diviem redzamiem latviešu komūnistiem, tad nav nekādu cerību, ka latviešu komūnistu starpā būtu vīri, kam drosme un spējas nostāties pret krievu šovinisma izplatīšanu mūsu dzimtenē zem „kopīgas sociālās kultūras" maskas. Visiem latviešu komūnistiem mugurkauli jau Staļina laikā tika tā sakropļoti, ka tie pat nedomā kaut ko darīt latviešu valodas un kultūras aizsardzības labā, ja Maskavas „lielie biedri" prasa darīt pretējo.

Tāpēc nav nekādu šaubu, ka latviešu kultūra ir nāvīgi apdraudēta, un mēs, trimdinieki, diemžēl, tur neko nevaram līdzēt, izņemot to, ko jau mazos apmēros darām — saglabāt latviešu kultūru brīvajā pasaulē — ārpus mūsu nelaimīgās dzimtenes robežām.

BUDZIS

NĀCIET, JŪS ESAT AICINĀTI

Kāds apcerējums ar uzrakstu: „Jums aicinājums" — angļu u.c. valodās aicina centīgos lasītājus izmantot Toronto publiskās bibliotēkas. Jaunkanadiešus visvairāk pievilks Lisgar bibliotēkas nodaļa, 1115 Queen St. West. Tur glabājas vislielākā svešvalodu grāmatu kollekcija, un šī bibliotēka īpaši pūlas jaunkanadiešiem apgādāt labu lasāmo vielu viņu pašu valodā un palīdzēt tās izvēlē.

Tas ir visai svarīgs pasākums. Ja Toronto svešvalodu grāmatu skaita ziņā ieņem vadošo lomu starp Kanadas publiskām bibliotēkām, tad tai seko daudzi citi jaunkanadiešu apmešanās centri, īpaši rietumos.

Toronto publiskā bibliotēkā atrodamas grāmatas 57 dažādās valodās. Viena pati Lisgaras nodaļa glabā kādus 4.000 šādu grāmatu savos plauktos, un vēl daudz vairāk tās pieejamas Centrālajā bibliotēkā, kā arī tās citās nodaļās. Novietnes katalogs rāda, kur katra grāmata glabājas, lai to varētu apgādāt lasītājiem, ja šāda grāmata neatrodas bibliotēkā, kas ir viņa mītnes tuvumā. Pārvedumu sistēma nodrošina, lai grāmatas periodiski pārvietotu no vienas bibliotēkas nodaļas uz otru.

Lisgaras nodaļa pēc nesenā ugunsgrēka ir stipri uzlabota: ierīkoja gaišāku apgaismojumu un izdarīja pilnīgu visu grāmatu krājuma pārkārtojumu. Vismaz pusi no sava darba Lisgaras nodaļa velti ārzemju valodu sekcijai.

Komiteja, kuras locekļi runā vairākas svešvalodas, izdara faktisko grāmatu izlasi pēc ārzemju apgādu katalogiem. Grāmatu krājumu pastāvīgi papildina ,sakarā ar ko bez plaši pazīstamiem klasiķiem pieejama arī visai laba modernās literātūras izlase.

Lisgar nodaļa īpašu ievērību pievērš palīdzībai mācīties valodas. Šim nolūkam var aizņemties pat referenču grāmatas, līdzīgas vārdnīcām un enciklopēdijām. Lasāmgrāmatas ir pieejamas visāda vecuma lasītājiem. Jaunkanadiešiem palīdz iemācīties angļu valodu no mācības grāmatām, kas paskaidrojumus sniedz viņu dzimtā valodā. No otras puses ir pieejamas daudzas rokas grāmatas angļu valodā, lai varētu mācīties citas valodas.

Patīkami atzīmēt, ka kopš 1957. gada Lisgar publiskās bibliotēkas svešvalodu grāmatu apgrozība ir trīskārtojusies. Tas rāda, ka angliski runājošie kanadieši ar vien vairāk interesējas par ārzemju valodu iemācīšanos un ka jaunkanadieši mēģina saglabāt savu kultūras mantojumu. Abas ir labas lietas. Integrācijai jaunā apkārtnē nav jāpanāk jaunieceļotāju dzimto zemju vērtību atmešana. C. S.

Sanācis igauņu „parlaments" Zviedrijā

Igauņu centrālās komitejas vēlēšanas Zviedrijā notika maijā, kad ievēlēja 100 locekļu. Centrālkomiteja jaunā sastāvā uz pirmo sēdi sanāca pirms divām nedēļām. Par priekšsēdi atkal ievēlēts māc. J. Latiks, bij. ārlietu ministrs un pēdējais sūtnis Lietuvā. Atklāšanas aktā igauņus apsveica vairāki Zviedrijas parlamenta labo partiju locekļi. No latviešiem apsveica redaktors A. Kroders, kas savā runā ļoti atzinīgi izteicās par igauņu vēlēšanu kārtību, kā tie izrauga savu centrālo organizāciju.

LATVIEŠI BEĻĢIJĀ

Beļģijas Latviešu nacionālai komitejai jauna valde

Beļģijas latviešu nacionālā komiteja ir augstākā, vēlētā Beļģijas latviešu pārstāvība kopīgo nacionālo interešu sargāšanai un cīņai par Latvijas tautas un demokratiskas Latvijas valsts brīvību un neatkarību. BLNK vada Beļģijas latviešu nacionāli sabiedrisko darbu, pārstāv Beļģijas latviešus centrālajās organizācijās un rūpējas par latviešu bēgļu stāvokļa uzlabošanu un sniedz tiem palīdzību, kā arī atbalsta un saskaņo latviešu organizāciju darbu Beļģijā.

Saskaņā ar BLNK pamatnoteikumiem, komiteja ir ievēlēta uz trim gadiem. Iepriekšējās vēlēšanas notika 1956. gada jūnijā, kādēļ šovasar izbeidzās līdzšinējās komitejas pilnvaras. Šajā sakarā jaunas vēlēšanas izdarīja š. g. jūnijā, bet to norisē bija pielaistas nepareizības, kuru dēļ minētās vēlēšanas tika atceltas un izsludinātas jaunas.

Pēdējās vēlēšanās, kas notika š. g. no 23. — 30. septembrim, piedalījās 55% no pilntiesīgajiem vēlētājiem. Jaunievēlētā komiteja pirmo sēdi noturēja 11. oktobrī un konstruējās šā: priekšsēdis Kārlis Gulbis, pr-ža v. Dr. Aina Tirzmale, sekretāre Rita Bērtiņa, kasieris Kārlis Graubiņš, revidents Elmārs Janovskis, komitejas locekļi: Alma Gulbe un Jānis Pīpiņš.

Par delegātu Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centrā (LAK EC) un citās latviešu centrālajās organizācijās turpmākajiem trim gadiem ievēlēja komitejas priekšsēdi Kārli Gulbi.

BLNK oficiālā adrese arī turpmāk paliek: 17, rue Dekens, Bruxelles 4, Belgique.

Beļģijas latviešu saime nav liela, bet ar savu aktīvo piedalīšanos latviešu centrālajās organizācijās ir izpelnījusies latviešu uzmanību arī ārpus Beļģijas robežām. Tā savā laikā BLNK ierosināja jautājumu par LAK EC dibināšanu un viņas pārstāvis jau no pirmās dienas aktīvi strādā šinī brīvās Eiropas latviešu centrālajā organizācijā.

Kopš dažiem gadiem Beļģijas pārstāvis tika ievēlēts par Brīvās pasaules latviešu apvienības valdes locekli, un pilda BPLA valdes Eiropas locekļu sekretāra pienākumus.

Beļģijas latvieši ciešā sadarbībā ar Brīvās pasaules latviešu apvienību ir izveidojuši radio raidījumu latviešiem Sibirijā; tas darbojas ar labām sekmēm.

Beļģijas latvieši rosīgi piedalās arī daudzās citās latviešu un starptautiskās organizācijās, ar savu darbu sekmējot latviešu kopīgo uzdevumu veikšanu.

Avīžnieks pārpratis

Kanadas federālās un provinču valdību finanču ministri, pētot problēmas, kā pavairot ienākumus un, proti, izlaist vērtszīmes, par kurām nemaksātu procentus, bet gan ik mēnešus izlozes ceļā maksātu prēmijas tiem šo vērtszīmju turētājiem, kuru numuri būtu izvilkti. Tas apmēram tāpat, kā savā laikā bija Latvijā, kad regulāri izlozes veidā maksāja prēmijas par iekšējo ceļu aizņēmumu obligācijām.

Šim Kanadas valdību projektam daudzi ir pretī. Kā ilustrāciju tam Toronto laikraksts Daily Star izdarījis aptauju starp dažiem iedzīvotājiem Toronto. To starpā minēts arī latvietes Astridas Balodes vārds, kur cita starpā rakstīts, it kā Astrida teikusi, ka šīs vērtszīmes nekam neder.

Sarunā ar mūsu laikraksta pārstāvi A. Balode paskaidroja, ka viņa tā nemaz neesot teikusi, bet laikraksts sagrozījis viņas izteicienu, jo teikusi, ka viņa par šīm vērtszīmēm neko daudz nezinot.

A. B. gan teikusi, ka varbūt naudas loterijas būtu piemērotākas, bet nevis, ka viņa par projektētās vērtszīmes nekur nederot.

ATSEVIŠĶAS ŪDENS PILES SAKRĀJ LIELUS ŪDEŅUS

NEAIZMIRSĪSIM GRŪTDIEŅUS ZIEMASSVĒTKOS

Gaišo Ziemassvētku priekšvakarā lūkosim atrast kādu brītiņu īsai pārdomai, — kas mums būtu jādara, lai ar tīru sirdsapziņu varētu sagaidīt un nosvinēt šos miera svētkus.

Gar acīm slīd ainas: Dievnams. Labi ģērbtu ļaužu pārpildīti soli. Deg svecītes. Mācītājs pasludina mūžam nenovecojošos Kristus dzimšanas vēsti: **Miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts.**

Mājās grezna eglīte. Dāvanu saiņi mīļajiem tuviniekiem, radiem un draugiem. Klāts galds, un mums visiem ir labs prāts, jo neviens nav aizmirsts. Katrs ir dāvinājis, un katrs dāvanas saņēmis, lai svētku prieku un gaišumu padziļinātu.

Svētku spožumā katram acīs aina ar vecu māmuļu tālu dzimtenē, kur kādā nabadzīgā pajumtē to moka aukstums un skumjas; vai arī redzam varmāku fiziski salauztu cīnītāju, kam vienīgā bagātība ir skrandas, ar kurām apsedz kailumu un pasargās no aukstuma; vai bārenītis sēž labu, bet nabadzīgu ļaužu istabas kaktā, apskāvis kailos sasprēgājušos kāju stilbiņus un rociņā silda savu svētku mielastu — sasalušu kartupeli.

Nāk prātā vārsmu rakstītāja rindas:

„Vai tad tie, kas zibšņu vāles valkā, vai tad tie, kas žilbinošā gaismā staigā, nevar nākt mums, vārgulīšiem, talkā, vai tad nevar, nevar? . . ."

Neviens no mums nestaigā žilbinošā gaismā, neviens no mums nevalkā zibšņu vāles, bet salīdzinot ar tiem, kuri spiesti siltumu meklēt pie kaziņas vai aitiņas sāniem, vai sasalušu kartupeli sildīt svētku mielastam — mēs staigājam žilbinošā gaismā, un mēs valkājam zibšņu vāles.

Tā pati citētā vārsma tālāk skan:

„Pārskrien zilai ēkai tumša ēna, atpakaļ nāk vaidu atbalss lēna — nevar nevar . . ."

Vai tā būtu patiesība? Jautāsim sev: vai nevaram nākt talkā? Vai tiešām mēs nevarētu tiem tautas brāļiem un māsām, kam nav neviena, kas aicina pie svētku eglītes, kas sūta dāvanas — sagādāt kaut vai vismazāko iepriecinājumu? — Mēs to varam!

Atvērsim savas sirdis, mēs varam palīdzēt! Nebūtu reāli, ja sāktu domāt, ka katrs var sūtīt saini vai pussaini, taču kādu ārtavu mēs vienmēr varam atļauties. Kā divreiz divi ir četri, tā — mazas lāses sakrāj lielus ūdeņus, tā ir patiesība. Pierādīsim to!

Būtu uzbāzīgi nākt ar aprēķinu, no cik cigaretēm vai alus glāzēm jāatsakās, lai to veiktu. Tādas pamācības ir liekas — ikviens savu ienākumu un izdevumu budžetu ir sabalansējis. Kas katrai vajadzībai ir budžetā paredzēts, tam arī tas jāizdod. Bet budžeta neatliekamai sastāvdaļai jābūt arī sīku un neparedzētu izdevumu postenim. Sāksim krāt jau laikus, lai savu mīlestību parādītu ar Ziemassvētku velti likteņa piemeklētajiem, kuri apmierinoši paēst vai apģērbties var tikai sapņos.

Ir jau tiesa, dažādu vajadzību kā atsevišķi, tā visiem kopā, mums ir daudz, kas prasa ziedot, ziedot un atkal ziedot. Bet Ziemassvētki ir tikai vienreiz gadā. Un šī ir labākā reize, kad varam darbos pierādīt, ka mīlam savu tautu. Nav svarīgi, kam mēs ziedojam, jo mērķis ir palīdzēt cietējiem.

Vienalga, Jānis vai Anna saņem no mums ziedojumu, mēs varam būt droši, ka ar mūsu mazām lāsēm būs darīts liels un svētīgs darbs. Katrs, kas saņems mūsu mazumiņu, būs garīgi stiprināts un iepriecināts. Un mēs paši ar skaidru sirdi varēsim svinēt Ziemassvētkus, dziedot — Virs zemes miers tiek sludināts . . .

DV Toronto nodaļas Aprūpes komiteja.

LNAK DARBS UN NODOMI

AUTORIEM JĀPIEPRASA NEIZŅEMTIE HONORĀRI

LNAK valdes sēdē, 14. okt. piedalījās: valdes priekšsēdis V. Upeslācis, pr-ža vietnieki A. Lūsis un J. Niedra, sekretārs V. Uiska, kasieris T. Kronbergs, biedrzinis A. Rožkalns un valdes loc. K. Bencons.

Valdes pr-dis ziņoja, ka 15. septembrī piedalījies Apspiesto tautu asamblejas sapulcē Ņujorkā kā Kanadas latviešu delegācijas loceklis. Asamblejai ir ciešs kontakts ar ASV ārlietu ministriju, kurai tā bieži piesūta iesniegumus ārpolitikas jautājumos no apspiesto tautu viedokļa, ko Kanadas ministrija izmanto ārpolitikas veidošanai.

LNAK padomes locekļa vēsturnieka un skolotāja P. Dreimaņa 80 gadu jubilejā Londonā, no LNAK sveicienus nodeva padomes locekle Biruta Senkēviča.

Valdes priekšsēdis piedalījies 18. novembra svētku rīcības komitejā, kurā nolemts, ka 18. novembra sarīkojums šogad būs 20. novembrī ar aktu un koncertu. Ar referātu tajā piedalīsies Dr. V. Māsēns.

No 18. novembra sarīkojumu summām piešķīra $50,- Dainas koŗa karoga iegādei.

Kasieris ziņoja, ka š. g. deviņos mēnešos ienākušas sekojošas summas:

LNAK dalības naudas - $518,-, cīņai par Latvijas atbrīvošanu — $463,90, Kultūras fondā — $500,13, ziedojumi LNAK vajadzībām $206,75.

Uz kasieŗa ierosinājumu valde nolēma izziņot Kanadas, ASV un Eiropas latviešu laikrakstos aicinājumu autoriem līdz š. g. 20 decembrim pieprasīt honorārus, kas atrodas LNAK rīcībā. Ja līdz minētam datumam nepieteiksies, tad summas tiks pārskaitītas kultūrālām vajadzībām. K. B.

PĒC PAULAS BRĪVKALNES KONCERTA 24. OKTOBRĪ

TLB dāmu komiteja savās telpās, 198 Osler ielā, rīko vakariņas, lai pabūtu kopā ar mākslinieci. Piedalīties var visi dziedones cienītāji. Piedalīšanās maksa $1.50 no personas. Lūdz zvanīt V. Šilderei: BE 3-4201, Toronto.

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos visiem tautiešiem, kas mani atcerējušies un apsveikuši manā astoņdesmitajā dzimšanas dienā.

Pēteris Dreimanis.

HAUKS
AKSELIS KĀRLIS,
Aleksandra dēls,
dz. 1912. g. 18. oktobrī,
Rīgā —
Jūs meklē.
Rakstīt šī laikraksta kant. ar Nr. 492.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

JAUNS AKADĒMIĶIS

Toronto akadēmiskai saimei šo rudeni pievienojās jauns loceklis Aleksandrs Grīviņš, nobeidzot Toronto universitātes inženierzinātņu fakultātes civilinženieru nodaļu un iegūstot B.A.Sc. gradu. A. Grīviņš dzimis 1916. g. 2. oktobrī Igaunijā. Studijas sācis 1940. g. Rīgas universitātē. Trimdas gadus vadījis Vācijā un Anglijā. 1955. g. emigrējis uz Kanadu, kur 1956. g. atsācis pārtrauktās studijas.

TŪRISTI NO LATVIJAS ZVIEDRIJĀ

25 padomju tūristi ieradās ar kuģi „Baltika" Zviedrijā un, pavadījuši tur 10 dienas, 10. oktobrī aizbrauca atpakaļ uz Ļeņingradu. Tūristu starpā bija 6 latvieši, 8 igauņi, 4 lietuvieši un 7 krievi. Pirmās 4 dienas tūristi uzturējās Stokholmā, pēc tam pa dzelzceļu devās uz Upsalu, Retviku, Gēteborgu, Malmi, Norčēpingu un atpakaļ uz Stokholmu.

Cik varēja spriest, tūristi bija izraudzīti no aprindām, kurām komūnisti uzticas. Likās, ka viņiem arī bija dots norādījums meklēt kontaktu ar bēgļiem Zviedrijā. Bija gadījumi, kad kāds no tūristiem zvanīja pa telefonu un lūdza satikšanos ar kādu Stokholmā dzīvojošu latvieti, ar kuru tas agrāk bijis tikai pavirši pazīstams.

KANADĀ

TORONTO

● Sidrabenes bērnu nometnes vakars notiks sestdien, 24. oktobrī, plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcā. Šo vakaru apmeklēt laipni aicināti bērni, viņu vecāki, vadītāji, nometnes darbinieki un labvēļi. Vakarā izrādīs šajā vasarā uzņemtu Sidrabenes nometnes filmu. Pēc tam dejas un rotaļas. Kafijas galds.

● Sidrabenē, pēc vasaras sezonas noslēguma, uzsākti būvdarbi bērnu nometnes virtuves un noliktavu paplašināšanai. Būvdarbus veic Alfons Krūmiņš un Nikolājs Simanovskis. Patīkami redzēt, ka arī nometnes jaunie vadītāji Jānis Zentiņš, Auseklis Zaķis un Andris Simanovskis ir čakli talcinieki pārbūves darbos.

● Svētdienas skola Sv. Andreja baznīcā mācības gadu uzsāka svētdien, 11, oktobrī, ar bērnu dievkalpojumu. Piedalījās ap 50 bērnu. Skolā par skolotājām darbosies Alise Cēbere, Astrida Pērkone un Balva Kūla. Māc. A. Čops sastādījis trešo Svētdienas skolas mācības grāmatiņu „Jēzus darbi", ko pašreiz iespiež. Divas pirmās saucas „Jēzus dzīve" un „Jēzus māca."

● Pirmās latviešu ev. - lut. draudzes bērnu Ziemassvētku eglītes vakars Sv. Andreja baznīcā notiks svētdien, 20. decembrī, plkst. 3 p.p. Bērniem piemērotu programmu sagatavos Svētdienas skola. E. Valteres bērnu lugu „Saules kamoliņš" jau iestudē teātŗa darbinieks H. Miķelsons. Eglītes vakarā saimniecisko pusi kārtos Dāmu komiteja.

● Pirmās latviešu ev.-lut draudzes koris A. Purva vadībā intensīvi strādā, sagatavojot programmu gadskārtējam koŗa koncertam, kas notiks nākošajā martā. Korī nākuši klāt jauni dziedātāji. Koris vēl uzņem dziedātājus visās balsīs. Mēģinājumi notiek katru trešdienu no plkst. 8-10 vakarā Sv. Andreja baznīcā.

● Koŗa draudzības vakars — 30. oktobrī Sv. Andreja baznīcas zālē.

● Sv. Jāņa draudzes tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš un bazārs jau 10. gadu notiks 28. novembrī, no pl. 11 rītā līdz 6 p. p., Trīsvienības baznīcā. Visi draudzes locekļi lūgti šo sarīkojumu apmeklēt, kā arī ziedot bazāram (mantas vai naudu), nododot to dāmu komitejas darbiniecēm līdz 20. novembrim.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotai mantu loterijai biļetes dabūjamas pie komitejas loceklēm.

● Ziemassvētku uzvedumu, ko uzrakstījis draudzes mācītājs A. Lūsis, sāk iestudēt svētdienas skolas audzēkņi. Bērnu eglītes sarīkojums notiks 13. decembrī Centrālā YMCA'ā.

KAM PIEDER DRAUDZES ĪPAŠUMI?

Laikrakstā „Latvija Amerikā" pirms pāris mēnešiem bija iespiests prāv. A. Skrodeļa raksts, kurā viņš norādīja, ka kāda latviešu draudze gatavojoties pirkt dievnamu, kas — arī pēc tā izmaksas — būšot sinodes īpašums. Daži draudzes locekļi tādēļ ir atkārtoti jautājuši, kam pieder Saulaine un kam piederēs mūsu draudzes baznīca, kad būsim to uzcēluši un nomaksājuši ar baznīcas celšanu izdarītos aizņēmumus? Lai novērstu jebkādus pārpratumus un apklusinātu baumas, uz mācītāja pieprasījumu sinode piesūtījusi māc. Arnoldam Lūsim šāda satura vēstuli.

„Mīļie brāļi:

Luterāņu baznīca — Misūri sinode, kurai pieder Ontario distrikts, piešķiŗ visas tiesības paturēt īpašumus draudzei. Tas nozīmē, ka īpašums pieder draudzei bez jebkādiem ierobežojumiem, izņemot gadījumu, kad draudze ir aizņēmusies naudu no sinodes vai distrikta. Tādā gadījumā mēs rīkojamies divējādi, proti: 1) distrikts vai sinode patur morgidžu uz šo īpašumu, vai 2) zeme tiek nodota distriktam vai sinodei, lai to paturētu pārvaldīšanā (that the land ir deeded to the distrikt or synod to be held in trust). Tas nozīmē, ka šāds nokārtojums būs uz distrikta vārda tikai tik ilgu laiku, kamēr parāds nomaksāts. Tikko tas ir noticis, īpašums tiek atkal pārreģistrēts atpakaļ draudzei.

Es gribu paskaidrot, ka distrikts vai sinode negrib lokālo draudžu īpašumus, ja tām ir kādi īpašumi uz viņu vārda. Tas tiek darīts tikai ar nolūku pārvaldīt to draudzes vietā.

H. H. Erdman,
Luterāņu b-cas Misūri sinodes Ontario distrikta eksekutīvais sekretārs."

Luterāņu draudzes Kanadā

Kanadā pie luterāņu baznīcas pieder 249.463 locekļi, no kuriem 63.376 dzīvo Ontario provincē. Ir 1.051 draudze, ko aprūpē 634 mācītāji. Kopīgie ienākumi 1958. gadā bijuši $5.682.999,-.

Lutheran Laymen Legue, kas darbojas pie Misuri sinodes, Chruščeva viesošanās laikā daudzās draudzēs rīkojusi īpašus dievkalpojumus, kuŗos noturēti aizlūgumi par apspiestām tautām un to atbrīvošanu no komūnistu jūga. Pazīstamais sprediķotājs Dr. Osvalds Hofmans savā 4. oktobŗa runā teicis, ka Chruščeva viesošanās Sav. Valstīs ir dramatisks brīdinājums baznīcai.

PASKAIDROJUMS

Sakarā ar rakstu jūsu laikrakstā 23. sept. 76. n-rā — „Latviešu māmuļa stāsta par pieredzējumiem deportācijā."

Mana māte ir Helene Jevsejeva, dzim. Wendt, bet ne Helene Vents, kā nepareizi minēts laikrakstā. Mana māte ir vāciete, ne latviete, viņa nav arī Ērika Venta kurustmāte, bet tante.

Mana māte iebrauca Amerikā 1959. g. 8. augustā no Vācijas, bet ne no Latvijas. Lidlaukā, 8. augusta rītā viņu sagaidīju es, viņas dēls E. Jevsejevs ar sievu un mazdēls Rolfs ar sievu. Mans dēls Rolfs kalpo ASV Marine Corps. Viņš dabūja atvaļinājumu, lai sagaidītu savu vecomāti, ko nebija redzējis 15 gadus. No kāda Venta kunga lidlaukā nebija ne vēsts. Mana māte nav bijusi arī Venta kunga mājās un tur dzērusi kafiju, vispār viņa Venta k-ga mājās nav bijusi.

Mana māte Helene Jevsejeva 1956. gadā no Sibirijas aizbrauca uz Rīgu, 1958. g. no Rīgas uz Jamburgu, Vācijā, un 1959. g. 8. augustā no Vācijas ieradās Amerikā. No Rīgas mana māte varēja izbraukt tikai tāpēc, ka viņa ir vāciete, jo 1956. g. Ādenauers ar Krieviju parakstīja līgumu, ka tie, kas var pierādīt, ka ir vācieši, var dabūt atļauju braukt atpakaļ uz Vāciju. No Vācijas es viņu izsaucu uz Ameriku, kur māte iebrauca 1959. g. 8. augustā.

Eduards Jevsejevs.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

JAUNS AKADĒMIĶIS

Toronto akadēmiskai saimei šo rudeni pievienojās jauns loceklis Aleksandrs Grīviņš, nobeidzot Toronto universitātes inženierzinātņu fakultātes civilinženieru nodaļu un iegūstot B.A.Sc. gradu. A. Grīviņš dzimis 1916. g. 2. oktobrī Igaunijā. Studijas sācis 1940. g. Rīgas universitātē. Trimdas gadus vadījis Vācijā un Anglijā. 1955. g. emigrējis uz Kanadu, kur 1956. g. atsācis pārtrauktās studijas.

TŪRISTI NO LATVIJAS ZVIEDRIJĀ

25 padomju tūristi ieradās ar kuģi „Baltika" Zviedrijā un, pavadījuši tur 10 dienas, 10. oktobrī aizbrauca atpakaļ uz Ļeņingradu. Tūristu starpā bija 6 latvieši, 8 igauņi, 4 lietuvieši un 7 krievi. Pirmās 4 dienas tūristi uzturējās Stokholmā, pēc tam pa dzelzceļu devās uz Upsalu, Retviku, Gēteborgu, Malmi, Norčēpingu un atpakaļ uz Stokholmu.

Cik varēja spriest, tūristi bija izraudzīti no aprindām, kurām komūnisti uzticas. Likās, ka viņiem arī bija dots norādījums meklēt kontaktu ar bēgļiem Zviedrijā. Bija gadījumi, kad kāds no tūristiem zvanīja pa telefonu un lūdza satikšanos ar kādu Stokholmā dzīvojošu latvieti, ar kuru tas agrāk bijis tikai pavirši pazīstams.

PASKAIDROJUMS

Sakarā ar rakstu jūsu laikrakstā 23. sept. 76. n-rā — „Latviešu māmuļa stāsta par pieredzējumiem deportācijā."

Mana māte ir Helene Jevsejeva, dzim. Wendt, bet ne Helene Vents, kā nepareizi minēts laikrakstā. Mana māte ir vāciete, ne latviete, viņa nav arī Ērika Venta kurustmāte, bet tante.

Mana māte iebrauca Amerikā 1959. g. 8. augustā no Vācijas, bet ne no Latvijas. Lidlaukā, 8. augusta rītā viņu sagaidīju es, viņas dēls E. Jevsejevs ar sievu un mazdēls Rolfs ar sievu. Mans dēls Rolfs kalpo ASV Marine Corps. Viņš dabūja atvaļinājumu, lai sagaidītu savu vecomāti, ko nebija redzējis 15 gadus. No kāda Venta kunga lidlaukā nebija ne vēsts. Mana māte nav bijusi arī Venta kunga mājās un tur dzērusi kafiju, vispār viņa Venta k-ga mājās nav bijusi.

Mana māte Helene Jevsejeva 1956. gadā no Sibirijas aizbrauca uz Rīgu, 1958. g. no Rīgas uz Jamburgu, Vācijā, un 1959. g. 8. augustā no Vācijas ieradās Amerikā. No Rīgas mana māte varēja izbraukt tikai tāpēc, ka viņa ir vāciete, jo 1956. g. Ādenauers ar Krieviju parakstīja līgumu, ka tie, kas var pierādīt, ka ir vācieši, var dabūt atļauju braukt atpakaļ uz Vāciju. No Vācijas es viņu izsaucu uz Ameriku, kur māte iebrauca 1959. g. 8. augustā.

Eduards Jevsejevs.

...tiesības manuskriptus saīsināt. ...uskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs ...enota pastmarka. ...vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās ...ilst redakcijas viedoklim.

SACENSĪBA IZPLATĪJUMA IEKAROŠANAI

Militāro raķešu attīstībā Sav. Valstis atrodas vismaz vienā līmenī ar Padomju Savienību.

Vašingtonā. Amerikāņu lietpratēji atzīst, ka pagaidām sacensībā par izplatījuma iekarošanu uzvarējusi Padomju Savienība un ka šī uzvara būs nepatīkami jūtama vismaz vairāk gadu. Lai gan Sav. Valstu zinātnieki nekavējoties atzīst, ka izplatījuma iekarošanā viņu krievu kollēgas aizsteigušies priekšā, viņi tai pašā laikā paskaidro, ka militārajā laukā abas valstis atrodas vismaz uz viena līmeņa. Ir pat ļoti iespējams, ka kaŗa vajadzībām domāto raķešu attīstības vadībā atrodas Sav. Valstis, jo amerikāņiem ir vairāk raķešu tipu nekā krieviem, un masveida produkcijā Padomju Savienība Sav. Valstīm nevar turēt līdz. Militāro raķešu programmas vadītājs Dr. Jorks paskaidro, ka izplatījuma iekarošanā Padomju Savienība pirmajā vietā ierindojusies tikai tādēļ, ka tās rīcībā atrodas raķete, kas divreiz spēcīgāka par to, ko amerikāņiem līdz šim izdevies izgatavot.

Izplatījuma iekarošanas raķešu izgatavošanā Sav. Valstis sāka atpalikt aiz Padomju Savienības jau 1949. gadā. Sav. Valstu raķešu attīstība, kas sākās tūlīt pēc 2. pasaules kaŗa, līdzekļu trūkuma dēļ strauji palēninājās 1949. gadā, kad taupības nolūkos tika samazināts paredzētais budžets. Padomju Savienības zinātniekiem ar tādām grūtībām nekad nav bijis jāsastopas. 1954. gadā amerikāņi mazliet atjēdzās un savu raķešprogrammu atsāka, bet . . . militāro zinātnieku priekšlikums ražot raķešmotorus ar 600.000 mārciņu atgrūdienu, tika noraidīts, nolemjot ražojamām raķetēm augšminēto jaudu samazināt uz pusi, jo tas iznāk daudz lētāk.

Padomju Savienībai pašlaik ir raķete ar 600.000 mārciņu atgrūdienu, kas var pacelt gaisā milzu satelitus. Amerikāņu starpkontinentālās raķetes Atlasa atgrūdiens ir 300.000 mārc., kamēr mēnesi amerikāņu zinātnieki cerēja sasniegt ar raķetēm, kurām bija tikai 150.000 mārciņu atgrūdiens!

Padomju Savienības panākumiem šai laukā Dr. Jorks atrod pavisam vienkāršu izskaidrojumu. Proti, ASV budžeta samazināšana īsi pirms Korejas kaŗa gandrīz pilnīgi pārtrauca pētījumus starpkontinentālo raķešu laukā. Iemesls: toreizējās atombumbas uz mērķi varēja daudz lētāk un vienkāršāk nogādāt strūklbumbvedējos. Lai to pašu izdarītu ar starpkontinentālām raķetēm, tām būtu nepieciešami ārkārtīgi spēcīgi motori, kuŗu dārgā izmaksa toreiz nelikās attaisnojama.

Parādoties ūdeņražbumbai, stāvoklis krasi mainījās, un pētījumi starpkontinentālo raķešu attīstībā tika atsākti vislielākā ātrumā. Nolēma, ka tā kā starpkontinentālā raķete ar 300.000 mārciņu atgrūdienu var paveikt tai paredzēto uzdevumu — nogādāt ūdeņražbumbu līdz 6.000 jūdzēm tālu, ka tad vairs nav nekādas nozīmes ražot daudz dārgāko 600.000 mārciņu atgrūdiena motoru. No militārā viedokļa šis lēmums ir izrādījies pareizs. Mazākās raķetes ir lētākas, vieglāk novietojamas, vieglāk apkalpojamas un tās var saražot lielākā vairumā. Līdz ar to ir iespējams izveidot plašāku reķešbažu tīklu, ko ienaidniekam grūtāk iznīcināt.

Izplatījuma iekaŗošanai aina tomēr gluži cita. Šeit raķetes jauda ir noteicējs faktors, un šai laukā Padomju Savienība aizsteigusies Sav. Valstīm tālu priekšā. Lai gan šis atzinums ir oficiāls, visi Sav. Valstu zinātnieki nebūt tā nedomā. Minētais Dr. Jorks ir viens no pesimistiem. Viņš paredz, ka pirmais astronauts, kas savā kapsulā joņos orbitā ap zemes lodi, būs kāds krievs un nevis amerikānis; ka pirmo instrumentu staciju uz mēness izbūvēs krievi; ka pirmie ceļotāji starp zemi un mēnesi un atpakaļ arī būs krievi un ka pirmās instrumentu raķetes, kas sasniegs tādas planētas kā Marsu un Venēru, būs Padomju Savienības ražojums.

Vienās domās ar Dr. Jorku ir arī padomju zinātņu akadēmijas izplatījumu ceļojumu komisijas priekšsēdis Dr. Sedovs. Pēdējais, atceļā no Austrālijas uz Maskavu īsu brīdi uzkavējās Bombejā, kur preses pārstāvjiem pastāstīja, ka vēl pašreizējā paaudze pieredzēs cilvēkus ceļojam no vienas planētas uz otru. Dr. Sedovs uzsvēra, ka ceļojumi izplatījumā nebūt vairs nav atkarīgi no tālākas raķešu attīstības. Nepieciešamais jau ir panākts — pašreiz Padomju Savienības rīcībā raķetes var sasniegt zemei tuvākās planētas. „Galvenā problēma ir dabūt raķeti atpakaļ uz zemes," sacīja Dr. Sedovs. „Teorētiski tas jau ir atrisināts, bet pašreiz vēl ir pāragri sacīt, cik ilgs laiks paies, kamēr šo teoriju izdosies pārvērst praksē." Dr. Sedovs uzsvēra, ka tikmēr, kamēr minētā teorija nebūs pārvērsta praksē, padomju zinātnieki nevienu cilvēku raķetē nebāzīs.

Kamēr krievi par saviem plāniem neko daudz nerunā, Sav. Valstu zinātnieki, acīmredzot tie, kas nedalās oficiālo aprindu pesimismā, jau ir paspējuši publicēt pirmā cilvēka satelita maršrutu ap zemes lodi — „Merkurija" kapsula, kā šī gada 13. oktobrī ziņo Langleja pētījumu centrs, tiks izšauta no Keip Kanaveralas, Floridā, trīs reizes apriņķos zemes lodi 100 jūdžu augstumā un savu ceļojumu beigs Atlantijas okeanā, Bahamas salu tuvumā. „Brauciens" ilgšot 4,5 stundas. Joņojot ar 18.000 jūdžu ātrumu stundā, satelits šķērsotu Dienvidāfriku, Austrāliju un Sav. Valstu dienvidus.

I. E.

TROŅA PRETENDENTI

LIELĀ SPĒLE RISINAS DZIĻI AIZKULISĒS

Vēsture liecina, ka komūnisti nav ne pirmie, ne arī vienīgie, kas iecerējuši nosēsties pasaules valdnieka krēslā. Par to ir sapņojuši daudzi un pat veselas tautas ir slimojušas un vēl šodien slimo ar „izredzētās" vai „kungu" tautas slimību. Kas var saskaitīt upuŗus un aprakstīt ciešanas, ko dažādos laikos cilvēce ir cietusi un upurējusi šo nosodāmo un slimīgo iedomu dēļ.

Arī tik asiņaino 2. pasaules kaŗu izraisīja pasaules valdnieka troņa pretendenti: — ar „kungu tautas" māniju saslimusī Vācija, internacionālais komūnisms un „izredzētā tauta". Nav taisnība tiem, kuŗi visu vainu par min. kaŗa izcelšanos uzveļ tikai Hitleram. Savā laikā daudz akmeņu mests uz veco Nevilu Čemberlēnu par piekāpšanos Minchenē, cenšoties notikumus rādīt tādā gaismā, it kā Minchenes sanāksmē varēja novērst kaŗu. Īstenībā galvenā spēlē tajā pašā laikā risinājās pavisam kur citur ar citiem galveniem dalībniekiem, par ko atklātībai ļoti maz kas bija zināms, jo galvenās personas atklātībā neparādījās. Kā mazu apliecinājumu teiktam lai atļauts šeit citēt tikai vienu ierakstu kādreizējā ASV Aizsardzības departamenta vadītāja Dž. V. Forrestāla dienas grāmatā: „1945. g. 27. dec. — Čemberlēns kādreiz teicis ASV sūtnim Londonā J. P. Kennedijam, ka — Amerika un Vispasaules žīdi iedzina Angliju kaŗā."

Vācu tauta, pēc tik lieliem upuriem un smagiem zaudējumiem 2. pasaules kaŗā no ļaunās slimības ir izārstēta, kamēr internacionālais komūnisms izplēties un savā varā tur vairāk kā ⅓ pasaules iedzīvotāju. Šķiet, būtu arī naivi domāt, ka šodien komūnisms ir vienīgā vara, kas censās visas tautas sev pakļaut.

Par komūnisma izcelšanos ļaužu uzskati dalās. Vairums ieskata, ka komūnisms ir savā laikā valdošo sociālo netaisnību izauklēta kustība, kuŗu dzīvē pirmoreiz ieviest mēģināja franči (Parīzes Komūna). Parīziešu mācību par komūnismu sagrozīja K. Markss, bet viņa sekotāji, viltojot vēsturi, to nodēvēja par komūnisma tēvu un viņa mācību cildināja kā visideālāko un labāko.

Ne visi atzīst šādu komūnisma attīstības procesa izskaidrojumu; tie saka, ka Marksa īstais nolūks nav bijis tālāk attīstīt un detalizēt komūnisma ideju, lai tā palīdzētu cilvēcei, radot jaunu, pilnīgāku un labāku valsts formu, bet ka Markss savu darbu veicis uz pasūtinājumu, lai palīdzētu kādai šaurai, savtīgai ļaužu grupai sasniegt iecerēto mērķi — pasaules valdnieka troni. Markss pats bijis ļaunas dabas cilvēks, kādēļ esot maldīgi domāt, ka viņš varētu veltīt daļu no sava mūža vispārības un kādu cēlu ideju labā. 19. g. simtenī, kad Markss sāka nodarboties ar komūnisma teorijām, pasaulē bija labi organizēta internacionālo lielkapitālistu vienība, kuŗa savā darbā vadījās ar atziņu, ka: „Taisnība, likumi un vara balstās uz spēku, un spēks ir tam, kam pieder nauda." Šādā garā darbojoties, ejot katru ceļu, kas sola panākumus, tie arī bija guvuši labas sekmes! Lai paātrinātu sava mērķa sasniegšanu, tie izmantoja jaundzimušās komūnisma idejas, uzdodot Marksam tās speciāli pielaikot viņu vajadzībām.Komūnismu tie esot paredzējuši izmantot tikai starpposmā, lai tautās iznīcinātu nacionālo pretestību, un lai pārbaudītu, vai ar absolūto diktatūru ir iespējams tautas pārvaldīt. Kad komūnistiskā diktatūra savus uzdevumus būšot veikusi, tā varēšot iet. Viņas vietā tad nākšot cita iekārta un citi kungi.

Ja šis viedoklis būtu pareizs, tad arī viegli saprast, kādēļ Ļeņins, cīnoties par varu Krievijā, saņēma no Ņujorkas baņķieŗiem lielas naudas summas un prāvu, labi sagatavotu darbinieku skaitu. Kā gan citādi var izskaidrot lielkapitālistu atbalstu kustībai, kuŗa pieteica cīņu privātam kapitālam un kapitālistiem?

Kopš komūnisti nākuši pie varas Krievijā, pagājis ilgs laiks, un daudzi ūdeņi aiztecējuši. Komūnisms savu varu izplētis pār daudzām tautām un nostiprinājies, kamēr pati komūnisma ideja savu laiku pārdzīvojusi. Strauji mazinājies sekotāju komūnistiskai idejai, resp. idejisko komūnistu skaits, jo tie pārliecinājušies, ka praktikā komūnisms stāv tālu no komūnisma ideāliem. No marksistiskām dogmām sāk atteikties arī daudzu zemju sociālisti.

Tajā pašā laikā spēkā pieņēmies arī internacionālais lielkapitālisms. „Mums jārada saimnieciskas krizes, lai atņemtu naudu no apgrozības. Ļaudis un valstis tad būs spiestas no mums naudu aizņemties, maksājot augstus procentus. Rūpniecība jākoncentrē lielkapitālistu rokās un jāiznīdē mazie kapitāla turētāji". — Tādu paroli kādreiz ir devis valdības centrs, un — jāatzīst — tā sekmīgi pildīta. Piemēram, ASV valdība pašreiz 12% no visa valsts budžeta ienākumiem aizdod projām tikai par aizņemtā kapitāla procentu maksājumiem, un pēc nesen izdarītā jauna īstermiņa aizņēmuma — procenti būs vēl augstāki.

Internacionālam lielkapitālismam tuvu cionisms, un tā kā pēdējā laikā bieži atskan gaudas par žīdu vajāšanu Krievijā, paceļas jautājums: kādas ir pašreizējās lielkapitālistu attieksmes ar Kremli? Ja mēs uz šo jautājumu zinātu pareizo atbildi, tad vieglāk saprotamas būtu pēdējo gadu pārvērtības komūnistu taktikā un daudzas citas starptautiskās parādības.

Vieni domā un mēģina pierādīt, ka, komūnisti, varai paplašinoties un nostiprinoties, kļuvuši neatkarīgi un viņiem nesot nekādu attiecību ar internacionālo baņķieŗu vadību, kamēr pēdējie nezinot, ko darīt un kā savaldīt pašu izsauktos garus. Ja tas tā būtu, tad „garu saucēji" centīsies komūnismu vājināt un iznīdēt.

Citi, turpretī, saka, ka nekas nav mainījies un ka neatkarīgi no tā, kas sēd sarkanā tronī, viņš klausa kādas „ēnas valdības pavēlēm" un seko to norādījumiem.

Cik svarīgi arī būtu patiesību noskaidrot, to panākt ir ļoti grūti, jo „lielā spēle" risinās dziļi aizkulisēs, un tikai no tā, kas kādreiz izlaužas dienas gaismā, nav iespējams taisīt nemaldīgus secinājumus. Atliek vairāk nodarboties tikai ar minējumiem, bet arī no tā nevajadzētu atteikties.

P. G.

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no DR. OETKER

VĪNA SVĒTKI SALONIKOS

VIDZEMNIECES VĒSTULE NO GRIEĶIJAS

Mīļie draugi, cik karstas te, Salonikos, bija augusta beigas, tik septembris ar savu ierašanos nekavējoties paziņoja, lai neaizmirstam, ka tuvojas rudens, iesākdamies ar īstu rudens lietu un gaŗām, mākoņainām un vēsām dienām, kaut visi koki, sevišķi akācijas, vēl ir tumši zaļi. Dārzos un parkos zied krāšņas rudens puķes, kas vairs nepievelk ar smaržu mulsumu, bet gan ar krāsu košumu un dažādību, kas spilgti izceļas pret rudens dienu pelēkumu.

Salonikos atvērta 24. starptautiskā izstāde, kur šogad piedalās 13 ārvalstis, arī Kanada. Izstādes laukums ir stipri paplašināts un tiek jo gadus vairāk izkopts. Šis ir īsts svētku laiks Saloniku pilsētai, un tās iedzīvotāji izstādi dēvē par „22 dienu pilsētu". Tā rada teiksmainu iespaidu ar īpatnējo apgaismojumu, ar Lunaparku, uguņošanu un grieķu tautiskajiem priekšnesumiem. Visa pilsēta peld gaismā, kas atspīd tālu, tālu Aigejas jūŗā.

Pirmais izstādes vakars bija „Veneciešu" vakars, sākās uguņošana no ārzemju un grieķu kuģiem un izrotātām gondolām, kamēr no Baltā torņa lejup lija gaismas straumes kā ūdenskritums.

Kopā ar izstādi šogad Salonikos pirmo reizi notiek arī Vīna svētki, kur vīns par brīvu un skaisti priekšnesumi, — īsti grieķiskas dzīres un atbilstošas dekorācijas. Tomēr biļetes izstādes apmeklēšanai šogad ir stipri dārgākas, tā ka daudziem ir problēma, vai maz varēs izstādi apmeklēt.

Ja atceraties vēl, ko reiz rakstīju par skaisto jaungrieķu rakstnieka Strāta Miriviļa romānu „Dievmāte - Vārava", šodien varu paziņot, ka tie, kam ir radusies interese šo romānu izlasīt, to var izdarīt angļu valodā, jo tas ir iznācis angļu tulkojumā lielajā Ņujorkas T. Kronela izdevniecībā.

Romānu tulkojis amerikānis Ambots Rics, kas vairākus gadus dzīvojis Grieķijā. Man ļoti žēl, ka šim skaistajam Aigajas jūras šalku pilnajam un Grieķijas likteņu apdvesmotajam romānam, kas ar savu saturu tik tuvs mūsu, ziemeļnieku gaumei, nebija lemts iznākt latviešu valodā, kaut gan tas jau ir sen pārtulkots.

Tā Grieķijā nu jau tuvojas laiks vakariem pie kamīna. Ziema ir gaŗa un daudzreiz daudziem dažādu iemeslu dēļ nepatīkama, tomēr arī no mums pašiem atkarājas, lai tā paietu, cik iespējams patīkamāk un šķietami ātrāk. Nevajadzētu aizmirst, jauko vakarēšanas tikumu. Skaisti ir ziemas vakaros norunāt satikšanos te vienā, te otrā mājā.

Un pie tam, ja visam tam ir iespējams pievienot siltu smaržīgu tēju ar cepumiem un ievārījumu. Jā, zināt, ko es nupat atcerējos? Brūkleņu ievārījumu! ap šo laiku tas smaržoja dzimtenes lauku sētās — to vārīja un iepildīja māla podiņos vai stikla traukos. Brūklenes, dzērvenes, mētras — no to atmiņām piesmaršo šis rudenīgais vakars svešumā. Es skumji veros pelēkajās debesīs — tumst un līņā sīks lietiņš. Es jau taisos iet iekšā, kad pamanu dobē zaļus asnu deguntiņus. Tās ir lilijas, kas tikko dīgst. Tās pašas lilijas, kas smaržoja pavasarī, līgodamās vējā uz gaŗajiem graciozajiem kātiem, bet kas vasaras karstumā bija pazudušas un dobē rēgojās melna zeme. Nu tās dīgst, un pēkšņi man liekas, ka līdz ar to dīgst dvēselē arī cerība, dīgst drosme, ka ziema, lai cik barga un grūta, tomēr paies. Vai tad man būtu mazāk drosmes kā šiem liliju asniem, kas dīgst tieši rudenī, ziemas nebīdamies? Ir jācer uz jaunu vasaru, uz visu ko ir jācer, jo vai tad sens latviešu sakamvārds nesaka: „Kas cerību pametis, tam vairāk nav ko pamest?" Nē, tik nabaga es negribu būt — bez cerības!

Nu es jums visiem novēlu jautru un sirsnīgu vakarēšanu cauri visai ziemai.

Jūsu Vidzemniece.

IZPĀRDOŠANA
Diamond Textiles, 790 Dundas St., W., Toronto.
VISAS KRĀJUMĀ ESOŠĀS PRECES PĀRDOŠANĀ ZEM PAŠIZMAKSAS CENĀM:
angļu vilnas drānas uzvalkiem un mēteļiem, filca audumi, kokvilnas un zīda drānas, aizkaru audumi, 45 collu plati, par 75 ¢ jardā, vilnas kaklauti.
★ Atvērts no pl. 9 rītā līdz 7 vakarā. ★

OKTOBŖA SVĒTKI, CIEŠANU SPĒLES UN VECIE GRĒKI

10 MILJONU APMEKLĒTĀJU OKTOBŖA SVĒTKOS

Oktobŗa svētki, kādi Vācijā notiek ik rudeni jau kopš 126 gadiem, ir lielākie un izslavētākie tautas svētki Eiropā, varbūt pat visā pasaulē. Šogad šie svētki uzsita rekorda vilni — tos apmeklēja turpat 10 miljonu cilvēku. Siltais laiks, pat tveicējošā saule nāca palīgā alus brūžiem, tie šogad pārdeva alu vēl līdz šim nepiedzīvotā daudzumā. Desu bodnieki un vistu cepšu tirgoņi varēja tikai priecāties par svētku apmeklētāju slavējamo apetītu. Saražotie ēdienu kalni divu dienu laikā bija nolīdzināti ar zemi. Sabrūvētā alus tikko iznāca izslāpušo rīkļu slapināšaani, tā ka galdā ne reti parādījās it nenorūdzis brūvējums. Bet arī tāds tika patērēts. Šogad alus bija krietni dārgāks kā iepriekšējos gados, bet vācu cilvēkam jau pašlaik labi klājas — visiem ir darbs, var labi nopelnīt, „saimniecības brīnums" nemaz neliekas kalngalu sasniedzis, tas ir pat tik drošs, ka nākotnē sola vēl vairāk labumu. Un kāpēc gan tagad lai nepriecātos pēc pagājušajiem drūmajiem pēckaŗa nabadzības gadiem?!

Arī ārzemnieki, kas svētkos bija saradušies krietnā pulkā, it sparīgi turējās vāciešiem līdzi. Un kāpēc gan ne? Nu jau vācietis vairs nav pasaules ienaidnieks, bet savs cilvēks. Tāds pats cilvēks, kā visi citi brīvajā pasaulē. Drausmīgais kaŗš daudziem jau piemirsies, par nākamo nevienam vēl nepatīk domāt.

Lai gan šī gada oktobŗa svētki jau pagātnē, vācu laikraksti vēl ir nedomā beigt publicēt visu to, kas šajās prieka dienās piedzīvots. Kas gan viss nav bijis cilvēka bērnam jāredz šajos svētkos! Gan labas, bet — arī ļaunas lietas. Un viena no ļaunākām arī Rietumvācijā, gluži kā tas ir ASV un daudzās citās valstīs, ir jaunatnes nesavaldība. Lielu ļaužu masu vidū viņu nerātnībām ir auglīga gultne. Pastāvīgie strīdiņi policijas un jaunatnes starpā bija Minchenes lielo svētku neskaistākā īpašība. Atliktu vieta jautājumam — kāpēc daļa jauno ļaužu simpatizē huligānismam, anormālitātēm? — par to galvas lauza, laikam, ne tikai Vāczemē. Jo ko gan 18-gadīgs jauneklis cerē sasniegt ar dūŗu vicināšanu un ko 17-gadīga meitene ar kailkultūras piekopšanu uz alus galda?

Bet nu šie svētki ir gaŗām, atliek laika pārdomāt par aizgājušajiem un — krāt marku pie markas nākošajiem. Tie bija skaisti svētki, par spīti dažai ne visai skaistai dēkai.

KRISTUS CIEŠANU UZVEDUMS NĀKOŠAJĀ GADĀ

1960. gadu sevišķi gaida Bavārijas maza ciematā iedzīvotāji. Oberammergava, Alpu kalnu ieslēgts miestiņš, kas — atskaitot svešzemnieku apmeklējumus — ir gandrīz aizmirsts savas noslēgtības un klusuma dēļ, ik pa desmit gadiem piedzīvo Kristus ciešanu spēļu uzvedumu. Pēdējais tāds bija 1950. gadā. Tad Oberammergavā sarodas tūkstoši un tūkstoši cilvēku no visas pasaules malām, lai noskatītos šīs pasaulē vienreizīgās spēles.

Jau savlaicīgi ir izraudzīti piemēroti tēlotāji. Jēzus tēlu atdarinās tas pats oberammergavietis, kas šo lomu jau spēlēja pirms desmit gadiem — Preizingers, Jūdasu — arī iepriekšējo spēļu dalībnieks Šveighofers, Mariju — Irmgarde Denga, Magdalenu — Annelize Maijere.

Oberammergavas spēles ir sena tradicija, kas no primitīva sākuma izveidota par tagadnei atbilstošu sarīkojumu. Spēļu norisei uzcelta moderna ēka, apkārtne piemērota tām prasībām, kādas uzstāda tagadnes cilvēki. Oberammergavas spēles šodien vairs nav tikai ideālistu bezpeļņas darbs, bet tās saistītas — būsim pavisam atklāti un patiesi — ar naudas pelnīšanu. Vietējiem iedzīvotājiem tūristu pieplūdums nes bagātību un labklājību. Ne tikai pašu spēļu laikā vien, bet jau krietni ilgi pirms to sākuma un arī krietni ilgi pēc to beigām. Šodien par naudu pārdod visu, lai par iegūto peļņu pirktu tālredzes aparātus, veļas mašīnas un modernus auto . . .

LEMBERGAS ASINSPIRTS ATSKAŅAS

Zināma veida „spēles" jau gadiem ilgi nodarbina arī vācu tiesas. Pirmie „aktieŗi" lielāko tiesu bija bijušie vācu kaŗavīri — sākumā ar zemākām dienesta pakāpēm, beidzot ar augstākām. Visiem bija jāatbild par necilvēcīgu apiešanos ar cilvēkiem. Visi viņi saņēmuši arī sodu — viens maigāku, otrs bargāku. Bez soda nav palikuši arī civilisti, bijušie naciķu partijas biedri, kas, gluži kā viens otrs kaŗavīrs frontē, savus grēkus un grēciņus strādājuši aizmugurē.

Šinīs dienās kārta bija pienākusi pašreizējam Ādenauera kabineta bēgļu ministram Oberlenderam. Pēdējam zināmas aprindas pierakstīja grēku poļu iznīcināšanā Lembergā 1941. gadā. Lieta tomēr izrādījās fiktīva, kuŗu uz savu roku bija sagatavojuši Austrumvācijas komūnisti, lai kompromitētu Bonnas valdību. Izmeklēšanā, kas gan vēl turpinās, arvien redzamāk atklātībā parādās cita versija, proti, — poļu noslepkavošanā vainojami Pad. Savienības boļševiki. Oberlenderam izdevies pierādīt, ka pirms vācu vienību iesoļošanas Lembergā, čekisti izrēķinājušies ar vietējiem iedzīvotājiem. Arī poļi paši par „Lembergas asinspirti" nekad nav apvainojuši vāciešus, to pat viņi nedara vēl tagad, kad lietu noskaidro un izmeklē.

Nepatīkams visā šinī lietā ir tas, ka arī viens otrs brīvās pasaules laikraksts uzķēries uz Austrumvācijas meļu ziņas un devis to tālāk saviem lasītājiem tendenciozā apgaismojumā, tā kaitējot Bonnas valdības prestižam un labajai slavai.

Mks.

VECIE ZALDĀTI DUMPOJAS

Rietumvācijas aizsardzības ministrijas plāns iesaukt armijā 1922. gada — kaŗā izkauto — gada gājumu, kas aptveŗ vēl apmēram 320.000 vīru, ir sacēlis daudz trokšņa un putekļu. Minētā gada gājuma reģistrācija vien eventuālajai iesaukšanai uz apmācībām nākošajā 1960. gadā visā Rietumvācijā ir izraisījusi dažnedažādas demonstrācijas, jo tagad jau 37 gadus vecie — izbijušie zaldāti ar sarūgtinājumu jautā: Kādēļ tad izredzētais ir tieši šī gada gājums?

Lai gan attiecīgās iestādes paskaidro, ka pēc reģistrācijas bundesvērā kaŗa zinību atsvaidzināšanai iesauks samērā nedaudzus, kas vajadzīgi galvenokārt nevis kaujas vienībām, bet rezervēm dzimtenes aizsardzībai aizmugurē — vecie zaldāti gandrīz vienprātīgi noraida arī to, tāpat kā eventuālo „erzac" dienestu Sarkanajā Krustā u.t.t.

Pēckaŗa Vācijā populārais sauklis „Ohne - mich" ir atkal reiz kļuvis aktuāls. Lai gan no reģistrācijas ir atbrīvoti 1922. gadā dzimušie kaŗa invalidi (sākot ar 50%), tad arī tie bieži piedalās „gada gājuma dumpī", nosūtot reģistrācijas komisijām savas protēzes u. t. t.

Gadās arī ļaudis ar humora sajūtu, meklējot „piesiešanās punktus", un tā kāds švābs, kas saņēmis attiecīgu aicinājumu, ierasties reģistrācijas komisijā „līdzi ņemot visus papīrus", izpildījis šo rīkojumu burtiski, un reģistrācijas komisijā ieradies gaužām nosvīdis, stumjot lielu ķerru ar visiem iespējamiem mājās salasītiem papīriem.

Visumā Rietumvācijas „skartais" veco zaldātu gada gājums reģistrācijas rīkojumam ir tomēr paklausījis, gan parasti atsakoties sniegt ziņas par iepriekšējā kaŗā iegūtām speciālitātēm, dienesta pakāpēm u. t. .

Tā kā vecie vācu vērmachta „ruļļi" ir pa lielākajai daļai iznīcināti, tad šāda rīcība rada reģistrācijas komisijām dažādas nepatikšanas un sastrēgumus. Skaļo protestu un pretestības dēļ zināmas vācu politiķu aprindas ieteic aizsardzības ministrijai no 1922. gadā dzimušo iesaukšanas atsacīties — bet no tā tad smagi ciestu tās prestižs, īpaši nākotnē eventuāli iesaucot citus veco zaldātu gada gājumus.

Protams, ne reti aiz demostrācijām slēpjas arī zināmi diegu raustītāji no komūnistu un līdzīgām aprindām, bet daudzi saprātīgi 1922. gada gājuma piederīgie arī paskaidro, ka viņi atrodoties paši ar sevi smagā iekšējā konfliktā. Pie atlaišanas no krievu un amerikāņu gūsta viņi savā laikā esot bijuši spiesti parakstīt tekstu, ka „nekad vairs rokā neņems ieročus". Šī agrākā, īpaši tagadējo Rietumvācijas sabiedroto rīcība tagad draud atriebties visiem . . .

Savienotās VALSTIS

SIETLĀ (WASH.)

⊕ Profesora Jāzepa Vītola piemiņas sarīkojumu ievadīja prof. Kundziņš ar dievkalpojumu. Plašo programmu iesāka ar Jāzepa Vītola „Kad dziļa migla manu dzīves jūŗu sedz", ko izpildīja Annija Vītola (soprāns), Ida Trapāne (mecosoprāns), E. Vīnerts (vijole) un Elza Vāgnere (klavieres). Par komponista dzīvi un lielajiem mākslas sasniegumiem referēja dziedāšanas skolotāja Mirdza Vīnerte. Turpinājumā viņa darbus „Sapņu tālumā", „Man prātā stāv vēl klusa nakts", „Pie tava augstā, baltā loga" skandināja I. Trapāne. Annija Vītola dziedāja „Bij nosarmojuši logi", „Aizveŗ actiņas un smaidi", „Baltā bērza šūpulītī", „Mirdzas dziesmu", „Maija" un 3 dziesmas ar tautas garu mantu tekstu. Dziedonei bija arī jādod piedevas. Klavieŗu sonātas atskaņoja E. Vāgnere, bet vijoles solo deva E. Vīnerts, atskaņojot „Melodiju" un „Romanci". Programmas beigās dziedāja vietējais koris dir. P. Pētersona vadībā, gūstot vislielāko klausītāju atsaucību, īpaši pēc nodziedātās „Saules svētkiem". Latviešu nams bija pārpildīts. Solo pavadījumus veica arī Rūtenberga. J. Vītola fonda papildināšanai koris nodeva A. Vītolei čeku par $50,-. Pēc sarīkojuma mākslinieki saņēma skaistus ziedus. Koncerts tika filmēts.

⊕ Vašingtonas valsts universitātē bakalaura gradu inženierzinātnēs ieguvis Andris Ragainis, bet politisko zinātņu fakultāti ar B. A. gradu beidzis talantīgais šachists un populārais referents Rietumu piekrastes jaunatnes dienās Viktors Pūpols. Šogad universitātē par asistentiem darbojas: J. Rūniķis farmācijas un V. Šmits ģeografijas fakultātē.

V.

KALAMAZŪ

⊕ Pie labas veselības un moša gara, 9. oktobrī Antonija Kalniņa atskatījās uz nodzīvotiem 90 gadiem. Viņas dzimtā puse ir Ropaži, kur pavadījusi savas dzīves labākās dienas. Šeit dižā jubilāre mitinās dēla ģimenē. To sveikt bija ieradies krietns pulciņš radu un draugu. Kalamazū ev.-lut. draudzes vārdā ar rožu ziediem svečca dāmu komitejas priekšniece E. Birzniece.

⊕ 2. un 13. novembrī pēc iepriekšējo gadu tradicijas vietējā YWCA savā namā 211 S. Rose ielā rīko tautību festivālu, kuŗā piedalīties ir aicināti arī latvieši.

B.

CEĻA VĀRDI

Klusēšana ir pilnīgākais prieka vēstnesis. Es būtu tikai mazliet laimīgs, ja es varētu teikt, cik laimīgs esmu. Šekspīrs.

★

Naids ir tikpat akls kā mīlestība. Šekspīrs.

★

Nekad nav bijis tāda spoguļa, kas sievietei teiktu, ka viņa ir neglīta. Skotu sakāmvārds.

★

Stipra un skaista dvēsele tāda atklājas, kaut arī tās ķermenis būtu vājš, slims vai nedaiļš. Tomass Linčs.

Jauns loceklis „karaliskajā gvardē"

J. Baltajam piesprauž Karalienes skauta zīmi.

5. Jelgavas skautu vienības dalībnieks Jānis Baltais pēc izturētajiem pārbaudījumiem līdz ar „zelta auklu" (par arodzīmēm) saņēma arī augstāko apbalvojumu — karalienes skauta zīmi. To viņam svinīgā ceremonijā piesprauda dienvidu apgabala skautu vadītājs Deniss Lewiss (uzņēmumā). J. Baltais ir jau trešais skauts „jelgavnieku" vienībā, kas saņem šo augstāko pakāpi, kāda skautam sasniedzama. Līdz šim to bija ieguvuši Juris Līgers un Valdis Celms.

KANADAS GAISA PIONIERIS

(Canadian Scene) — Viens no vispazīstamākiem meža lidotājiem un viens no tās eminentiem dabas pētniekiem — Džordžs Filips, atstājis Ontario provinces civilo dienestu, aiziejot atpūtā. Daudzus gadus līdz šai dienai, kad viņam piešķīra godīgi nopelnīto pensiju, viņš bija visvairāk apmeklētā Ontario provinces dabas parka Algonkvinā pārzinis. Nav daudz tādu lidotāju, kāds bija viņš: vīrs, kam lidošana nebija nedz sports, nedz profesija, bet tikai līdzeklis kā vislabāk paveikt savu ikdienas darbu, tas pats, kas automobiļa vadīšana ir ceļojošam aģentam. Tanī pašā laikā, par spīti tam, ka Džordža Filipa īstais darbs bija administrācija un dabas aizsardzība, viņš bija lidotājs ar izcilām spējām un īpaši labs navigātors. 32 gados viņš nolidojis 14.000 lidošanas stundas bez nopietnākām nelaimēm.

Džordžs Filips pirms 65 gadiem piedzima Ontario provinces Amarantā. Viņam tur ir lauku saimniecība, un tur viņš vēlas pavadīt savu mūža atlikušo daļu. Kā jauneklis viņš piedalījies 1. pasaules karā, kur viņš atklāja savu „gaisa mīlestību", un, kaut arī viņu neizraudzīja lidotāja apmācībai, taču viņš ieguva pieredzi lidošanā kā novērotājs — tanī laikā pēdējais pildīja navigātora pienākumus un bumbošanu, kā arī darbojās par šāvēju.

Tikai 1927. gadā Džordžs Filips iemācījās lidot. Viņam bija jau 33 gadi — krietni liels vecums lidotāja karjēras sākumam. Bet viņa dabīgās spējas un intelligence palīdzēja viņam nedaudzos gados kļūst par izcilu un labi pazīstamu meža lidotāju, kas jau tad lidoja provinces valdības uzdevumos.

Viņam bija 45 gadi, kad izcēlās 2. pasaules karš, bet viņš nekavējoties brīvprātīgi pieteicās Karaliskos Kanadas gaisa spēkos, lai nolidotu pa šī lielā konflikta laiku veselus 6 gadus, sākumā kā instruktors un vēlāk kā transportlidotājs.

Pēc kaŗa viņš atgriezās savā civīldienesta darbā. Kā Algonkvinas parka pārzinis, viņš bieži atradās gaisā, lai pārraudzītu savu plašo domēni. Būdams fiziski spējīgs līdz pat sava darba pēdējai dienai, viņš arī līdz pašam pēdējam laikam pildīja pats sava lidotāja pienākumus.

Džordža Filipa gaisa mīlestību mantojusi arī viņa ģimene. No viņa diviem dēliem viens strādā Trans-Canada Airlines dienestā, bet otrs ir Karalisko Kanadas gaisa spēku pilots. Pat meita ir precējusies ar izmēģinājumu lidotāju.

Džordžu Filipu mēdza saukt par „raksturu". Tomēr tas ir visai vājš apraksts vīram, kuŗa izcilā īpašība ir izturība. Taisns kā fiziski, tā morāliski, dzīvespriecīgs, rungs, labs stāstītājs, Džordžs Filips pēc visām lietām bija lielisks darbinieks, kas nepārspējami izpildīja nereti visai grūtus darbus. Viņu kā tādu visi atcerēsies, kā arī atcerēsies, ka viņš bija brīnišķīgs cilvēks. — Lai tam būtu lemts ilgi baudīt savu atpūtu.

Baltijas sieviešu padomes

oktobŗa mēneša atklātā sanāksme bija izraisījusi dzīvu interesi. Ar priekšlasījumu par Kanadiešu dzīves veidu uzstājās viešņa N. West kundze, Starptautiskā institūta vadītāja.

Referente vispirms norādīja uz Kanadas ģeografisko un arī vēsturisko atšķirību, kādēļ grūti runāt par vienu vispārēju Kanadas dzīves veidu: katrai provincei ir savi īpatnēji dabas apstākļi, katrai arī sava vēsture, no tā izriet arī dažādas paražas. Tomēr, ja kāds Jaunskotijas, Kvebekas, Ontario vai citas provinces iedzīvotājs sastopas ar ārzemnieku vai pats atrodas citās zemēs, viņš sevi apzinās par kanadieti un tā arī uzstājas.

Priekšlasījumam sekoja dzīvas debates. Pēc tam sanāksmes dalībnieces kopā ar viešņu pie tējas galda pavadīja patīkamus brīžus.

OKLANDE

Latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komiteja rīko draudzes bazāru svētdien, 1. novembrī, plkst. 3.00 Central Lutheran Church telpās, 215 Ridgeway Avenue, Oakland.

Ziemeļkalifornijas latviešu ev.-lut. draudzes bazārs notiks 17. oktobrī, Latviešu namā, San Francisko.

VASARAS NOMETNE

Ziemeļkalifornijas latviešu ev.-lut. draudzes padome savā pēdējā sēdē pieņēma lēmumu rīkot bērnu un jaunatnes nometni 1960. gada vasarā.

Ziemeļkalifornijas Jaunatnes padomes sēde notiks sestdien, 23. oktobrī, 7.30 vakarā Latviešu namā, bibliotēkas telpās, 425 Hoffman Avenue, San Francisco.

JP noorganizējās š. g. martā ZKLB ierosinājumu, piedaloties 9 draudžu un organizāciju pārstāvjiem ar nolūku „kopējiem spēkiem organizēt lielākus pasākumus jaunatnes latviskā audzināšanā, kā: nometnes, bērnu svētkus, kursus, sarīkojumus u. tml." JP prezidijā darbojas J. Jēkabsons (priekšsēdis), K. Lācis (priekšs. vietn.) un Reinberga (sekretāre). prezidijs pārvēlams katra gada oktobrī. Ir notikušas 7 JP darba sēdes, veikti visi iespējamie priekšdarbi nometnes rīkošanai (bet nometnes bija jāatsauc), sarīkoti vadītāju kursi un bērnu svētki. Atzīts, ka būtu jaunajai paaudzei jādod iespēja sevi parādīt divos lielos kopējos sarīkojumos ziemas posmā: Jaunatnes spēļu un darba skate un Priekšnesumu vakars, kur skolas un grupas uzstātos ar sagatavotu programmu savu skolotāju vadībā.

STARPTAUTISKIE SVĒTKI OKLANDĒ

Katru gadu Oklandē notiek plaši Starptautiski svētki — International Festival, — ko rīko The international Institute of Alameda County (Community Chest atbalstīta organizācija). 1957. gadā Starptautiskie svētkos ar izstādēm un uzvedumiem reprezentētas 30 nācijas un tos apmeklēja 14 tūkstošu skatītāju.

Šogad Starptautiskie svētki notiks svētdien un sestdien, 7. un 8. novembrī, Oklandes Auditorijas telpās. Latviešu grupa šajos svētkos būs reprezentēta jau ceturto reizi pēc kārtas.

ZKLB priekšnieks V. Šteins ir lūdzis Rasmu Trekteri uzņemties latviešu grupas piedalīšanās noorganizēšanu šajos svētkos. R. Trekteres vadībā rīcības komitejā vēl darbojas Leonards Bērziņš, Helga Gulbe, Anda Kalniņa, Jānis Skujiņš, Marita Stabule, Laimonis Stabulis un Edgars Trekteris.

Latviešu grupas priekšnesumos ir paredzētas tautas dejas un kora dziesmas, tāpat arī stends ar latviešu nacionālās kultūras paraugiem un izstrādājumiem. Pārdošanā paredzēti latviski ēdieni un dažādi latviski iztrādājumi un rotas lietas.

Stendi apmeklētājiem atvērti sestdien, 7. novembrī no plkst. 6 p.p.; priekšnesumi Auditorijas zālē no 8-10. Sestdien paredzēta arī latviešu grupas uzstāšanās. Svētdien, 8. novembrī, Auditorija būs atvērta no pl. 2.00, ar priekšnesumiem — no 4-6 p.p.

Ieejas kartes Starptautiskajiem svētkiem iepriekšpārdošanā pie Helgas Gulbes, tālr. KEllog 6-1664. Ieeja pieaugušiem $1.-, bērniem — 50¢, katrai dienai atsevišķi. Svētku dienas kartes pie kases maksās $1,25, resp. 0,75.

Jāpiezīmē, ka Starptautiskie svētki ir Oklandes pilsētai īpatnējs sarīkojums, un kā tāds pazīstams visās Savienotajās Valstīs. Par šo krāšņo un interesanto svētku augstvērtīgo kvalitāti liecina arī lielais apmeklētāju skaits.

SKOLĒNI LATVIJĀ RAŽAS NOVĀKŠANAS DARBOS

Tikko 1. septembrī skolas Latvijā bija sākušās, kad pienāca rīkojums, ka vecāko klašu skolēniem un studentiem jādodas ražas novākšanas darbos. Uz tuvākiem kolchoziem skolēni izbrauca smagās automašīnās, bet daudziem bija jādodas ar vilcienu uz attālākiem kolchoziem. Skolēniem darbā bija jāpavada trīs nedēļas, un tie atsāka mācības 25. septembrī.

LATVIEŠU GALDA TENISISTU PANĀKUMI

Latviešu „zaļā galda" meistari nule aizvadītajās starptautiskajās meistarsacīkstēs Niagarā („Cenral Canada Open") guva izcilas sekmes, spēcīgi pretojoties turnīra favoritiem - amerikāņiem.

Drāmatiska bija sieviešu dubultspēļu finālsacensība, kuŗā latvietes V. Ādmine un Ž. Kāpostiņa - Marenko 5 setu panākumiem mainīgā cīņā zaudēja tikai par „mata tiesu" šī gada meistartitulu. Rezulāts: 20:22, 21:12, 21:15, 15:21, 19:21.

Vienspēļu turnīrā Velta Ādmine, zaudējot ilggadīgajai ASV čempionei L. Neubergerai, palika 3. vietā.

Ž. Kāpostiņa - Marenko ierindojās 4. vietā.

Vīriešu vienspēlēs M. Žulps palika 8. vietā, jo netika „pāri" turnīra uzvarētājam, ungāru izcelsmes spēlētājam D. Vegham. Žulpa spēcīgi raidītās gremdes krita kā pret sienu. Pretinieks tās atņēma pat no 0 metru attāluma un bieži no grīdas līmeņa. Līdz šim labākajam Kanadas spēlētājam, torontietim Maksim Marinko bija jāsamierinās ar otro vietu. Viņu uzvarēja enerģiskais klīvlendietis D. Veghs. Šī bija viena no visspraigākajām sacensībām, kāda vispār redzēta pēdējos gados.

Vīriešu dubultspēlēs M. Žulps un L. Eichvalds tika pat trešajā vietā. Latviešu jaunatnes meistarei D. Žulpai labi veicās handikapa turnīrā.

J. L.

No kr.: V. Ādmine, D. Žulpa un Ž. Kāpostiņa - Marenko J. Līgera foto.

KANADAS PIRMĀ SKOLOTĀJA

LORENE PORTER, RIČMONDHILLĀ

(Canadian Scene) — Bez naudas, ar mazu sainīti rokā Margarieta Buržeisa ieradās Kanadas mežonīgajos apgabalos, kad tur ārkārtīgi baidījās no uzglūnošiem iroku indiāņiem.

Tagad mēs atceramies Margarietu Buržeisu kā Montreālas pirmo skolotāju — 17. g. s. dinamisko jauno meiteni, kas nepacietīgi bija atstājusi savas mājas Francijā, lai sētu savu mācību sēklu Sv. Labrenča krastu apkārtnē.

Sākumā de Mēsonnēvs (de Maisonneuve), kas bija sūtīts, lai 1641. gadā dibinātu koloniju Montreālas salā, viņai negribēja atļaut šurp nākt, jo briesmas un trūkumus atzina par pārāk lieliem, lai sieviete tos spētu panest. Tomēr Margarieta Buržeisa beidzot saņēma attiecīgo atļauju un 1653. gadā ieradās Kanadā, lai uzsāktu bezmaksas skolas mācības savā mātes valodā. Viņas mazajai skolai paplašinoties, viņa rekrutēja Francijā sev palīgus.

1665. gadā šī veiksmīgā franču skolotāja atvēra brīvlaika skolu — „La Providence" meitenēm, kas bija vecākas par tām, kuŗas mācījās parastajā skolā. Primitīvā mītnē mācīja mājturību, vērpšanu, aušanu, šūšanu.

Karaļa pārstāvis, apmeklēdams Montreālu, guva tik labu iespaidu par izglītības sekmēm mežonīgajā apgabalā, ka atļāva pastāvīgu reliģijas mācības iestādi, ko bija jau nodibinājusi Margarieta Buržeisa, tā tagad saucās par Notre Dame kongregāciju.

Tā kā Margarieta Buržeisa bija praktiska sieviete, kas pati dzīvoja primitīvos apstākļos, viņa lūdza, lai viņas mācības institūtu māsām - skolotājām dotu atļauju nedzīvot klosterī. Brīvi iedamas tur, kur tās visvairāk vajadzīgas, šīs seno laiku skolotājas ar izglītības izplatīšanu prata pacelt Kanadas dzīves līmeni.

Mūsu dienās Montreālā ir gaŗa balta ēka, kas nes „College Marguerite Bourgeys" vārdu. Tās architektūra ir pati vienkāršība, un ap to valda cienības, mieriguma un noslēgtības gars. Kad masīvās durvis aizveŗas aiz kādas jaunas studentes, tā tiešām nonāk īstā franču gaisotnē. Katrai studentei ir ierādīta maza, klusa istabiņa, ar šauru gultiņu, tualetes galdiņu, galdu un krēslu. Nekādas grīdsegas nerotā ārkārtīgi tīrās grīdas.

Ir tomēr kāds svarīgs likums College Marguerite Bourgeys: vienmēr runāt tikai franciski, un iespējami vislabākā izteiksmē. Protams, pie gaŗajiem galdiem, kur studentes un skolotājas brokasto, launago un pusdieno, runā tikai franciski. Mācības notiek vienīgi franču valodā. Mācību plānā ietelp: gramatika, konversācija, fonētika, literātūra un vēsture. Katrai angliski runājošai studentei piesaistīta franču biedrene, kas nerunā angliski, un vakaros viņas pastaigājās kopā pa kolledžas dārzu, sarunājoties franciski. Mācībās un atpūtā dienas aizslīd mierīgi un patīkami šai mācību komūnā, kuŗai piemīt vecās Francijas kultūras šarms.

Margarieta Buržesa mira 1700. gada janvārī, bet viņas gars dzīvo skolotājās - māsās, kas turpina darbu, ko uzsāka šī nesavtīgā sieviete. Gadu simteņu tecējumā ir radušās pilsētas Kanadas agrākajos mežonīgajos apgabalos. Montreāla tagad ir centrs, un mācību sēkla, ko tur iesēja pirms 300 gadiem, ir spēcīgi augusi. Pirmā Kanadas franču skolotāja tai ir labi sagatavojusi zemi.

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
ST. KATARINES
H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

LATVIEŠU TAUTAS NACIONĀLĀ APZIŅA DZIMTENĒ NAV SALAUŽAMA!

A. Pelše par strādnieku internacionālo audzināšanu raksta:

„. . . Nedrīkst aizmirst to apstākli, ka latviešu buržuāzija savas kundzības laikā bagātīgi sēja un kultivēja vismelnāko nacionālismu, un šīs indes iedarbība, protams, neizbeidzās tūlīt pēc buržuazijas varas gāšanas. Buržuaziskā nacionālisma propagandas sekas vienā otrā lietā nav vēl pārvarētas arī tagad. Turklāt vēl palikušie līdz galam neiznīcinātie ienaidnieki, reakcionārās imperiālistiskās aprindas un latviešu emigranti ārzemēs savā graujošajā darbībā visas cerības saista tieši ar šīm vēl nepilnīgi izskaustajām nacionālisma paliekām. Ienaidnieka propaganda cenšas visādi uzkurt nacionālistiskās noskaņas, sēt nacionālo nesaticību un naidu, tās nolūks ir vispirms graut latviešu tautas draudzību ar krievu tautu, ar nekītriem apmelojumiem nopulgo lielās krievu tautas vadošo un cildeno lomu padomju nāciju brālīgajā saimē.

„Nacionālisms — ir slimība, kuŗa, kaut reizi pamatīgi pārdzīvota, bieži atgriežas no jauna kaut arī vieglākā veidā. Un viņas ļaunākā īpatnība, ka tā var aptumšot kaut skaidrāko galvu". . . **Labi internacionālisti komūnisti zaudē savu skaidro galvu, tiklīdz tie iekrīt no jauna nacionālisma influencē". —** tā 1918. gadā savā rakstā „Mūsu uzdevumi pret Latviju" izteicās P. Stučka.

Nacionālisma inde nav viegli apkaŗojama, tās izpausmes ir dažādas un reizēm negaidītas. Taču lai kādi būtu tās izpausmes veidi, — atklāti vai apslēpti, — nacionālisms nozīmē noslīdēšanu no proletāriskām šķiriskām pozīcijām buržuaziskās pozīcijās un ved uz cildenā vēsturiskā darba — komūnisma celtniecības — graušanu. Nacionālisms nozīmē atteikšanos no proletāriska internacionālisma, visas valsts kopējo uzdevumu ignorēšanu, šauri nacionālo vietējo interešu pretstatīšanu visas tautas interesēm, tiekšanos pēc nacionālas savrupības un apgrobežotības, citu tautību tiesību ierobežošanas, un tas ved uz tautu draudzības novājināšanu.

Mūsu tautas nodevējs A. Pelše ievietojis izdevumā „Padomju Latvijas komūnists" gaŗu rakstu „Par darba ļaužu internacionālo audzināšanu", kuŗā nikni vēršas pret nacionālo kustību okupētajā Latvijā. Savā rakstā viņš arī atzīst, ka pat internacionāli komūnisti zaudē galvu un iekrīt nacionālā influencē. Tas nozīmē, ka mūsmāju nožēlojamā komūnistu saujiņa, ja Pelše tik skaļi brēc, ne pa jokam vairs, jūtas tautas atriebības apdraudēta. Berklava, Piņķa, Mūkina, Dzērves u. c. padzīšana no sarkanā Olimpa nacionālo tendenču dēļ — ir neapšaubāms pierādījums tam, ka kompartijā turpinās sairšanas process, ko izraisa cilvēku iedzimtais nacionālisma dzenulis.

Šo Pelšes rakstu, kuŗā, viņam pašam to neapzinoties, šis augstā ranga Kremļa kalps atklājis patiesību par latviešu tautas īsteno noskaņojumu dzimtenē — publicējam negrozītu.

Šāda noslīdēšana no šķiriskām, partejiskām pozīcijām pēdējā laikā bija novērojama **dažu mūsu republikas vadošo darbinieku** rīcībā. Viņi savā praktiskajā darbā pieļāva ne mazumu ļeniniskās nacionālās politikas sagrozījumu un objektīvi **kļuva par buržuaziskā nacionālisma paudējiem.** Viņu formālās deklarācijas par uzticību tautu draudzībai un apliecinājumi, ka savā darbā viņi esot vadījušies ar tautas interesēm, tas ir, ar vislabākajiem nodomiem, negroza viņu **nacionālistisko kļūdu** būtību, nemazina šo kļūdu **politisko kaitīgumu.**

Pēc rūpniecības vadības sistēmas reorganizācijas un tautas saimniecības padomju nodibināšanas šie biedri, **pārspīlējot** republikas nacionālās īpatnības, parādīja nepārprotami **lokālo tendenci** radīt Latvijā savrupu saimniecību, aizbildinoties ar to, ka administrātīvais ekonomiskais rajons esot kompleksveidā attīstāms.

Piemēram, bijušais Latvijas PSR ministru padomes priekšsēža vietnieks b. **E. Berklavs** neatlaidīgi mēģināja pagriezt mūsu republikas attīstību uz nacionālās noslēgtības un savrupības pusi. Viņš vairākkārt izteicās pret vagonu un dīzeļu būves attīstību Latvijā, par vieglās un pārtikas rūpniecības forsēšanu, kuŗas produkciju patērē galvenokārt pašā republikā. Līdzīgus uzskatus izteica arī bijušais Arodbiedrību republikāniskās padomes priekšsēdis b. **E. Pinkis** un bijušais Latvijas PSR Valsts plāna komisijas priekšsēža vietnieks b. E. Mūkins. Ekonomikas institūta direktors b. **P. Dzērve** pat izgudroja jaunu plānošanas principu. Viņš ierosināja plānot republikas rūpniecību pēc divām jaunām grupām — atsevišķi plānot darbu uzņēmumiem, kas ražo produkciju galvenokārt visas valsts vajadzībām, un atsevišķi fabrikām un rūpnīcām, kas ražo produkciju lielāko tiesu vietējā patēriņa vajadzību apmierināšanai. Pie tam nepamatoti apgalvodams, ka republikā nepietiekot darba spēka, viņš ierosināja mazināt ražošanas pieauguma tempus tajās rūpniecības nozarēs, kuŗu produkciju nepatērē pašā republikā.

„Šie cilvēki, kas sludina šaura **lokālisma un labēji oportunistiskās** idejas republikas tautas saimniecības attīstības jautājumos, ir gatavi pieņemt citu bet neko līdzvērtīgu dot pretim negrib; viņi ignorē visas valsts kopējās intereses; viņi ir par savrupu saimniecību. Šādai tautu draudzības un līdztiesības izpratnei nav nekā kopēja ar ļeninisko nacionālo politiku.

Atsevišķi biedri, nostājušies **vietējā nacionālisma** pozīcijās, izdarīja **rupjas kļūdas** kadru izraudzīšanas un izvietošanas jautājumos. Šķietami rūpējoties par nacionālo kadru izraudzīšanu, viņi ignorēja partijas ilgajā pieredzē pārbaudīto vienīgi pareizo ļeninisko darbinieku izraudzīšanas principu — pēc viņu politiskajām un darba īpašībām un **ievēroja vispirms tikai** tautību. Nopietns un rūpīgs darbs nacionālo kadru audzināšanā, kā to prasa partija, tika aizstāts ar kadru mechanisku izraudzīšanu. Izvirzot kadrus, reizēm **bez jebkāda pamata, ierobežoja nelatviešu tautību darbinieku tiesības.**

Kā zināms, mūsu daudznāciju padomju valsts spēka un varenības pamats ir visu tās tautu draudzība un vienlīdzība tiesībās. Pie tam mūsu zemes tautu vienotība un tuvināšanās tiek veicināta, ne tikai pastiprinot ekonomiskos un kultūras sakarus un technisko palīdzību, bet arī brālīgi **apmainoties** ar inženiertechnisko darbinieku, zinātnieku un kultūras darbinieku kadriem. Nacionālistiski noskaņotie biedri to negribēja saprast un darbā ar kadriem neievēroja šo svarīgo apstākli.

Viņi neizprata svarīgākos procesus mūsu gaitā uz komūnismu. Plašas komūnisma celtniecības apstākļos, kad notiek technikas revolūcija un mūsu zemes ražošanas spēki attīstās straujāk nekā jebkad agrāk, ir objektīvi nenovēršama zināma darbaspēka, technisko, zinātnisko un citu **kadru migrācija** no republikas uz republiku, no laukiem uz pilsētu, **uz neskartajām zemēm u. t. t.**

Katrs cilvēks, ko nedara aklu nacionālisms, saprot, ka, piemēram, pacelt **Kazachijas** ražošanas spēkus līdz pašreizējam līmenim nebūtu bijis iespējams, ja tur prāvā skaitā neieplūstu darbam spējīgi iedzīvotāji no citām republikām, tāpat kā nebūtu bijis iedomājams . . . Latvijas rūpniecības pacēlums līdz pašreizējam līmenim bez zināma iedzīvotāju skaita **mechaniska pieauguma uz brālīgo republiku darba spēka** rēķina.

Aiz aplamām, pilnīgi nepamatotām bažām, ka Latvijas republika varētu zaudēt savu nacionālo seju, daži biedri mēģināja mākslīgi **aizkavēt** objektīvi nosacīto **iedzīvotāju pārvietošanās procesu.** Savās runās viņi ne vienreiz vien apgalvoja, ka, piemēram, **Rīgā nedrīkstot pieļaut iedzīvotāju skaita mechanisku pieaugumu ne par vienu cilvēku. Šī līnija ir kaitīga un politiski bīstama,** tā kultivē nacionālu noslēgtību, **piekļaujas buržuaziskajam nacionālismam** un, kavējot ražošanas spēku attīstību, kaitē tiklab visas valsts kopējām interesēm, kā arī latviešu tautas interesēm.

Lai sekmīgi cīnītos pret vietējā nacionālisma izpausmēm, ir svarīgi pareizi saprast valodas jautājumu. Savā rakstā „Vai ir vajadzīga obligāta valsts valoda?" (1914. g.) V. I: Ļeņins norādīja, ka nav pieļaujama administrēšana, nav pieļaujami piespiešanas un nāciju nelīdztiesības elementi — it nekāda „nūja" tādā jautājumā kā valodas mācīšanās.

Visnotaļ atbalstāms un apsveicams, ja citu tautību pārstāvji mācās tās republikas pamatiedzīvotāju valodu, kuŗā viņi dzīvo. Tomēr to nevar panākt ar kādu īpašu lēmumu, nevar uzlikt par pienākumu noteiktā laikā iemācīties valodu, to apgūt var tikai uz brīvprātības pamatiem. Biedriem, kas neprot latviešu valodu, pacietīgi jāizskaidro, ka lietas labā jāzina vietējā valoda, ka valodas zināšanas dos viņiem iespēju ražešnāk strādāt, uzlabos organizātorisko un politisko darbu republikas darba ļaužu masās . . . Jāievēro gudrais Ļeņina norādījums, ka pret lielkrievu šovinismu jācīnās vispirms krieviem, bet pret vietējo nacionālismu — attiecīgās tautības pārstāvjiem . . . " A. Pelše, LKP CK sekr.

SEZONAS PLAŠĀKAIS SARĪKOJUMS

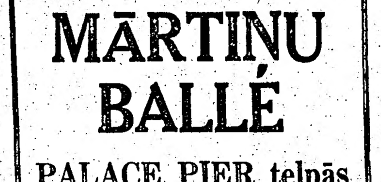

7.

NOVEMBRĪ

MĀRTIŅU BALLĒ

PALACE PIER telpās

Sākums pl. 8 vak.

Ga - Ga - Ga . . .

Nu ir pienācis laiks, kad mani atkal liek galdā goda vietā. Tā ir vecuvecā paraža, un mums ar Mārtiņu nav ko iebilst, lai notiek tas, kam jānotiek.

Ļoti labi saprotams, ka pēc kārtīgām Mārtiņu vakariņām, it sevišķi pēc dejas, dikti slāpst. Tāpēc rīkotāji ir parūpējušies par atspirdzinājumiem arī no augstākiem plauktiem, tā kā no mājām nav jāņem, jo tas ir savā ziņā riskanti, un viss taču būs uz vietas. Kas attiecas uz ieejas biļetēm, tad tās jau var iemainīt pret $2,- zīmēm — 123 Huron ielā, grāmatnīcā parastajā darba laikā.

MĀRTIŅU ZOSS.

KANADĀ MĀKSLAS KĻŪST ARVIEN POPULĀRĀKAS

Nesen publicēts galīgais pārskats par šī gada Ontario Stratfordas festivāla darbību. Ja vajadzētu vēl kādu pierādījumu, ka Kanada nav kails intellektuāls tuksnesis, kā daži mēdz apgalvot, tad šis pārskats to mums sniedz. Stratfordas Šekspīra festivāls vien pievilcis uz 99 izrādēm 166.000 cilvēku, kas nozīmē, ka izrādes caurmērā ir bijušas izpārdotas 78 %. Liekas, nebūs daudz tādu teātru pasaulē, kas varētu palielīties ar šādu sasniegumu tik daudzās izrādēs.

Citus Stratfordas pasākumus: kā komisko operu, starptautisko filmu festivālu un eskimu mākslas izstādi atbalstījuši 70.000 apmeklētāju. Neapšaubāmi, par mākslu visvairāk interesējas Austrumkanadā. No bagātīgā materiāla, kas norāda, ka visā zemē daiļās mākslas sāk arvien vairāk cienīt, tipisks piemērs ir Vinipegas pilsētas kultūras dzīve. Tur nesen notika simfoniju nedēļa, pa kuras laiku sekmīgi izmēģināja jaunas idejas. Starp tām bija mēģinājums raidīt ar skaļruņu palīdzību labu mūziku Vinipegas galvenajā caurbrauktuvē, Portage Avenijā, un bezmaksas simfoniskie koncerti.

Nav šaubu, ka šī simfoniju nedēļa ir vēl vairāk palielinājusi Vinipegas sabiedrības interesi par vērtīgu mūziku, — interesi, ko tie šoziem varēs apmierināt, apmeklējot gaŗu un visai dažādu mūzikālu uzvedumu virkni. Centrālo vietu visā pasākumā ieņem pašas Vinipegas Simfoniskā orķestra koncerti.

C. S.

KANADAS OPERAS FESTIVĀLS

Jau 11. sezonu Kanadas Operas sabiedrība Karaliskajā Aleksandras teātrī sariko operas izrādes.

Šogad uzved Dž. Verdi operu „Likteņa vara", Prokofjeva „Mīlestība uz trīs apelsīniem" un Dž. Rosīni „Seviļļas bārddzinis".

Mums, kas esam pieraduši savā mazajā zemē pie pastāvīgas operas, ir patīkami noklausīties un noskatīties vismaz dažas operu izrādes arī Toronto piemērotās telpās ar labi disciplinētu orķestri piedzīvojušu diriģentu (Ernesto Barbīni, Dr. Ettore Mazzoleni un Walter Susskind) vadībā.

Dziedātāji pilnīgi iejutušies savās lomās, dzied tīrskanīgi un izteiksmīgi.

Režija noskaņota. Inscenējums gaumīgs.

Festivāls turpinās ik vakarus, no pl. 8.15 vēl visu nedēļu — līdz 24. okt., ieskaitot; trešdien un sestdien arī dienas izrādes pl. 2 p.p.

Arnolds Apse

ŠAUBU VĪNS

Tukšam galdam diezgan bēdu,
Vientulībai soga smīns.
Kaktā kluss ar glāzi sēdu,
Kuŗā bija šaubu vīns.

Ai, cik daudz šai dzīvei mīklu!
Visas prāts pat neapjauž.
Pati pirmā: kādēļ tīklu
Zirneklis ap mani auž?

Minu to, bet neatminu,
Tikai spīts vēl skarbi smej:
— Tici man, es vārdus zinu,
Lai tu bojā neaizej! —

Gudrie teic: — Kā greizi rati
Dzīves ceļa grāvī krīt
Visi, kuŗus dzīve pati
Nespēj dzīvot iemācīt! —

Kā lai gudro vārdiem ticu,
Šaubu vīna brīdināts?
Savus ratus neuzticu
Tiem, kam bieži bērna prāts!

Bet ja tiešām dzīves kokā
Esmu auglis skābs un lieks,
Kādēļ saldos postam rokā
Kokam nopurināt prieks?
— — — — —
Dzīves mīklas. Būda šķība.
— Saki, Dievs, kur derīgs es? —
Māla krūzē Vientulība
Galdā noliek vērmeles.

NO RAĶEŠU LAIKMETA UZ ROKOKO PILĪM

Austras Augenbergas ceļojuma piezīmes par Vācijas vēsturiskajām pilīm

LUDVIGA II TRAĢĒDIJA

Nenovēršami tuvojas katastrofa. Bavārijas ministru kabinets nolemj apcietināt valdnieku un piespiest viņu atteikties no troņa — viņa „garīgās nenormālitātes" dēļ. Pirmais apcietināšanas mēģinājums neizdodas, jo Ludvigu II aizstāv viņa apkalpotāji un daži uzticami virsnieki. Pēc īsa laika šo mēģinājumu atkārto, un tagad tas izdodas. Šoreiz apcietināšanas „armiju" pavada arī psīchiatrs Dr. Gudens. Uz pēdējā ierosinājumu ir paņemtas līdz arī virves un citi vajadzīgie piederumi „ārprātīgā" savaldīšanai. Vēl pirms dažām dienām Ludvigs II bija parakstījis likumdošanas aktus, — tagad to kā ārprātīgu iesloga Bergspilī pie Štarnbergas ezera Dr. Gudena apsardzībā. Pēc 2 dienām, 1886. g. 13 jūnijā Štarnbergas ezerā atrod Ludviga II un Dr. Gudena līķus. Vai bija notikusi pašnāvība vai bēgšanas mēģinājums, ko mēģināja aizkavēt Dr. Gudens? Štranbergas ezers glabā savu noslēpumu . . .

Austroungārijas ķeizariene Elizabete, Ludviga II lielā mīlestība, kas vislabāk pazina nelaimīgo karali, saka par viņu: „Ķēniņš Ludvigs II nebija ārprātīgs, bet tikai savu ideju pasaulē nogrimis savādnieks... nelaimīgs, nevainīgs! . . Ar viņu vajadzēja apieties saudzīgak." Viņas spriedumam pievienojās daudzi. Tiešām var iedomāties, kādu ietekmi uz pārspīlēti jūtīgo ķēniņa dvēseli atstāja pret viņu vērstais brutālais varas akts! . . .

LUDVIGA II PILIS

Trīs pilis ir cēlis Ludvigs II: tanīs izpaužas viņa tieksmes un sapņi. Vispirms apmeklēju „Herrenchiemsee" pili. Tā ir celta uz salas ezera vidū. Bāli zils saulē mirgo ezers, un tādā pašā maigi zilā miglā tīti tā krasti ar kalniem tālumā. Tuvojoties pilij, pārsteigtą redzu savā priekšā Versaļas pili miniatūrā! . . . Ne par velti Ludvigs II ļoti interesējās par Francijas Ludvigu XIV. Kas gan viņu saistīja „saules karaļa" personā? Viņa absolūtā vara, viņa tieksme radīt krāšņas celtnes, atbalstīt mākslu. Ludviga II valdīšana iekrīt Vācijas apvienošanas laikā zem Prūsijas hēgemonijas. Ludvigs II, kas dzīvo senο vācu varoņteiku pasaulē, nevar samierināties ar savu konstitūcionālā „ēnu karaļa" lomu apvienotajā Vācu valstī. Francijas Ludviga XIV absolūtismā viņš redz varas pilnību un brīvību, kuŗas viņam pašam trūkst.

Pēkšņās traģiskās nāves dēļ vairākas no Ludviga II projektētajām pilīm netika uzceltas. Šinī drudžainajā celtniecībā arī izpaužas ķēniņa nemierīgais gars, aktivitātes, radīšanas dziņa, kuŗu viņš nespēj apmierināt savā ierobežotā ķēniņa lomā.

Ludvigs II ir gribējis imitēt Versaļas pili. Mēs esam parasti noskaņoti pret imitācijām, bet šoreiz, varbūt, imitācija dažā ziņā . . . pārspēj oriģinālu, cik paradoksāli arī tas izklausās pirmajā acumirklī! Versaļas pilij mēs tuvojamies ar godbijību kā lielu vēsturisku laikmetu liecinieciei; mēs apbrīnojam tās majestātiskumu, bet ar nelielu vilšanos redzam, ka gadu simteņi un dažādas politiskas vētras ir laupījušas tās iekšējā dekorējuma mirdzumu. Nosūbējuši ir spoguļi slavenajā spoguļu zālē, kailas liekas daudzas no pils telpām. Gandrīz gribētos teikt; ja kāds grib iedomāties Francijas „Saules karaļa" telpu spožumu, tad tam ir . . . jābrauc uz Bavārijas Ludviga II Chiemsee pili.

Pils iekšienē krustojas 2 laikmeti, 2 stili, franču Ludviķa XIV un Ludviķa XV laikmeti, baroks un rokoko. Pils telpas ir domātas galvenokārt sveču gaismai, tādēļ arī tik daudz zelta un mirdzošu krāsu. Vasarā, sestdienas vakaros iedegas sveču tūkstoši pilī, un apmeklētājs var skatīt šo zelta, kristalla lustru un spoguļu mirdzumu, — spožumu, kas atgādina ainas no austrumu pasaku krājuma „1001 nakts".

Pils vestibilā uzmanību saista milzīga pāvu grupa, kas laistās varavīksnes krāsās. Kad ķēniņš ieradies pilī, tad šī pāvu grupa novietota pils priekšā it kā karoga vietā, lai visi redzētu, ka ķēniņš ir mājās.

Oficiālā ķēniņa guļamistaba atgādina Ludviķa XIV guļamistabu Versaļā — tikai liekas daudz krāšņāka ar savu zeltā mirdzošo baldashīnu, zeltīto balustrādi tai apkārt un milzīgiem zeltītiem svečtuŗiem. Interesanti, ka Ludvigs II nekad nav gulējis šinī „oficiālajā" guļamistabā, bet tam ir bijusi cita „privāta" guļamā telpa, ieturēta gaišākos, priecīgākos rokoko toņos, bez oficiālās guļamistabas masīvā, smagā krāšņuma; šeit dominē karaļa mīļā zilā krāsa.

Līdzīgi Versaļai pilī ir arī spoguļu zāle, kas izlietota kā svētku telpa. 17 milzīgiem logiem vienā zāles pusē ir pretim 17 tikpat lieli spoguļi, kas liekas tik svaigi, tik spoži, it kā vēl vakar šeit būtu staigājuši „Saules karalis" vai Ludvigs II. 44 milzīgi, zeltīti kandelabri ierobežo zāli no abām pusēm, kristalla lustras karājas pie griestiem. Vakarā 4000 sveces lej savu gaismu uz spoguļiem un zelta izrotājumiem, lustru attēli spoguļos pavairojas līdz bezgalī- . . . . .

Sarkana ar zeltu ir ķēniņa ēdamistaba ar brīnišķīgu Meisenes porcelāna lustru pār nelielo galdiņu. Šī ēdamgalda konstrukcija atgādina pasaku par „galdiņ, klājies!". Ar sevišķa mēchanisma palīdzību galds ticis nolaists apakšstāva virtuvē, uz tā novietoti trauki un ēdieni, un tad galds atkal pacelts augšā. Savas valdīšanas pēdējos gados ķēniņš bijis tik sarūgtināts un tā vairījies no cilvēkiem, ka nav vēlējies redzēt pat sulaiņus, kas to apkalpotu ēdamās reizēs.

LINDERHOFA

Tālāk mans ceļš ved uz Linderhofas pili gleznainā, kalnainā Bavārijas novadā, netālu no Oberammergauas, kur norisinās slavenās Kristus ciešanu spēles. Ja Herrenchiemsee pilī Ludvigs II gribēja radīt pēc iespējas pilnīgu Versaļas atdarinājumu, tad Linderhofā viņš izveidoja mazu, bet sevišķi greznu pili 18. g. s. stilā — ne kā reprezentācijas celtni, domātu satiksmei ar ārpasauli, bet tikai sev pašam, lai viņš varētu atrast tur patvērumu no viņam tik nesimpatiskās ārpasaules un sava laikmeta; lai varētu netraucēts kavēties domās par sen pagājušiem laikiem. Graciozā mazā Trianonas pils Francijā ir, varbūt, gan ierosinājusi ķēniņu celt Linderhofas pili, bet pēdējā nav nekādā ziņā Trianonas kopija. Renesanses laikmeta dārzu iespaids ir manāms pils parkā ar tā terasēm, lielo ūdens baseinu, fontānu un mākslīgi radīto ūdens kritumu.

Parkā apmeklētāju uzmanību saista „Vēnus ala". Šeit pirmo reizi mēs vērojam karaļa jūsmu par Vāgnera mūzikas drāmām. Tā ir mākslīgi radīta klinšu ala, kuŗas iekšienei vajadzēja veidot dabisku dekorāciju Vāgnera „Tannhäuseram" un „Lohengrīnam". Ir redzama arī „Lohengrīna laiviņa" fantastiskas zeltītas gliemežnīcas veidā; uz alas sienas milzīga glezna, kas tēlo Vēnus kalna ainu operā „Tannhäusers". Īpati apgaismošanas efekti pārvērš alas iekšieni irreālā teiku valstī.

Otrā parka stūrī atrodam „Mauru kiosku", kuŗu ķēniņš bija ieguvis 1867 g. Parīzes Pasaules izstādē. Tā ir austrumu stilā veidota neliela celtne ar zeltītu vidus jumolu un tāpat austrumu gaumē dekorētu iekšieni. Arī šeit redzama ķēniņa tieksme bēgt no tagadnes, no skarbās dzīves īstenības — fantazijas un sapņu pasaulē.

Linderhofas pils iekšiene izveidota rokoko stilā. Visur redzamas ķēniņa simpatijas pret

(Nobeigums 8. lpp.)

MĒNEŠSĒRDZĪGO REPUBLIKA

„THE LUNATIC BEPURLIC" by Compton Mackenzie, Chatto and Windus Londonā,(Clarke, Irvin and Co., Ltd.) Kanadas izdevums, 223 l. p., Cena — $3,25.

Autors ir sarakstījis jau vairākus romānus un noveles, kā arī rakstījis esejas un kritikas. Bez tam vēl viņa spalvai pieder 4 biografiski un vēsturiski apcerējumi. Šo grāmatu atzinusi un ieteic britu grāmatu biedrība.

Apskatāmā grāmatā ražīgais autors mūs savā fantazijā novada uz 1997. gadu, kad Ķīnas debesu republika no Gobi tuksneša izšauj raķeti, kuŗā atrodas kāds ķīniešu zinātnieks un angļu ceļojošs tirdzniecības agents. Tā arī laimīgi sasniedz mēnesi. Tur abi ceļotāji atklāj, ka kailais tuksnesis, kas redzams no zemes puses raugoties, nav radies vulkāniskas darbības vai meteoritu bombardēšanas dēļ, bet gan atomkaŗā, kas norisinājies pirms 3.000 gadiem starp divām tautām, kas katra gribējusi saglabāt savu dzīves veidu. Pēc šīs drausmīgās abu tautu sadursmes, samērā niecīga josla mēneša otrā pusē ir saglabājusies, lai vadītu tāda veida dzīvi, uz kādu tiecas tagad visa cilvēce.

Stāstītājs liek ar savu oriģinālo humoru lasītājiem šad un tad pasmaidīt.

Septiņi gadi komūnistu cietumā

„SEVEN YEARS SOLITARY" by Edith Bone, Hamish Hamilton izdevums, 212 l. p., Cena — $4,25.

Dr. Edīte Bone, ko Ungārijas 1956. gada revolūcija atbrīvoja no komūnistu cietuma Budapeštā, ir Ungārijā dzimusi, bet vēlāk kļuvusi par britu pavalstnieci. Viņas atbrīvošana radīja sensāciju visas pasaules presē, jo paši komūnisti bija turējuši veselus septiņus gadus cietumā pārliecinātu komūnisti!

Autore ir ārste, kas nemierīgajos gados pēc 1. pasaules kaŗa kļuvusi par visai aktīvu komūnisti. 1933. gadā viņa ieradusies Anglijā un 16 gadus strādājusi komūnistu partijas darbu.

Kad 1949. gadā viņa atgriežas Ungārijā kā Londonas komūnistu laikraksta līdzstrādniece, viņu tā paša gada oktobrī apcietina Budapeštas sarkanā slepenpolicija, apvainojot spiegošanā britu labā. Nākošos 6 gadus un 59 dienas viņu tur apcietinājumā, pārvietojot no viena netīra cietuma uz otru. Dažreiz viņu iesloga neapgaismotās kamerās, bet tad atkal pārved uz kamerām, kur gaisma deg dienu un nakti. Vienu laiku pilnīgi tumsā viņa pavadījusi sešus mēnešus no vietas. Parasti tā cietusi pusbadu, bieži pratināta, vienreiz pat 60 stundas, bet arī kārdināta ar labu pārtiku un tīrāku kameru, lai „atzīstas".

Visai interesantas ir šīs pārliecinātās marksistes diskusijas ar saviem pratinātājiem, kuŗu marksistiskās zināšanas ir bijušas visai nepietiekamas . . . Tāpat interesanti attēlots arī pārvēršanās process, kad autore un vairāki citi ungāru marksisti, kas nonākuši līdzīgā stāvoklī, sāk zaudēt savu ticību marksismam.

Autore patiesi un visai rūpīgi attēlojusi savus patiesos piedzīvojumus ungāru komūnistu cietumos, kas kā ola olai līdzinās citu zemju cietumnieku piedzīvojumiem, kas liecina, ka komūnisti ir izstrādājuši visai noteiktu cilvēku apspiešanas un verdzināšanas techniku, kuŗai līdzīgu būs grūti sameklēt pasaules vēsturē. Lai ar citiem komūnistu „sasniegumiem" ir šā vai tā, bet nevar noliegt, ka kā cietumu sargi viņi ir nepārspējami . . .

Budzis

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
KLĪVLENDA
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA,

BALTIEŠI AMERIKAS WHO IS WHO

Amerikas mākslinieku savienības izdotajā rokas grāmatā Who is Who in American Art, kuŗai ir pāri par 700 lpp., lielākā daļa veltīta Savienoto Valstu, mazākā — Kanadas māksliniekiem. Starp Kanadas māksliniekiem atrodam 4 baltiešu biografiskas ziņas: A. Kopmaņa (latv.), Eric Pehat (ig.), Telesfore Valius (lietuv.), Paavo Airola (soms).

„KALVIS" BOSTONĀ

Gribas ticēt, ka savā koncertturnejā „Kalvis" ar katru reizi savu dziesmu veseri „sitīs" varenāk. „Kalvis" pārsteidza Bostonu pirms diviem gadiem, šoreiz nāca jau ar nodibinātu reputāciju. Bet — kam ir pa spēkam, no tā arī vairāk prasa. Un tāpēc likās, ka spēcīgais vokālais ansamblis šoreiz nav tik drošs. Sevišķi pirmā daļā pat vietām likās kā paguris, kā nedrošs. „Kalvis" savā priekšnesumā vairās lētu efektu un bravūras, bet niansējumu smalkie labirinti prasa lielu darbu. Ka „Kalvim" arī tas ir pa spēkam, nav šaubu. Otrā daļā dubultkvartets jau bija „atradis pats sevi" un līdz ar to īsto kontaktu ar klausītājiem. To liecināja arī atkārtojumi un daudzās piedevas. Bostonā pirmoreiz dzirdējām A. Kalnāja „No dzimtenes manas", V. Lindes „ardievas" un Br. Skultes „Mūzika". Pēdējā bija jāatkārto. Liela piekrišana bija E. Melngaiļa „Rudenī" atskaņojumam. Taču kā visteicamākais izpildījums minams J. Cīruļa „Koklētājs".

Nelaimīga koordinācijas trūkuma dēļ koncerts nebija plašāki izsludināts un, varbūt arī citu blakus apstākļu dēļ publikas nebija pilna zāle, kādu „Kalvis" gan būtu bijis godam pelnījis.

K.

PAULAS BRĪVKALNES KONCERTI ASV

Mums ziņo, ka Paulas Brīvkalnes koncerts Ņubransvikā 15. oktobrī bijis ļoti labi apmeklēts.

Lielu interesi koncerts izraisījis Čikāgā un Milvokos. Dziedone ar panākumiem ļoti apmierināta. Viņas koncerts Toronto: 24. oktobrī, pl. 8. vak., Itona auditorijā.

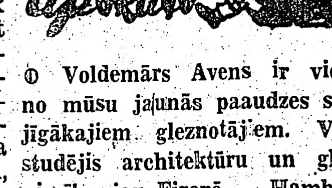

⊙ Voldemārs Avens ir viens no mūsu jaunās paaudzes spējīgākajiem gleznotājiem. Viņš studējis architektūru un glezniecību jau Eiropā — Hamburgā, pēc tam Kolumbijas universitātē un Mākslas studentu līgā Ņujorkā. Avenam bijušas divas patstāvīgas gleznu izstādes Ņujorkā un Bostonā; bez tam viņš piedalījies daudzās amerikāņu un latviešu mākslinieku grupu izstādēs. Līgas Dunkanes galerijā Ņujorkā gleznotājs Avens ieguva Prix de Paris, un šovasar viņa gleznas izstādītas arī Parīzē.

V. Avena gleznu izstādi atklāj Sanfrancisko „Trīstambas" galerijā 24. oktobrī; tā ilgs 2 nedēļas.

Tālivaldis Dangavs

PREZIDENTA IECELŠANA

NOVELE NO CIKLA „STRANDĒJUŠO SALA"

(6. turpinājums)

„Tāpēc, ka tu nāc no mazas tautas, esi liels un piedod tiem, kas ar elkoņiem laužas nemirstībā. Tik un tā tu nekā nevari izdarīt ne Rubinšteinam, ne Horovicam, jo viņu radiem pieder avīzes, tiek labi samaksāts kritiķiem. Tāpēc: lai taču arī Federboks izmēģinās pie krāsošanas, čigāšanas vai pa bedekeru gudrības durvtiņām iesprausties pie Pēteŗa! Tik un tā tur netiks, un sliktu viņš nevienam ar to nedara."

Un to tu man gribēji pastāstīt?" otrs jutās vīlies.

„Nē, ir cita lieta," Krāsnkuris sacīja. „Ja tu diriģēsi, Padrino solījās aizdot naudu."

„Es kori nediriģēšu."

„Tad visi nodomi saiet dēlī," draugs sašļuka.

„Kāpēc?"

„Federboks bija uzdevis Padrino savākt skuķus korim. Tie atteikušies piedalīties, ja tu nediriģēsot. Saprati tagad?"

„Bet man nav nekādas jēgas."

„Nu, klausies, pats stāstīji man, ka, ganos iedams, esot diriģējis Mālera simfonijas. Stāvējis uz akmens, vicinājis rikstīti un iedomājies ragainos par orķestri."

Naktssargs iesmējās.

„Tā tikai bija atspēlēšanās mājskolotājai, vecai meitai, kuŗa jūsmoja par Gustavu Māleri, bet mani sēja pie klavierēm, kad izpļāpājos, ka šās mīluļa mūzika šķīst un jūk kā izraēļa bērni pasaulē."

„Tad pareizi vien ir. Kad pieteicu mūsu programmu, teicu, diriģents ir Mālera skolnieks."

„Vai tu jēdzīgs!" Naktssargs iebrēcās. "Ja vēl būtu minējis kādu kretīnu . . ."

„Tad diriģēsi gan!" Krāsnkuris jau iegavilējās.

„Nē"

„Tad Padrino man neaizdos naudu, un es nevarēšu ēzeļa balsi ieskaņot platē," drauga acis kļuva miklas bēdājoties.

Smaidīdams Naktssargs nu ievērās bēdulī.

„Lai tad arī iet viss uz velna paraušanu ēzeļa balss dēļ!" viņš smējās. „Es diriģēšu."

Līksms Krāsnkuris nu sauca Padrino.

„Velc tik muķi, Torress diriģēs!"

Padrino arī izvilka biezu nosmulētu maku un noskaitīja solīto, piekodinādams:

„Tā kā tik zini atdot laikā."

Visi trīs brālīgi iegāja Salā.

„Šis man ir vienīgais prieks bēdu dienā," Krāsotājs ieteicās uzzinājis jaunumus.

„Tavs prieks ir manas bēdas," Naktssargs atbildēja. „Pat nezinu, ko mācīt korim."

„Tur es varu palīdzēt," Krāsotāja bēdas piepeši aizklīda un līksms viņš jau turēja rokā vīstoklīti. „Šeit būs daži nozīmīgi sabalsojumi, kuŗus esmu veicis visā klusībā, lai pārsteigtu pasauli. Vari izvēlēties kādu."

Naktssargs paņēma vīstoklīti un pārlaida acis ik lapiņai, kaut ko meklēdams.

Krāsotājs pavīpsnāja:

„Haha, tu laikam dzenā melodiju! Velti. Nepiederu vakardienas mūziķiem. Esmu novātors, kuŗa darbos skaņas plīst tāpat kā okeana viļņi pret klintīm."

„To jau redzu, to jau redzu . . ." sausu muti čāpstināja diriģents.

Kamēr komponists viņam pakalpīgi sniedza mates trauku, tikmēr kā nelūgts viesis uzradās Krāsnkuŗa balss.

„Tam tā arī jābūt, jo Federboks bijis jūrnieks. Kad mans vecvectēvs, pēc amata bocmanis, bija atstājis kuģi, ikreiz, kad šis iegājis mazajā mājiņā, vecmāmiņa šļakstinājusi ūdeni uz lodziņa, lai večuks iedomātos, ka šis vēl arvien kuģo."

„Ja tev nav nekādas jēgas, stāvi pie ratiem!" Krāsotājs nobrēcās runātāja virzienā, tad citā toņkārtā sacīja Naktssargam: „Tu gribēji ko teikt, kad šis te . . ."

„Jā gan: to, ka no šīm lapiņām redzams novātors, kas anullējis sākumu un beigas. Tāpēc tavus darbus var sākt no abi gali."

„Kā tad citādāk? Mūzika ir skaņu matēmatika, kā to pierādījis jau Pitagors."

„Znajem, Peķagorsky, nez' kāpēc ierunājās Noskūtais gorilla.

„Un savās kompozicijās es mēģinu atrisināt riņķa kvadrātūru."

„Vai tu riņķa kvadrātūru gribi atrisināt pašā stīpā vai arī tās tukšajā iekšpusē?" Krāsnkuris bija nogribējies zināt.

Jautātājs nesaņēma atbildi, jo Krāsotāja uzmanība bija pievērsta tikai jaunajam diriģentam, kuŗš aizdomīgi krekšķināja, ilgāk pakavēdamies pie kādas lapiņas.

Tad diriģenta acis no kompozicijas pārcēlās uz pašu komponistu.

„Saki, Federbok, vai tu seko trokšņotājam Luidži Rossolo vai arī esi dzīvojis zooloģiskā dārza tuvumā?"

„Kāpēc tā domā?" vēl arvien gaidīdams uzslavu, komponists centās neapskaisties.

„Tāpēc, ka šai kompozicijā tikai trokšņi. Tā kā blēšana un baurošana, kā čurkstināšana un gāgāšana. Lūk, arī kviekšana un brēkšana. Murkšķi. Šnirkšķi."

„Kā tad, ka ir dzīvojis! . . ." Krāsnkuŗa iejaukšanās pārtrauca trokšņu uzskaiti. „Kad Federboks strādāja Laplatas Boskē, Argentīnā, tad zvēru dārzs bija pie deguna."

Ignorēdams Krāsnkuŗa piezīmi, Krāsotājs sacīja Naktssargam:

„Kā jau teicu: neeju atpēdās. Vienīgi ģenijs Arnolds Šenbergs ir man tas pats, kas ceļiniekam mēness naktī."

„Ja jau Šenbergs ir ģenijs, kas tad ir Bēthovens? Dievs?" Krāsnkuris, pieradis malku šaut krāsnī, ar saviem jautājumiem nu gribēja rīkoties līdzīgi, taču šim neatbildēja ne komponists, ne diriģents, kuŗš, izvēlēdamies Dabas himnu, kā saucās trokšņu sabalsojums, jau sāka staigāt pa Salu, vienā rokā turēdams lapiņu, ar otru pavadīdams pats savu bubināšanu.

Visas galvas griezās viņa virzienā apmierinātas.

Tad Naktssargs nostājās pie Noskūtā gorillas, jautādams:

„Saki, seņor Kovaļenko, vai tu gribētu stenēt kā vecis, maurot kā vērsis, rēkt kā ērzelis vai sprauslāt kā nīlzirgs?"

„Etojs man soravno: davai visu!"

„Paldies. Tu man būsi vērtīgs korists."

Un pie Padrino:

„Vēlies kladzināt, klukstēt vai čiepstēt?"

Jautātais sāka domāt.

„Tev vislabāk piestāvētu klukstēšana," Krāsnkuris deva padomu paragvajietim.

„Labs ir: es klukstēšu," piekrita Padrino.

„Un kā ar tevi pašu, Raul?" nu nāca Krāsnkuŗa kārta. „Ko tu varētu?"

„Apskatot no visām pusēm, dzīvē visattaisnojamākā ir vaidēšana," tas sacīja. „Un arī visizdevīgāka, jo vaidētājam vienmēr kas krīt. Vai tāda ir kompozicijā-"

„Ir, ir, arī nopūšanās," teica pats komponists.

„Tad es ņemšos ar vaidēšanu,"Krāsnkuris bija izlēmis. „Un piedevām varu pastenēt."

„No, aes stenēs," Noskūtais gorilla neļāvās atņemt iedoto.

Jaunais diriģents nu atstāja Salu, lai meklētu čiepstētājus, pīkstētājus, sisinātājus, kviecējus, rukšķinātājus un citas balsis, kādas paredzētas Dabas himnā. Ar lielu uzplīšanos viņam izdevās piedabūt Nužņikoff'u zviegt un gāgāt, bet, tai pašā nolūkā griežoties pie meitenēm, viņš atdūrās pret kādu sazvērestību. Šīs sazvērestības centrs bija meiteņu izvēlēta rīcības komiteja, kuŗai kaut kas jānokārtojot ar Naktssargu pašu. Pēdējais to nevarēja saprast, ka var eksistēt kāda rīcības komiteja pret viņu, un, domādams, ka tā ir tikai vējaino skuķu kaprise, saskaities, iespundējās savā naktssarga karcerī.

Viņš vēl nebija beidzis savu tīkamo pasākumu — dusmošanos, kad pie durvīm dzirdēja pirkstu grabināšanos. Viņš pavēra tās, un pa nelielo spraugu tūdaļ iešmauca sīciņā Kantalisija — fabrikas skaistule, pie kuŗas kavējās ik vīrieša acis; viņa arī bija vienīgā meitene, kas bezdelīgas vieglumā vienmēr kādu biezu romānu padusē, jautri čivinādama ieradās strādāt.

„Torrecito, es nāku pie tevis kā komitejas priekšniece vienreiz nokārtot mūsu attieksmes. Un ja nekas neizdosies, meitenes korī nepiedalīsies," viņa novidžināja.

„Kādas attieksmes?"

„Kā nu mēs tā runāsimies kājās stāvēdami," Kantalisija teica. „Atsēdies un tad."

Gaŗais paklausīja.

„Zini, Torrecito, mums dikti bail, ka tu varētu aizbraukt lepnā limuzīnā, bet mums pat lāga kurpju nav kājās, lai tevi tad panāktu. Un tāpat kā jūs, vīrieši, sastādījāt komiteju svīnību rīkošanai, tā mēs atkal savu, lai tevi paturētu mums, lai tevi neaizvestu prom."

„Bet es ar jums taču nekā neesmu darījis," vīrietis taisnojās. „Noglāstījis galvu vai vaigu — jā. Saņēmis aiz zoda, uzlicis roku uz pleca . . ."

„Tur jau ir tā nelaime, ka nekā neesi darījis," priekšniece atzinās. „Un tāpēc mums vēl ir cerība, ka tu kaut ko darīsi. Mums, guaraņi tautai ir teika par Saules dēlu. Un tas tu esi mums. Tevis dēļ mēs dziedam aužot vai vērpjot. Tevis dēļ uzpošamies. Mums ir, kur acis likt, ir kāds, ko mīlēt. Bez tevis pelnrušķītēm dzīve būtu tumša, darbs nemīlīgs, viena diena līdzīga otrai."

Saules dēls pagrieza galvu sānis, lai Pelnrušķīte neredzētu valgumu šā acīs, un arī Kantalisija šņukstēja.

(Turpinājums sekos)

Sen gaidītā grāmata B. PASTERNAKA
DR. ŽIVAGO
Latviešu valodā tulkojis P. KLĀNS, dabūjama par $5.90.
DV GRĀMANICĀ,
123 HURON ST., TORONTO 2 - B, ONT., CANADA.

MĀCA, KĀ IZTURĒTIES BRĪVAJĀ PASAULĒ

Stokholmā ieradusies no Latvijas kāda vecāka sieviete, lai apciemotu savu dēlu Zviedrijā. Pirms izbraukšanas uz ārzemēm viņai bijis jāizņem Maskavā divnedeļu ilgs kurss, kurā tā apmācīta kā padomju pilsoņiem jāizturas ārzemēs.

Lai gan viņa saņēmusi no padomju valdības vīzu tikai apciemojumam, viņa nolēmusi vairs neatgriezties Latvijā.

Mūsu sirdsmīļā māmiņa
EMILIJA BEKERS, dz. NUDAS,
74 g. vecumā aizmigusi Dieva mierā 15. oktobrī 1959. gadā Toronto.

Kad mīlestībā klusi
Par Tevi asaras birst,
Ko ar Tev' zaudējusi,
To sirds vairs neaizmirst.

Dziļās sērās
VĪRS, MEITAS, ZNOTS, MAZMEITAS
KANADĀ un ZNOTS SIBIRIJĀ.

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

MEDĪJUMU PASTĒTES UN ŽELEJAS

Pastētes, gatavotas no medījumiem, ir ļoti garšīgas; pievienojot attiecīgas garšvielas, pastēte iegūst pikantu garšu. Aknas un gaļu, ko lieto pastētēm, nedrīkst cept, bet tikai sautēt. Pastētes masai ir jābūt ļoti smalkai, tādēļ aknas un gaļu samaļ vairākas reizes.

ZAĶA PASTĒTE

1 zaķa aknas un plaušas, ½ mārc. cūkas speķa, zaķa kakla gabals un gaļa no ribiņām, 2 olas, 2 ēd. kar. rīvmaizes, sāls un pipari pēc garšas, 2 ēd. kar. salda krējuma, un zaķa buljons pēc vajadzības.

Sliktākos gabaliņus, kā zaķa kaklu un ribiņas, plaušas, aknas, izsautē nedaudz ūdenī mīkstus. Gaļu noņem no kauliem, samaļ gaļas mašīnā. Samaltai gaļai pieliek nedaudz sakultas olas, sāli un piparus, rīvmaizi, pielej krējumu un nedaudz zaķa buljona tā, lai masa būtu vijīga.

Beidzot pieliek smalki sagrieztu speķi. Sagatavoto masu liek ar sviestu ieziestā formā un cep.

Atdzisušu sagriež, sakārto cepešbļodā un garnē ar majonēzi un zaļumiem.

IRBES PASTĒTE

2 irbītes, ¼ mārc. sviesta, 1 lielāka selerijas sakne, 4 ēd. kar. baltvīna, sāls pēc garšas.

Notīrītas irbītes pārdala uz pusēm, saliek katliņā, uzlej verdošu ūdeni, pieliek seleriju un sautē aizvākotā traukā gatavas. Gatavām irbēm atdala gaļu no kauliem, samaļ vairākas reizes gaļas mašīnā, pielej nedaudz buljona, kurā irbītes sautētas, saputotu sviestu, vīnu, sāli un ... saputo.

Gatavu pastēti liek mazās formiņās un ļauj sastingt. Tad izgāž uz šķīvja, garnē ar citrona šķēlēm un zaļumiem.

IRBJU PASTĒTE SVIESTA MĪKLĀ

Šāda vaida pastētēm gaļu var cept, jo netiek malta un putota. Pastēti cepot, jāraugās, lai slapjums nenāktu mīklai cauri, pastētes masai var pārklāt speķa šķēles un tad pārklāt ar mīklu. Sviesta mīklu var sagatavot iepriekšējā dienā.

3 irbītes notīra un nomazgā, iespeķo, pārkaisa ar sāli. Katliņā izkausē 2 ēd. kar. sviesta un ieliek irbītes, lai apcep brūnas, tad sagriež un, bieži aplaistot, cep pusstundu. Formu iezież ar sviestu un izkaisa ar rīvmaizi. Putnu sadala 4 daļās. Novāra 1 mārc. kastaņu un notīra, sagriež ¾ mārc. šķiņķa mazās strēmelītēs, novāra 1 mārc. žāvētu desiņu un sadala gabaliņos. Samaļ 1 mārc. vērša gaļas līdz ar 2 šķēlēm izmērcētas baltmaizes, pieliek vienu olu, 1 ēd. kar. skāba krējuma, ½ ēd. kar. sviesta, sāli un piparus pēc garšas. Izformē mazas frikadeles un vāra sālsūdenī 5 minūtes. Visu sakārto sagatavotā formā. Pārlej pāri pagatavotu balto mērci, kurai pievieno 1 ēd. kar. kāperu, 2 citronu sulu, 2 vīna glāzes vīna. Virsū uzliek sadalīto putnu gaļu un pārklāj ar sviesta mīklu, pārziež ar sakultu olu un cep karstā krāsnī gatavu. Šo pastēti var pasniegt galdā ar visu formu; ja forma nav visai izskatīga, tad aptin baltu servjeti.

STIRNAS AKNU PASTĒTE

Notīrītas stirnas aknas sagriež šķēlītēs un apcep uz pannas no abām pusēm sviestā brūnas, bet tā, lai iekšā vēl paliek jēlas. Iepriekš novāra 1 mārc. cūkas gaļas, atdzesē un samaļ, pieliek 3 ēd. kar. sviesta un labi sakuļ, pievieno sāli pēc garšas un 2 sakultas olas. Liek sagatavotā formā, pārliek aknu un žāvēta speķa šķēles. Pārklāj ar sviesta mīklu un cep karstā krāsnī gatavu.

AUKSTA ZAĶA PASTĒTE

Muguras gabalu ņem gareniski un atdala no kauliem, atbrīvo no plēvēm un ādas un pārkaisa sāli. Gaļu sadala mazākos gabalos jeb šķēlēs, pievieno sagrieztu speķi un 2 glāzes Madeiras vīna. Liek kārtām sagatavotā formā līdz ar apvārītu teļa mēli un sagrieztiem šampiņoniem, pārklāj ar speķa šķēlēm un cep stundu karstā krāsnī.

Aukstu sagriež un garnē ar zaļumiem.

ZAĶA MUGURA ŽELEJĀ

Zaķa muguru notīra un atbrīvo no ādām. Noslauka, pārkaisa ar sāli un vāra līdz ar viras garšas saknēm, mazliet pievienojot etiķi. Kad gaļa gatava, izņem, viru izkāš. Virai pievieno teļa kāju novārījumu vai arī pieliek želatīnu.

Gaļu sagriež šķēlēs, uzmanīgi atdalot no kaula. Formā ielej nedaudz aspika un saldē, tad liek gaļas šķēles, pa starpām ieliekot žāvēta šķiņķa šķēles, pārlej pārējo aspiku un noliek sarecēšanai.

Šai zaķa želejai var dot klāt kāperu mērci.

MEŽA CŪKAS GALVA ŽELEJĀ

Notīrītu meža cūkas galvu vāra pusē ūdens un pusē vīna ar etiķi un viras garšas saknēm, pieliekot cūkas kājas, lai šķidrums labāk sarecētu. Noputojot vāra 2 stundas. Tad gaļu atbrīvo no kauliem un sakārto lielākā formā, sagriežot šķēlēs, pārlej aspiku un noliek sastingšanai.

Meža cūkas galvu var novārīt veselu, šķidrumu izvāra, līdz paliek tikai ¼ kvarta. Gaļu uzliek uz cepešbļodas un pārvelk atdzisušo aspiku. Noliek sastingšanai un pasniedz galdā ar kādu pikantu mērci.

LIETUVAS VIENSĒTAS

„. . . . Padomju varas gados daudzi kolchozi pārbraukuši uz labiem kolchozu ciematiem. Tomēr viensētās palikuši desmitiem tūkstošu kolchoznieku ģimeņu. Viensētu sistēmas likvidācija aizņems vēl daudzus gadus.

Jānišķu vecais ksendzs Sv. Jēkaba dienai gatavojās veselu mēnesi. Šinī dienā mēs Jānišķos redzējām jaunus un vecus cilvēkus no visa apvidus. Rajona centrā mums apgalvoja, ka tagad baznīcā iet tikai vecenes. Bet nē, tikko sāka zvanīt, ielas kļuva tukšas — **visi aizgāja uz dievkalpojumu.** — Lauku klubs slēgts, reklāmas dēlis tukšs. Klubā nav nekādu mājīguma pēdu. Kailas sienas, noputējušas, zemi griesti. Maz cilvēku te ierodas. — Ateistiskās lekcijas notiek tikai Apiļinkas centrā, un tās apmeklē vieni un tie paši neticīgie. Lektors uz viensētām neizbrauc. — Viensētās reti var redzēt grāmatas. Visā rajonā tikai viena grāmatnīca. —

Tālu ne visiem viensētniekiem ir radio. Baterijas veikalos ir retas. No republikas 360.000 kolchoznieku sētām tikai 94.000 ir radioficētas. Bet Aregala, Jeznas, Prenaju rajonos radiofikācijas procents vēl zemāks. Min. padome pieņēmusi ne mazumu lēmumu, kas saistīti ar viensētu likteni. Patiesībā lēmumi ik gadus atkārtojas. Nevienā neredz norādījumu, ka mūsu darbam būtu jāptveŗ arī viensētas.

Ksendzi nedomā aizvērt baznīcas. Viņi vairs nerunā par mākslas pašdarbības kaitīgumu. Viņi pat veicina sportu: nesen viens ksendzs nopirka galda tenisu un to labprāt nodod jaunatnei. Kaŗojošu ateistu darbu pēdas grūti atrodamas pat rajonu centros. — Lietuvas sādžās vēl ļoti retas pirtis. — Dažās vietās viensētas nojauc, bet citās aug jaunas viensētas . . ."

N. Konovalovs, „Izvestija" korespondents, — 13. 9. 59.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

Aiz DZELZS aizkara

PADOMJU IMPERIJĀ

STRĀDNIEKU BADINĀŠANA SOVCHOZOS

„Daudzas jauno zemju apguvēju vēstules „Komsomoļskaja Pravda" veltītas vispirms sabiedriskajai ēdināšanai. Kokčetavas apgabala Ļeņingradas rajona Bostandikskas sovchoza jaunie mēchanizātori Leontjevs, Samarkins, Kinčarovs, Poteškins, Gorškovs, Jutukovs, Romānovs raksta, ka ēdināšana brigadēs nostādīta slikti. Direkcija ieveda ēdināšanu uz parāda. Jāēd, ko dod, nav nekādas izvēles. No Kustanajas apg. Oktobŗa rajona Panfilova sovchoza Roza Nuruševa, Valentina Kondakova, Lilija Suchinina, Anna Svetļakova u. c., kas atbraukušas no Baškirijas, arī sūdzas par nopietniem ēdināšanas trūkumiem. Lai cik nopelni, par naudu paēst nevar. Dažreiz paraksts par 2 nedēļām. Tas ļauj nolaidīgiem administrātoriem aizturēt darba algas izmaksu — aizstājot to ar zupu. Tādu kārtību ieved ne uz vienu nedēļu vien. Parādījušās pat pavēles, kas aizliedz kaut ko izsniegt par naudu. Piemēram, sovchoza „Koloss", Taranovska rajonā, Kustanajas apg. direktora Jegorova pavēle Nr. 278.

„Krasnoseļskij" sovchozā tanī pašā rajonā centrālajā novietnē mēs redzējām pie izdalītājas nodriskātu burtnīcu, kur ar apgrauztu zīmuli nekārtīgi, brīžiem pat nesalasāmi ierakstīti vārdi un summa. Vai te nevar viegli kļūdīties? Dažreiz strādniekus patiešām apkrāpj. Vēl lielākas apkrāpšanas iespējas tur, kur naudu par ēdināšanu ietur uz priekšu kā avansu, piemēram, Ušakova sovchozā. Te no visiem bez izņēmuma mēneša sākumā ietur solidas summas, bet sliktie ēdieni vēlāk iznāk dārgāk nekā galvaspilsētas restorānos.

Veltīgi daži sovchozu vadītāji cenšas pārliecināt, ka jāsaka paldies par ēdināšanu uz parāda. Par to var priecāties tikai slaists. Var pateikties tikai plītnieks, kas visu izmaksāto algu nodzeŗ, bet ēd uz parāda. Tas traucē jaunā strādnieka audzināšanu, atsvabina viņu no elementārām rūpēm par personisko budžetu, par pareizu dzīves organizēšanu.

Beidzot, var pateikties nevērīgie kooperātori, kas tagad ieved sovchozos simtiem kastes ar degvīnu. Par skaidru naudu pārdod, cik vien vēlas, degvīnu . . . Finanču ministrija esot pret sarakstiem, bet ne tā, nedz Lauksaimniecības ministrija nesper attiecīgos soļus . . . " D. Novopļanskij. („Komsomoļskaja Pravda", 29. VIII 59.).

Zagļi un izšķērdētāji

„Latvijas „Torgmortransa" kantorī jau vairākus gadus bez soda rīkojas negodīgi ļaudis. Partijas birojs, komj. komiteja daudzas reizes signālizēja rajona, pilsētas, republikas organiem un pat PSRS jūras flotes ministrijas Glavtorgmortransam, bet bez rezultātiem. Zagļi un izšķērdētāji joprojām turas tirdzniecības sedlos, par ko jāpateicas vietējās priekšniecības protekcijai . . . " V. Basin, Latvijas Torgmortransa komj. kom. sekretārs.

Latvijas Torgmortransa uzņēmumu pārbaude ilga vairāk kā mēnesi un beidzās augusta vidū. Kontrolieŗi revidēja 33 veikalus un ēdnīcas. 21 no tiem atklāja nekaunīgu krāpšanu . . . Valsts tirdzniecības inspekcijas pr-ks A. Apins veltījis 6 mašīnraksta lappuses, kurās figurēja trīs „o": Obmer, obuves, obščet (nepareizs mērs, nepareizs svars, nepareiza maksa). Tirdzniecības pārvaldnieks uz Latvijas ūdeņiem Chruckijs atzina kļūdas, bet pie kuģa vienmēr pielipuši gliemēži. LPSR tirdzniecības ministrijas kollēģija apmierinājās ar prasību turpmāk lietas uzlabot. No Maskavas atbrauca revidents, bet tas palika kurls pret visu. Glavtorgmortransa pr-ka v. M. I. Rubins, Rīgā atbraucis nepalīdzēja noziedzīgo machināciju atklāšanai. — Bet pats glavka vadītājs V. I. Gudkovs, kā redzams, līdz šim ar pateicību atceras labās pulētās mēbeles, ko Latvijas kantoŗa darbinieki nosūtīja uz viņa māju. Tas saista viņam rokas . . . " Avīzes „Latvijskij morjak" atb. sekr. sekr. J. Borodovskijs, V. Kalniņa korespondence. — „Izvestija", 6. IX 59.

„ZEŅĶI" RĀDA, KĀDS VĪRIEM BŪS TIKUMS

„Vienam otram jaunietim ir tendence kā papagaiļiem uz visu spožo, visu ārzemniecisko, nopirkt pat ASV izstādes žetonu un nēsāt to, kaut gan izstādē nav bijis. — Smieklīgs fakts.

„Šis zeņķis nav jeņķis
Un skuķis no Brodveja nava,
Abi tepat no Pārdaugavas.
Dienā šie dīkdieņi pēļus sutina,
Ielās izlien pa vakara krēslu.
Teiciens šāds man mēli kutina:
Viņi nopirktu pat katru mēslu,
Ja uz tā būtu uzrakstīts USA".

P i e z ī m e: Šis mūsmāju komūnistu baiļu brēciens nepārprotami pierāda, kādu ceļu dzimtenē iet mūsu jaunatne: nicina visu komūnistisko un dievina amerikānisko, kas simbolizē brīvību!

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
VILIS MIKELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave,
pieņem sludinājumus un kārto
abonementus.

SEN DIBINĀTĀ FIRMA IZBEIDZ DARBĪBU.

CADILLAC CLOTHING
MANUFACTURING COMPANY LIMITED
MEN'S and YOUNG MEN'S CLOTHES

DIBINĀTA 1902.

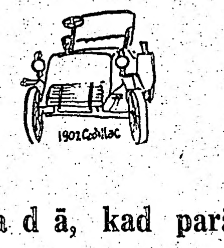

Gadā, kad parādījās pirmais Cadillac automobilis.

BANKROTS!

IZPĀRDOŠANA PILNĀ SPĒKĀ! VISAS PRECES JĀPĀRDOD.

50% zem vairumtirdzniecības cenām.

ZIEMASSVĒTKI IR TUVU

Ir laiks padomāt par jūsu piederīgiem un draugiem Eiropā

IEPĒRCIETIES TAGAD UN REIZĒ IETAUPIET

UZVALKI / MĒTEĻI / ZIEMAS MĒTEĻI — Angļu pilnvilnas importēta auduma. Augstākā labuma. $14

UZVALKI / MĒTEĻI / ZIEMAS MĒTEĻI — Cadillac parastās cenas $50,—$60,-. Importētā vilnas auduma, rūpīgi pašūti, gaumīgā stilā. $19

UZVALKI / MĒTEĻI / ZIEMAS MĒTEĻI — Ja parasti maksājāt $65,-—$75.-, tagad šie glītie apģērbi ir dabūjami lēti un lielā izvēlē. $24

UZVALKI / MĒTEĻI / ZIEMAS MĒTEĻI — Līdzvērtīgi pasūtinātiem — labākā angļu vilnas auduma - gaumīgā stilā. Nepārspējama vērtība. $29

ZĒNU APĢĒRBI ARĪ IETELP BANKROTA PĀRDOŠANAS CENĀS.

PIEMĒROTAS PRECES SAIŅU SŪTĪŠANAI UZ EIROPU

IMPORTĒTAS ANGĻU VILNAS DRĀNAS: Biksēm, sākot ar $3.50
Uzvalkiem, sākot ar $7.50

MANTINIEKU ĪPAŠUMS, KO NOPIRKUSI TORONTO DOMINION BANKA.
„BŪSIT APMIERINĀTI VAI SAŅEMSIT NAUDU ATPAKAĻ."

ATVĒRTS IK DIENAS no 9 līdz 9 vak. Sestdienās līdz 6 vak.

510 KING ST. W.
Just Half Block West of Spadina FREE PARKING
IN THE HEART OF TORONTO'S GARMENT DISTRICT
BRANT — KING W. — SPADINA AVE. — SALE HERE

Penmans
WARRANTED HIGH GRADE PENMANS KNIT-GOODS

Pieprasiet
PENMANS
NAILONA DARBA ZEĶES
ar pastiprinātiem papēžiem un pirkstgaliem
TĀS PĀRSPĒJ PĀRĒJĀS

Jūs iegūsit extra valkāšanos — extra vērtības — extra vērtību valkājot
PENMANS
darba zeķes
Liela izvēle un piemērotas katram darbam. Jūsu labākā iepirkšanās par piemērotām cenām.
ws 9-4

ARĪ VEĻA, VIRSDRĒBES
slavena kopš 1868

181 Eglinton East, T...
HARVEY KEITH REALTOR
HU 7-3...
HILLSDALE ...

SV. KATARĪNES MEDNIEKU UN MA...
rīko Sv. Katarīnes 24. oktobrī, pl. 7,30 v., ...
telpās, Genevas ielas galā pi...
BAL...
DEJĀ ... Spēlēs slavenā vācu deju kapella „CL...

DĀVAN...
JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
ĀDAS IZSTRĀD...
DV GRĀMATNICA, 123 HURON...
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0...
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums i... labākā reklāma.
PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠ...
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪS...
VEIKALA. ĀTRA PIEGĀD...
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs ... aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROŠIN...
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latvijā saņēmuši 10-12 d...
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432 ... vai pienāciet pers...

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnā... (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā la...
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toro...

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Švei...
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimīb...
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Mon...
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 3—8 va...

IEPAZĪSTIETIES AR KANADU — BRAUCIET AR VILCIENU!
BRAUCIET AR CNR TAGAD UN MAKSĀJIET VĒLĀK.
$100,- minims. 10% iemaksa — nomaksa līdz 24 mē... mēnešiem, atkarā no atlikuma. Dzelzceļu un kuģu... kombinētos braucienus var atlīdzināt uz nomaksu...
Plašas apmešanās iespējas dienu un nakti.
Braucot ar CNR, varat ņemt līdz bagāžu līdz 150 mārciņām pilnīgi bez maksas.
DIVI LIELI VILCIENI IK DIENAS UZ RIETUMIEM UN AUSTRUMIEM.
SUPER Continental UN Continenta...
Informācija saņemama un vietas rezervējam... Kanadas Nacionālā dzelzceļa vilcien... biļešu aģentūrās.
CANADIAN NATIONAL RAILWA...

Cook Funeral Home 721 Bloor S... Toronto, L...

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS
721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-22...
MODERNA KAPLIČA AR ĒRĢEĻU PAVADĪJU... SPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRT... PIEDERĪGO VĒLĒŠANĀS. F. Cook

...māmiņa

...ERS, dz. NUDAS,

...oktobrī 1959. gadā Toronto.

Dziļās sērās

...ITAS, ZNOTS, MAZMEITAS
...DĀ un ZNOTS SIBIRIJĀ.

niekus patiešām apkrāpj. Vēl lielākas apkrāpšanas iespējas tur, kur naudu par ēdināšanu ietur uz priekšu kā avansu, piemēram, Ušakova sovchozā. Te no visiem bez izņēmuma mēneša sākumā ietur sulīgas summas, bet sliktie ēdieni vēlāk iznāk dārgāk nekā galvaspilsētas restorānos.

Veltīgi daži sovchozu vadītāji cenšas pārliecināt, ka jāsaka paldies par ēdināšanu ar pašu ... rāda. Par to var priecāties tikai slaists. Var pateikties tikai plītnieks, kas visu izmaksāto algu nodzer, bet ēd uz parāda. Tas traucē jaunā strādnieka audzināšanu, atsvabina viņu no elementārām rūpēm par personisko budžetu, par pareizu dzīves organizēšanu.

Beidzot, var pateikties nevērīgie kooperātori, kas tagad ieved sovchozos simtiem kastes ar degvīnu. Par skaidru naudu pārdod, cik vien vēlas, degvīnu . . . Lauksaimniecības ministrija nespēj attiecīgos soļus . . ." D. Novopjanskij. („Komsomoļskaja Pravda", 29. VIII 59.).

Zagļi un izšķērdētāji

„Latvijas „Torgmortransa" kantorī jau vairākus gadus bez soda rīkojas negodīgi ļaudis. Partijas birojs, komj. komiteja daudzas reizes signalizēja rajona, pilsētas, republikas organiem un pat PSRS jūras flotes ministrijai. Glavtorgmortransam, bet bez rezultātiem. Zagļi un izšķērdētāji joprojām turas tirdzniecības sedlos, par ko jāpateicas vietējās priekšniecības protekcijai . . ." V. Basin, Latvijas Torgmortransa komj. kom. sekretārs.

Latvijas Torgmortransa uzņēmumu pārbaude ilga vairāk kā mēnesi un beidzās augusta vidū. Kontrolieri revidēja 33 veikalus un ēdnīcas. 21 no tiem atklāja nekaunīgu krāpšanu . . . Valsts tirdzniecības inspekcijas pr-ks A. Apins veltījis 6 mašīnraksta lappuses, kurās figurēja tris „o": Obmer, obuves, obsčet (nepareizs mērs, nepareizs svars, nepareiza maksa). Tirdzniecības pārvaldnieks uz Latvijas ūdeņiem Chruckijs atzina kļūdas, bet pie kaja vienmēr pielipuši gliemeži. LPSR tirdzniecības ministrijas kolēģija apmierinājās ar prasību turpmāk lietas uzlabot. No Maskavas atbrauca revidents, bet tas palika kurls pret visu. Glavtorgmortransa pr-ka v. M. I. Rubins, Rīgā atbraucis nepalīdzēja noziedzīgo machināciju atklāšanai. — Bet pats glavka vadītājs V. I. Gudkovs, kā redzams, līdz šim ar pateicību atceras labās pulētās mēbeles, ko Latvijas kantora darbinieki nosūtīja uz viņa mājām. Tas saista viņam rokas . . ." Avīzes „Latviskij morjak" atb. sekr. sekr. J. Borodovskijs, V. Kalniņa korespondence. — „Izvestija", 6. IX 59.

„ZENKI" RĀDA, KĀDS VIRIEM BŪS TIKUMS

„Vienam otram jaunietim ir tendence kā papagaiļiem uz visu spožo, visu ārzemnieciško, nopirkt pat ASV izstādes žetonu un nēsāt to, kaut gan izstāde nav bijis. — Smieklīgs fakts. „Šis zenkis nav jenķis
Un skuķis no Brodveja nava,
Abi tepat no Pārdaugavas.
Diendien šie dīkdieņi pļāpu sutina,
Ielās izlien pa vakara krēslu.
Tiecienes šāds man mēli kutina:
Viņi nopirktu pat katru mēslu,
Ja uz tā būtu uzrakstīts USA".

Piezīme: Šis mūsmāju komūnistu baļļu brēciens nepārprotami pierāda, kādu ceļu dzīmtenē iet mūsu jaunatne: nicina visu komūnistisko un dievina amerikānisko, kas simbolizē brīvību!

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
VILIS MIĶELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave.
pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

HARVEY KEITH REALTOR

181 Eglinton Ave., East, Toronto
HU 7-3333

Sniedzam nesaistošu informāciju par visiem mūsu speciālpiedāvājumiem lielajos dienas laikrakstos.

ZVANIET NEKAVĒJOTIES, TAS IETAUPĪS JUMS LAIKU UN LĪDZEKĻUS.

LEO VĒVERIS
Tel. mājās RO 9-5049

- PALĪDZAM obligāciju sagādē.
- PALĪDZAM sagādāt aizdevumus iemaksām bez atlīdzības
- NOVĒRTĒJAM katru īpašumu.

BRUNO PURIŅŠ
TEL. MĀJĀS HU 1-0181

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI PLAŠĀ IZVĒLĒ VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

HILLSDALE - MT. PLEASANT: 6 istabu dubultķieģeļu atsevišķi stāvoša māja. Iemaksa $2.500,-. Skaists dārzs. Privāts iebraucamais ceļš.

SV. KATARĪNES MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBS
rīko Sv. Katarīnēs 24. oktobrī, pl. 7,30 v., gaumīgajās „Atlanta" kluba telpās, Genevas ielas galā pie Ontario ezera,

BALLI

★ DEJA. ATSPIRDZINĀJUMI. ★

Spēlēs slavenā vācu deju kapella „CLUB HEIDELBERG".

Apmeklēt lūdz KLUBA VALDE.

★ GRĀMATNĪCĀM KANADĀ!
Iznākusi
Dr. A. Karpa grāmata
NAC. OPERAS SOLISTE
ADELE
PULCIŅA - KARPA,
228 l. p., illustr., cena $4.50.
Ģenerālkomisijā:
Mr. JĀNIS PLATAIS,
7127 W., STEVENSON ST.,
MILWAUKIE, WIS., USA.

DĀVANĀM
- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

PAZIŅOJUMS
par pazudušām personām

Ja kāds ko zinātu par ANNU MILLERS, Augusta Millera sievu, kas pēdējo reizi redzēta ap 10. janvārī 1945. gadā Sprotau pilsētā Austrumvācijā, lūdz rakstīt FRANK VASS, Barrister & Solicitor, 455 Spadina Ave., Toronto, Ont., Canada.

Broadview-Danforth raj.
IZĪRĒJAMA
1—2 ISTABAS un VIRTUVE. GARĀŽA.
Tel. :HO 5-9140, Toronto.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROŠINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāciet personīgi.

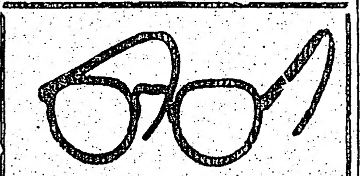

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

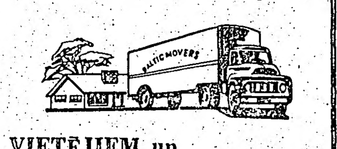

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

IZĪRĒJAMS
nemēbelēts dzīvoklis
HIGH PARK rajonā, 2 istabas un virtuve, ar atsevišķu ieeju un vannas istabu. Piemērots vienai vai divām personām.
Zvanīt RO 7-8779, Toronto

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 3—8 vakarā.

IEPAZĪSTIETIES AR KANADU — BRAUCIET AR VILCIENU!
BRAUCIET AR CNR TAGAD
UN MAKSĀJIET VĒLĀK.
$100,- minims. 10% iemaksa — nomaksa līdz 24 mēnešiem, atkarā no atlikuma. Dzelzceļu un kuģu kombinētos braucienus var izkārtot uz nomaksu.
- Plašas apmešanās iespējas dienu un nakti.
- Braucot ar CNR, varat ņemt līdzi bagāžu līdz 150 mārciņām pilnīgi bez maksas.

DIVI LIELI VILCIENI IK DIENAS UZ RIETUMIEM UN AUSTRUMIEM.
SUPER Continental UN Continental
Informācija saņemama un vietas rezervējamas Kanadas Nacionālā dzelzceļa vietējās biļešu aģentūrās.
CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

Cook Funeral Home 721 Bloor St., W. Toronto, LE 6-2245

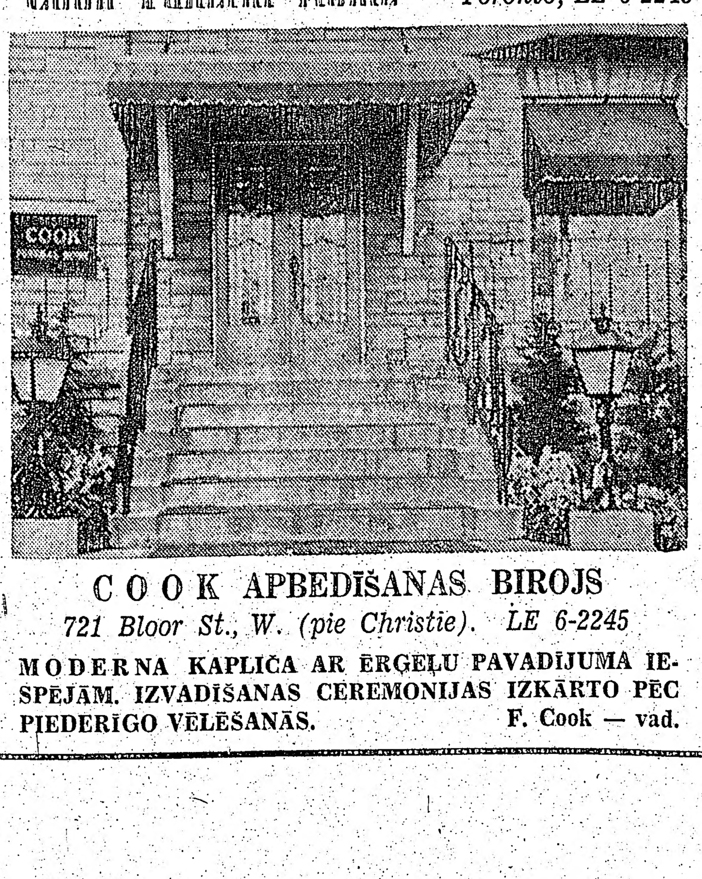

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS
721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245
MODERNA KAPLICA AR ĒRĢEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC PIEDERĪGO VĒLĒŠANĀS. F. Cook — vad.

Viena no Ontario valdības dienesta rakstu serijām.

VISI KANADIEŠI!

— Ontario provinces iedzīvotājiem ir iespēja izmantot PALĪDZĪBAS DIENESTU, ja vajadzība to prasa.

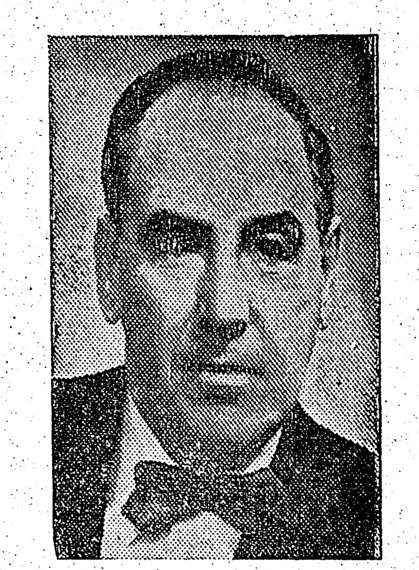

Hon. Louis P. Cecile, Q.C., LL.D.

Šī ir liela province ar lielām dabas bagātībām un daudz iedzīvotāju, kā arī ar augstu dzīves standartu. Mainīgajos apstākļos ir ļoti svarīgi iedzīvotājiem saņemt sociālo palīdzību, nešķirojot tos pēc izcelsmes. Vienalga, vai tie dzimuši Kanadā, vai arī Kanadu izvēlējušies par savu mājvietu. Ontario valdība ar Sociālās aizgādības departamentu ir iekārtojusi fondu, no kura tiek izdarītas izmaksas, lai mazinātu rūpes par bērniem un veciem ļaudīm. Tiek piešķirta liela vērība tam, lai šie līdzekļi tiktu pienācīgi sadalīti, kam seko departamenta izraudzīti revidenti. Šai grupā ietelp:

- Pabalsti vecuma dienās
- Bērnu aizgādība
- Veco ļaužu mītnes
- Māsu dienests
- Speciāla uzraudzība
- Pabalsti neredzīgajiem
- Pabalsti mātēm
- Defektīvo atbalstīšana
- Bezdarba pabalsti
- Rehabilitācijas dienests
- Mājas režīma un dežūrmāsu dienests.

Pilnīga informācija par sociālās aizgādības problēmām saņemama vietējā Sociālās aizgādības birojā, vai arī rakstveidā, pieprasot The Welfare Department, Parliament Buildings, Toronto.

ONTARIO DEPARTMENT OF PUBLIC WELFARE

Hon. Louis P. Cecile, Q.C., LL.D.
MINISTER

Hon. Leslie M. Frost, Q.C., LL.D
PRIME MINISTER

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 25. oktobrī 3 dievkalpojumi: pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; pl. 4 Beišorā. Ticības atjaunošanas svētki, māc. O. Gulbis; pl. 6 Bronksā Sv. Toma baznīcā Ticības atjaunošanas svētki, māc. R. Zariņš.

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

25. oktobrī, pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Pl. 11. dievkalpojums ar dievgaldu.

Aurorā (Ill.) 25. oktobrī, pl. 3 p.p., 420 Dawners Pl., Mūsu Pestītāja baznīcā, dievkalpojums un svētdienas skola.

DETROITA

Detroitas ev.-lut. latviešu Kristus draudzes dievkalpojums svētdien, 25. okt., pl. 2 p.p. Sv. Marka baznīcā (1045 E. Grand Blvd.). Prāv. A. Skrodelis.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Cikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., **S. E. Grand Rapidi.**

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā pl. 2 p.p., bērniem pl. 1.15 p.p.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā. baznīcas sabiedriskajās telpās. Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

Svētdien, 25. oktobrī, pl. 11.00, Fort Viljamā: Reformācijas svētku dievkalpojums.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā notiks svētdien, 25. oktobrī, plkst. 11 rītā. Svētrunu teiks mācītājs Eduards Putniņš (agrāk Valmierā) un dziedās draudzes koris.

Mācītājs A. Cops kristījis Silviju Lori Princi, Alberta un Marijas meitiņu, Valdi Richardu Austrumu, Miervalža un Hildegardes dēliņu.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LE 6-2510.

25. oktobrī, plkst 2 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skola Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

25. oktobrī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Piektdien, 23. oktobrī, pl. 7,30 vakarā jaunatnes stunda 109, Ferguson Ave., S.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek **Stanley** Ave., baptistu baznīcā. **Sniedz** visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. **JA 9-1097.**

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

SADBERIJĀ

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Sadberijā svētdien, 25. oktobrī, plkst. 13, Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums.

Norsbejā svētdien, 1. novembrī, plkst. 17 lut. baznīcā dievkalpojums.

Timminsā svētdien, 8. novembrī, plkst. 15, lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

18. oktobrī, plkst. 2. p.p., dievkalpojums jaunatnei.

25. oktobrī, plkst 2 p.p., dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus, 3438 Rosedale Ave. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā.

Svētdien, 25. okt., plkst. 1.00 p.p., Svētdienas skola; plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums. Sprediķis: Divējādās mērauklas.

Trešdien, 28. okt., plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda draudzes namā. Temats: Pasaules reliģijas (turpinājums).

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut draudzē, 25. okt., plkst. 1.30 p.p. Trīsvienības lut. baznīcā (Oxford un Colborne St) Reformācijas svētku dievkalpojums.

Dziesmu lapiņas.

Niagarā (Ont), latviešu ev.-lut. draudzē, 1. novembrī, pl. 2 p.p., Reformācijas svētku dievkalpojums, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

EDMONTONĀ

Māc. Elmārs Caune (10990 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Park-road misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1354 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā. katru svētdienu, pl. 11 no rīta māc. P. Langins.

Watson's

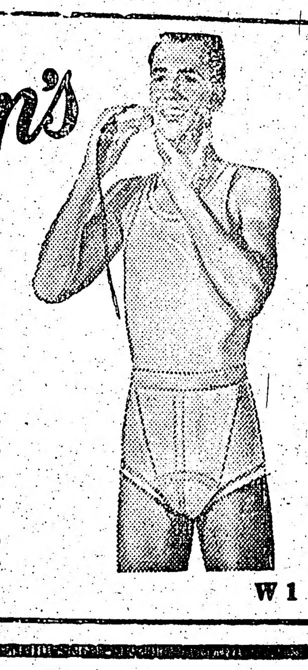

ATLĒTU BIKSĪTES
372
Visi aktīvie vīrieši priecājas par Watsona atlētu trīsveida biksītēm. Elastīgas jostas vietā — ērtas ķermeņa daļām. Pagatavotas pēc ekspertu norādījumiem. Viegli mazgājamas, nav jāgludina. Ilgi valkājamas. Labi pielaikojamas.
W 1 - 8

Nupat saņemtas jaunas GRĀMATAS

J. Ziemeļnieka — KOPOTAS DZEJAS	$7.00
A. Niedras — ZELTA VĀRTU PILSĒTA	$3.40
R. Bangerska — MANA MŪŽA ATMIŅAS, II d.	$5.20
I. Gubiņas — ZELTA IELEJA	$3.00
V. Strēlertes sakārtoj. — LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS	$4.25
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	$5.50
O. Dūna — JUVIKAS ĻAUDIS, I-II-III	$10.00
A. P. Mierkalna — PURPURA SIRDS (dzejas)	$3.50
VARENAIS BĒTHOVENS	$8.00

DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, 2-B, Ontario, Canada.
Darbdienās no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

SPORTS

SPORTA SAIME GATAVOJAS 6. KONGRESAM KLĪVLENDĀ

3.. oktobrī un 1. novembrī Klīvlendā, Ohaijo, pulcēsies visu latviešu sporta pārvalžu pārstāvji sestajam Latviešu sporta padomes brīvajā pasaulē kongresam, lai ievēlētu jaunu padomes prezidiju, pārrunātu līdzšinējo darbību un vienotos priekšlikumos un ieteikumos par turpmāko mūsu sporta dzīves veidošanu.

Latviešu sporta padomei — pirmai mūsu „globālai" organicijai svešumā ir jau gaŗa vēsture. Ideja par kopīgu, visu mūsu sporta saimi aptvevošu organizāciju radās jau 1948. gadā, kad viss lielais vairums mūsu sportistu jau bija izceļojuši no Vācijas un vislielāko aktīvitāti uzrādīja Anglijā. Tur arī 1949. gadā tika likti pamati šai organizācijai — toreiz Latviešu Sporta Sekretāriātam Trimdā, ko tās pirmos divos darbības periodos vadīja enerģiskais Ansis Mauriņš. 1953. gadā, sakarā ar straujo sporta dzīves uzplaukumu Ziemeļamerikā, 3. kongress notika Toronto, par prezidija priekšsēdi ievēlot nelaiķi Robertu Plūmi. Toronto notika arī 4. kongress un par mūsu sporta dzīves augstāko vadītāju kļuva Valdis Teteris, ko vienbalsīgi atkārtoti ievēlēja arī 5. kongresā Detroitā, 1957. gadā V. Teterim, veselības un personisku apstākļu dēļ vairs nespējot turpināt pasākto, viņa amatu pārņēma prezidija priekšsēža vietnieks Ermanis Oliņš, kas ziņojumu par paveikto sniegs 6. kongresā Klīvlendā.

No sākuma šķietami pārdrošās domas — apvienot visu sporta saimi — šodien ir radusies cieša un varena organizācija, kas aptveŗ 2500 latviešu sportistu. LSP veido — Amerikas latviešu apvienības Sporta birojs, ar apgabalu pārvaldēm, Latviešu sporta apvienība Kanadā, Austrālijas latviešu sporta apvienība, Latviešu sporta pārvalde Lielbritanijā, Vācijas Latviešu sporta pārvalde, Zviedrijas latviešu basketbola savienība un Zviedrijas latviešu vieglatlētikas savienība.

Latviešu sporta padome un tās prezidijs nav iestādījumi, kas redzami mūsu sporta ikdienā, tāpat nav „jumta" organizācijām raksturīgo runu, rezolūciju, dekrētu un citu papīru plūdu. Ar tiem nekas nav panākams, atskaitot, protams, veltīgi izšķiestu laiku. Par latviešu sporta saimes rosību un panākumiem mūsu sabiedrībai un arī visai sporta pasaulei stāsta mūsu aktīvo sportistu rezultāti un sasniegumi, kas ir vislabākā un saprotamākā valoda, lai liecinātu par mūsu esamību.

Tā LSP un tās izpildorgans — LSP Prezidijs ir tikai administrātīvi iestādījumi. Prezidija darbība praktiski šobrīd izpaužas mūsu rekordu, valstu meistarsacīkšu rezultātu un sasniegumu reģistrēšanā, vieglatlētikas korespondencsacīkšu organizēšanā un Sporta Apskata izdošanā.

6. kongress Klīvlendā nedos ievērojamas pārmaiņas mūsu pašreizējai sporta dzīvei, ka varam uzskatīt par izveidotu tik tālu, lai tā neapsīktu, bet turpinātu progresēt, kā tas bijis visos pēdējos gados. Ar katru gadu vairāk un vairāk mūsu sporta kopās ieplūst jaunieši, kas ir nepārprotama liecība, ka apsīkuma nebūs vēl nākošajos desmit gados, kaut arī dalībnieku un intereses trūkuma dēļ iznīktu mūsu sabiedriskās organizācijas. (INFO)

Aizsaules ceļos

15. oktobrī Toronto 74 gadu vecumā mirusi Emilija Beķere. Apglabāta 19. oktobrī Jorkas kapos latviešu nodalījumā. Aizgājēju uz pēdējo dusu pavadīja prof. E. Kokins.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

24. oktobrī — P. Brīvkalnes koncerts Itona auditorijā.
30. oktobrī Fiasko 4 — 72 Rīgas roveŗu - skautu vienības slēgts vakars, 131 Broadview Ave.
3.. oktobrī — TLB drāmatiskā ansambļa pirmizrāde „7 vecmeitas".
31. oktobrī L.M.M.K. sezonas atklāšanas balle.
1. novembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas ritmoplastikas studijas audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
6. novembrī — tradicionālais Mārtiņu sarīkojums ar dejām Kolumba zālē. Toronto latv. b-ba un Toronto LSK.
7. novembrī — Mārtiņu balle Palace Pier. DV Toronto nod.
17. novembrī — Dainas koŗa 10 g. jubilejas koncerts Itona auditorijā.
3. decembrī — Koncertapvienības sarīkojumā prof. A. Teichmaņa koncerts.
5. decembrī — Kolumbus zālē Latvijas Kaŗa skolas 40 gadu atcere latviešu virsnieku saimei un viņu viesiem.
Jaunatnes koncerts Sv. Andreja baznīcas zālē, 1960. g. 10. janvārī.

HAMILTONĀ

30. oktobrī HMMK balle, Rainbow zālē.
7. novembrī Hamiltonas Tautību padomes rīkotā Apvienoto Nāciju diena, 57 Delaware Ave.
14. novembrī HLB un Kičeneras jaukto koŗu koncerts ar balli, 752 Barton St. E.
21. novembrī Latvijas valsts dibināšanas svētki ar apv. vīru koŗa „Viesturs" piedalīšanos, Royal Connaught hotelī.
26. nov. — 6. dec. Grāmatu nedēļa un Ziemassvētku tirdziņš, 47 Forest Ave.
29. novembrī prof. Dr. P. Ķikaukas priekšlasījums „Homēra Odiseja", 47 Forest Ave.
5. decembrī Ziemassvētku tirdziņš, baznīcas pagrabā.
16. janvārī Veco un jauno laiku deju vakars, Rainbow zālē.
13. februārī Karnevāls Pigbridžā.
20. februārī prāv. A. Skrodeļa referāts, 47 Forest Ave.
26. martā Mūzikāli - literārs vakars, 47 Forest Ave.
7. maijā HLB lielās loterijas izloze un balle, Rainbow zālē.

ST. KATARINĒS

24. oktobrī — Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.
7. novembrī — Atlanta klubā — DV nodaļas gada svētki.
28. novembrī — Atlanta klubā — Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums „Vakars Ziemassvētku ieskaņai".
31. dtcembrī — Beacon Motor Hotel — Vanadžu kopas Jaungada sagaidīšanas balle.

NIAGĀRĀ

22. novembrī, 18. novembra atceres sarīkojums Niagarai un Sv. Katarinēm.

Aleksandrs stāsta:

SESTAIS VILNIS

PA SLEPENO AĢENTU NOSLĒPUMAINAJĀM UN BĪSTAMAJĀM GAITĀM

XX

BĪSTAMA SPĒLE

Tumšmatainā dāma ar gadus trīs vai četri vecu puisēnu pie labās rokas, varēja būt arī kāda no daudzajām vasarniecēm, kas, bērnu pieskatot, lasot kādu grāmatu un sauļojoties, ik dienas liedagā mēdz nosēdēt līdz vēlai pēcpusdienai. Viņa soļoja ļoti lēni un brīžiem apstājās kā kādu gaidīdama. Varbūt, ka apstāšanās iemesls bija viņas mazā dēlēna tieksme ik pēc pāris desmit soļiem noplūkt pa kādai lapai vai pacelt ietves malā kādu spīdīgu akmentiņu. Pulkstens bija tikai dažas minūtes pirms vienpadsmitiem, kad gājēja, kuŗas skaistumu tik ļoti izcēla viekāršais, bet elegantais tērps, no Majoru puses pa Lielo prospektu tuvojās Bulduru Kūrmājai.

Elizabete Stepe, pazinusi skaistulē kapteiņa Briedīša kundzi, palika nekustīgi sēdot pie nelielā loga mazajā atspirdzinājumu un saldējumu veikaliņā, iepretī Kūrmājas galvenajiem vārtiem. Nākošajā brīdī Elizabetes kundze ievēroja, ka no mazās šķērsieliņas, kas aiz Kūrmājas pa dēļu klāto taciņu veda uz kāpām, saules pielietajā prospektā parādījās vidēja auguma vīrietis. Ja Marija Briedīte kuŗa katra svešinieka uzmanību saistītu ar sievišķīgo skaistumu, tad svešnieks ar savu drēbnieka nemākulīgi piegriezto tumšzilo uzvalku būtu viegli atrodams lielākajā ļaužu pūlī. Tieši pie Kūrmājas vārtiem Marija Briedīte, paņēmusi dēlēnu rokās, apstājās, lai palūkotos lielajā stikla vitrīnā izlikto mūzikļu un dziedātāju attēlos. Arī svešinieks, sasniedzis vitrīnu, negaidot apstājās Marijai tieši aiz muguras. „Jemeļjanovs!" Elizabete Stepe vēl laikā paguva apslāpēt pārsteiguma saucienu.

Atskaitot pāris bērnus, kas, saldējumu ēzdami, priecīgi smējās pie veikaliņa letes, kā veikaliņā tā arī tuvējā ielā nemanīja neviena cilvēka.

„Neskataities atpakaļ, Marusja!" — Marija Briedīte tik labi atcerējās šo cieto, pavēlošo balsi. „Es patlaban nezinu, ko lai vairāk apbrīnoju — jūsu skaistumu vai jūsu drošsirdību," vīrietis turpināja.

„Nerunājiet muļķības, Vasilij!" Marija, nenovērzdama seju no bildēm stikla vitrīnā, bija pazinusi svešinieku.

Tātad Kremļa īpašais kurjērs arī šoreiz bija Vasilijs Semenčuks, vīrs, kuŗam viņa daudzus gadu Daugavpils laikos bija uzticīgi kalpojusi kā sakarniece svarīgu materiālu nodošanā pēdējā etapā uz Maskavu. —

„Mūsu laiks ir pārāk īss. Droši vien sūtniecība, kuŗas uzdevumā es pašlaik strādāju, ir parūpējusies arī par izsekotāju. Esmu Rīgā pavisam neparastā uzdevumā. Satieku jūs, Marija, šodien tikai tādēļ, lai brīdinātu. — Jums draud briesmas. Jā, pat nāves briesmas. Katrā gadījumā nenēsājiet sev klāt neko kompromitējošu. Sadedziniet mājās arī beidzamo nieku, kas varētu likties aizdomīgs. Ja pēkšņi mana palīdzība jums būtu nepieciešama, tad piezvaniet padomju sūtniecībai Rīgā. Prasiet pēc „Tassa" redaktora Jemeļjanova. Kārtējo ziņojumu nosūtiet ar Rīgas pastu, kā izņēmuma instrukcijā norādīts. Tas ir viss, ko jums pašlaik varu pateikt," Jemeļjanova balsī varēja saklausīt uztraukumu.

„Bet, Vasilij, vai tad jūs nemaz negribat uzklausīt manu mutvārdu ziņojumu?" Marija, likās, sarunājas ar savu mazo puisēnu.

„Nē. Mūsu laiks ir galā", Jemeļjanovs bija jau pagriezies ceļa likumā. Bet tad, apdomājies, viņš ātriem soļiem atkal sasniedza Kūrmājas vārtus un neapstājies soļoja tieši pretim Marijai. Brīdi vēlāk sievietes skats sastapās ar Kremļa aģenta aukstajām acīm.

„Mans Dievs!" Marija pārbīlī čukstēja: „Nē, tas nevar būt . . ."

„Es gribēju jums šo brīdi aiztaupīt. Bet varbūt tā ir labāk. Klausieties: Marija, sava bērna, ja es varu lūgt, arī manis dēļ, izbeidziet šo bīstamo spēli!" Jemeļjanovs runāja latviski bez mazākā akcenta. Viņa balss tagad skanēja tik neparasti dobji, šķietami silti un pazīstami „Nekādus jautājumus, lūdzu. Lai Dievs jums žēlīgs. Ardievu!" viņš gandrīz skriešus devās atpakaļ stacijas virzienā.

„Šajā brīdī sarkanās armijas Ceturtā biroja kapteinis Vilis Krūmiņš — Semenčuks — Jemeļjanovs izdarīja lielāko kļūdu savā dzīvē.

***

Profesors Arveds Kausiņš bija paspējis ātri iedzīvoties savā jaunajā lomā — kas viņam tā patika. Viņš jau neapzināti nojauta briesmīgu spēku un varu savās rokās. Varu pār draugiem, varu pār ienaidniekiem. Pāris nedēļās viņš bija kļuvis par pusduča jaunu literātu un dažu mākslinieku grupas vadoni un administrātoru, kas par savu mērķi bija sprauduši plaša vēriena kultūrālu un mākslinieciskū sadarbību ar lielo austrumu kaimiņu. Protams, bez jebkādas politikas taisīšanas. Pats Dailes teātŗa Smiļģis, vienīgais teātrinieku pārstāvis, bija sajūsmā gandrīz apraudājies: „Mīļais profesor, debesis ir jūs sūtījušas, lai pavērtu latviešu skatuves mākslai skatu un ceļu uz lielo Maskavu, kuŗas „Zilais putns" nes jaunus vējus sasmakušajos Eiropas teātŗos. . ." Un šī jaunā, bet apdāvinātā skuķe — Lilita Bērziņa, kas nupat tikusi uz skatuves dēļiem un saņēma kritiķu varenus slavinājumus, izsaucās: „Mūsu uzvedumu ģeniālajam gara tēvam Smiļģa kungam ir taisnība!" Viņa sarkdama bija piebildusi: „Dailinieki jums pateicīgi, ka esat uzņēmušies tik svarīgas kultūras biedrības organizēšanu."

Patiesībā tādu fanātisku Maskavas teātŗa mākslas cienītāju arī Dailes teātrī nebija daudz. Nemaz nenoliedzot Smiļģa talantu, vecākie aktieŗi ģērbtuvēs bieži pateica savas domas, kas teātŗa mākslinieciskajam vadītājam nemaz nebija pa prātam. Gustavs Žībalts kopā ar inspicentu Herbertu Klusiņu vēl pirms dažām dienām bufetē ienākušajam Smiļģim bija pateikuši tieši sejā: „Eduard, kas tad tev atkal sadzinis tos Maskavas kāpostus smadzenēs!" Smiļģis, dusmās piesarcis, bija brīdi palicis bez valodas: „Arī tu, Klusiņ, tā domā?" viņš bija izgrūdis.

„Jā." Inspicents, krietnā dūšā būdams, vēl bija piebildis: „Ne vien teātris, bet Šīrons un pus Rīgas jau smird!"

Smiļģis nezināja neko prātīgāku, kā steigšus sarunu pārtraukt un uzskriet skatuvē, lai sāktu neganti lamāties ar skatuves strādniekiem, kas nenotika pārāk bieži.

Sevišķi palīdzīgs jaunās biedrības organizēšanā profesoram Kausiņam bija jaunais rakstnieks Lācis — šis jauneklis, kuŗa drūmais acu skats un nervozās roku kustības liecīāja par kādu dziļi apslēptu vainas apziņu, brīžiem pat profesoram kļūva neomulīgs, sēžot ar viņu vienatnē. „Slepkavas vainas apziņa visskaidrāk salasāma viņa sejā", profesors atcerējās krievu zinātnieka Trubeckoja prātojumu. Cik savādi, ka profesora Kausiņa nojauta bija tik pareiza. Vai tad, kad šis pusintelliģentais rakstnieks ar raksturīgi zemo pieri, būs atdevis visu savu garu un miesu viszemākajiem instinktiem, vai tad viņš savu gļēvo roku nepacels nāvīgam dūrienam arī pret pašu profesoru Kausiņu? Kas zina? Jau tad profesors, Lācim bērnišķīgi naivi jūsmojot, bija savācis dīgļus augonim, kurā vienādās devās pārstāvēta nodevība un cilvēku neizmērojamas ciešanas.

Turpinājumā: BIEDRĪBAS DIBINĀŠANAS SAPULCE

NO RAĶEŠU LAIKMETA UZ ROKOKO PILĪM . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

Francijas karaļiem: tur ir Ludviķa XIV un Ludviķa XV attēli, un vestibila griestus grezno Burbonu dinastijas lepnā devize „Nec pluribus impar".

Grūti būtu uzskaitīt visas pils telpas un to krāšņo iekārtu. Katra no tām ieturēta savā īpatā krāsā. Tur ir dzeltenais kabinets, kas laistās īpatā burvīgā dzeltenās krāsas un sudraba kombinājumā, ar slavenās Vatō gleznas „Brauciens uz Citēras salu" kopiju; tālāk redzams bāli violētais kabinets; telpa, ieturēta rožainos toņos, baltā, sarkanā un zelta krāsā izveidotā ēdamistaba ar jau iepriekšējā pilī redzētu „galdiņ, klājies" sistēmu. Ir arī zeltā mirdzošā spoguļu zāle, kur spoguļiem greznotās sienas rada illūziju it kā mūsu priekšā atvērtos bezgalīga rinda telpu un kristallu lustru.

NEUŠVANŠTEINAS PILS

Beidzot skatu Neušvanšteinas pili, kur noslēdzās nelaimīgā, vientuļā ķēniņa mūžs, jo no šīs pils viņu brutālā kārtā aizrāva uz viņa ieslodzījumu Bergpilī, no kurienes vienīgā izeja viņam bija — lēciens nāvē.

Ludvigs II ir licis celt visas savas pilis vietās, kuŗu skaistuma dēļ viņu varētu apskaust katrs dabas ainavu gleznotājs. Visplašākais, vismajestātiskākais skats atklājas tomēr no Neušvanšteinas pils. No tās redzami ne tikai Bavārijas augstie kalni un 2 ezeri, bet pat daļa Tiroles. Tomēr tieši pret šo pili varētu celt vislielākos iebildumus stila ziņā. Herrenchiemsee pils un Linderhofa ir labas franču piļu imitācijas; baroka un rokoko motīvu apvienojums tanīs netraucē, jo šie stili ir radniecīgi un izauguši viens no otra. Neušvanšteinas pilī turpretim dažas telpas (piemēram, troņa zāle) ir dažādu pretēju stilu ne visai izdevies sajaukums.

Ludviga II romantiskais sapnis bija dzīvot šeit pilnīgā vientulībā, skaistās Alpu ainavas vidū — pilī, kas architektoniski atgādinātu viņam Viduslaikus ar to ideāliem un teikām. Ne par velti Ludvigs II raksta Vāgneram savā patētiskā stilā: „Tā ir viena no skaistākām vietām, kādu vispāri var atrast — svēta un nepieejama! . . ." Viņš vēlas, lai ap viņu būtu viss tas, ko viņš mīl vairāk par visu pasaulē. Šai pilij vajadzēja būt reizē Vartburgas pilij ar tās dziesmu sacīkstēm — un Sv. Grāla pilij.

Pēc abu iepriekšējo piļu zeltā mirdzošajām zālēm Neušvanšteinas pils liekas tumša un pat drusku drūma: griesti un sienas ir apklāti ar tumšu ozolkoku, pēdējais dominē arī istablietās. To atdzīvina daudzie mākslīgi darinātie kokgriezumi, smagie, ar zeltu izrakstītie zīda priekškari (pie vienas istabas priekškariem mūķienes esot strādājušas 4 gadus!) — un sienu gleznas. Sienu dekorējumā, mēbelēs, lustrās, logu veidojumā — visur ir mēģināts atdarināt Viduslaiku piļu gotisko stilu.

Aizgrābjoša šķiet ķēniņa jūsma par Vāgnera mūzikas drāmām un seno vācu varoņteiku un dzeju pasauli, kas tur atspoguļojas. Nelaimīgā ķēniņa dvēsele ir bijusi pilna Vāgnera mūzikas skaņu un romantisku sapņu — un no šīs pārpilnības ir radušās gleznas uz Neušvanšteinas pils sienām! . . . Soļojot no vienas telpas otrā, gar mūsu acīm slīd senās vācu Sigurda un Gudrunas teikas, ainas no Tannhäusera", „Tristana un Izoldes", „Parcifala" un ķēniņam tik mīļā „Lohengrīna".

Pilī visur atkārtojas gulbja motīvs: ne par velti ķēniņš identificē sevi ar „baltā gulbja bruņinieku" Lohengrīnu. Šis motīvs ir redzams metalla kroņlukturos, mēbeļu pārvelkamo rakstos, puķu vāžu un pat mazgājamā galda izveidojumā ķēniņa guļamistabā — un arī pils nosaukumā. „Lohengrīns" ir arī pirmā opera, kuŗu ķēniņš dzird un kuŗai ir likteņīga nozīme viņa mūžā: tā padara viņu par kaislīgu Vāgnera mūzikas dievinātāju uz visu mūžu.

Pils svētku zāli („Sängersaal") Ludvigs II ir gribējis veidot pēc Vartburgas pils svētku halles parauga, kur XIII g. simtenī landgrāfs Hermanis ir sarīkojis leģendāro dziedoņu sacensību. Liekas arī, ka ķēniņam bijusi prātā doma veltīt šo zāli Sv. Grāla motīvam, tādēļ uz sienām ir ainas no Parcifala teikas. Tā ir milzīga majestātiska telpa, kuŗu grezno varenas zeltītas lustras un kandelabri. Šī zāle bija domāta Vāgnera operu uzvedumiem.

Vismazāk ir izdevusies milzīgā troņa zāle ar zilo zelta zvaigznēm rotāto jumolu. Tās dekorējumā jaucas bizantiskais un gotu stils. To veidojot, ķēniņu ir ietekmējuši, acīmredzot bizantisko katedrāļu attēli un kāds 13. gadsimā radīts fantastisks Sv. Grāla pils apraksts.

Kādēļ pēkšņi šis bizantiskais elements? Liekas, ka ķēniņu iedvesmo doma par Bizantijas valdnieku varas sakrālo raksturu, kas saista viņu arī Grāla teikās. Arī sienu gleznās ir tēloti 6 par svētiem pasludinātie ķēniņi, sākot ar Ungārijas Stefanu svēto. Zāle ir palikusi nepabeigta. Ķēniņa nodoms bija izveidot to ar bizantisku krāšņumu — ar porfīra un lapislazuli kolonnām. Tik bezgalīgi tālu no reālās dzīves bija aizgājis ķēnišķīgais sapņotājs! Laikā, kad šķobās ķēniņu troņi Eiropā, kad pēc Vācijas apvienošanās zem Prūsijas varas atsevišķu vācu valdnieku vara bija kļuvusi par tukšu skaņu, viņš sapņo par valdnieka dievišķo varu.

Ludviga II traģēdija ir tā, ka viņš ir piedzimis par vēlu: absolūtisma un romantisma laiks ir pagājis. 19. g. s. otrā puse, kuŗā viņš dzīvo, ir pelēka reālisma un dzimstošās technikas laikmets, kuŗam ķēniņš nespēj piemēroties.

Vai daudzie Baireutas svētku spēļu apmeklētāji iedomā, ka uz Ludviga II, šī „neprātīgā fantasta" (kā viņu bieži dēvē), ierosinājumu ir 1872. g. likts pamatakmens svētku spēļu namam? . . . Vai tā nav likteņa ironija, ka Ludviga II pilis, pret kuŗām sacēlās tāda protesta vētra, tagad Bavārijai pievelk tūristu masas (un naudu!) no visām malām? . . .

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112. Toronto.

BRĪVĀ DABĀ

SATIKŠANĀS AR 2 MAKŠĶERNIEKIEM

Organizētie un neorganizētie makšķernieki ar tradicionālām sezonas slēgšanas ballēm ir jau paspējuši iezvanīt kapa zvanus jaukajām un saulainajām indiāņu vasaras dienām. Arī namsaimnieki, uzpildījuši eļļas tankus savos bangalovos un vecos graustos, ko sauc par īres mājām, pienācīgi sagatavoti, lai varētu sagaidīt ziemu ar tās nepatīkamajiem pavadoņiem — sniegu, salu un slapjdraņķiem. Nebūs vairs ilgi jāgaida, kad uz Simko un Kočičingas ezeriem žibulētāji, gandrīz ragā sasaluši, ziņos par 12 vai 14 noķertiem sešcolligiem asarīšiem. Droši vien neviens pavisam nenosals un visi laimīgi sagaidīs maiju, kad jauna sezona un jauni panākumi pievienosies šai neoficiālajai makšķernieku vēsturei, kuŗas chronika pienākumus gandrīz pret paša gribu uz laiku esmu uzņēmies . . .

Neorganizēto makšķernieku pirmā oficiālā sezonas atklāšanas balle „Rīgā" pie Bakstera ezera bija pulcējusi pilnu nometni un vēl pilnākas laivas. Labi izsalušies, neko prātīgu nenoķēruši, bet labi izpļāpājušies, un patīkami laiku pavadījuši, savs pussimts neorganizēto šķirās, lai nākamgad atkal satiktos un, kas zina, arī noķertu kādu pavisam lielu, vēl neredzētu zivi.

Pagājušās nedēļas nogalē man iznāca satikties ar diviem makšķerniekiem. Lai pasargātu nevainīgos un izvairītos no vazāšanās pa tiesām, labāk pārgrozīsim šo divu makšrernieku īstos vārdus un paklausīsimies, ko par šīm satikšanām mans magnetofons ir uzņēmis lentā.

DIVDESMITĀ GADSIMTA MAKŠĶERNIEKS

Pie maza ezeriņa piebrauc lepns autiņš. Piekabē vel lepnāka laiva ar tik spēcīgu motoru, kāds diezin vai bija mūsu kādreizējai kaŗa flotei. No mašīnas izveļas labi baŗojies vīrs, apkrāvies ar kādu pusduci dārgu makšķerkātu, „Mičela" spolēm un smuku, vēl neprecētu sievu. Apskatījies no kabatas izvilktajā makšķernieku rokas grāmatā, kungs Antons Naudiņš smukajai pavadonei uzsauc:

„Lonij, uzklāj saklapējamo galdiņu! Pašlaik vēl nav īstais laiks! Ieturēsim mazu lančiņu."

Un, kā pasakā, Lonijas veiklās rokas dažās minūtēs ezermalā jau uzburušas glīti klātu mielasta bufeti. Misters Naudiņš, smagi pūzdams, no mašīnas pakaļdaļas ir jau izvilcis pārvietojamo ledus skapīti un, ar bārmaņa veiklību, jau sācis maisīt martinijus un manhetenus. Žāvētais lasis, kūpināts zutis, kaviārs, šprotes un marinētie nēģi ir labākā liecība, ka makšķernieks cieni zivis. Jums varētu likties, ka pēc pāris šnabjiem misters Nandiņš ar savu Holivūdas parauga draudzeni metīsies laivā un liks darbā savas „Mičela" spoles un ļaus rūkt 35 zirgu spēku motoram. Nē! Mielasts drusku ieilgst. Patiesību sakot ieilgst pāris stundas. Maz kas palicis pāri no laviešu delikatešu veikalā pirktajiem gārdumiem. Liekas nupat, nupat Naudiņa kungs metīs mieru negausīgai ēšanai un atspirdzinājumu dzeršanai un dosies iekšā vēja nedaudz saviļņotajā ezerā. Nē! Apstaigājis pāris krastā piebraukušās laivas, viņš gandrīz nicīgi noskatās naīvajos makšķerniekos, kas aiŗu laivās piebrauc ar pāris nomakšķerētām zivtelēm.

Lonija pa to laiku no termosa pudelēm tasītēs iepildījusi smaržīgu kafiju. Misters Naudiņš ātri saož kafijas aromatu un ir kā likts atpakaļ pie sava Kreislera, motorlaivas, „Mičela" spolēm un draudzenes. Tālāk man faktiski nebūtu jāstāsta, jo jūs jau esat uzminējuši. Jā, kafiju padzēris, Naudiņa kungs savai sirdsdāmai uzsauc:

„Lonij, šodien nekāda makšķerēšana nebūs, pārāk vējains, brauksim labāk pa fiksam atpakaļ uz Toronto, lai vēl redzētu tīvijā Eda Salivana šovu."

Iemetis mutē chrofila konfektes šnabja smakas noņemšanai, Naudiņš jau piestartēja motoru. Un tā viņi, kā atbraukuši, tikpat ātri arī aizbrauca. Pāri palika skaistajā rudens lapu zelta pielietajā ezermalā liela kaudze papīra šķīvju, pusēstu maizīšu šķēles un uz visām debess pusēm izmētātas tukšas konserū bundzas. Pikniks un makšķerēšana bija galā.

ALFREDS ANTIŅS

Pie tā paša ezera sestdienas rītā, gaismiņai tikko svīstot, pāris simts soļu no laivu steķiem, savu zaļo makšķernieka kastīti klusi nolika virs nonēsātā, pelēkā uzvalkā. Patiesību sakot, viņš nav nekāds nabags, jo jau otru mēnesi saņem bezdarbnieka pabalstu, kas, citā draudzīgā valūtā pārrēķinot, iznāktu savi 300 ruļi nedēļā. Kredita politikas pārkārtojumu dēļ, tieši tagad fabrikā darbs uz laiku ir pārtraukts, un Alfreds Antiņš šo neparedzēto un negribēto atvaļinājumu cenšas izmantot kā nu prazdams. Tā kā arī viņš ir makšķernieks, tad, klusībā aizmirstot kārtējo maksājumu nastu, viņš par izdevību palikt bez darba gandrīz vai priecājas. Sevišķi tādos brīžos, ja pie auklas pieķērusies kāda liela forele vai arī dūšīgs asaris. Diemžēl, mūsu Alfredam Antiņam nav ne lielas automašīnas, ne „Mičela" spoļu, nedz arī draudzīga meitiesa. Un tā viņš viens pats no agra rīta līdz pat vakaram cītīgi mērcē āķi vēsajā ūdenī, drusku pašņaukājas, jo aukstums liek sevi manīt, un pacietīgi gar ezermalu ar savu makšķeri rīkojoties, līdz pievakarei ir pievilcis pilnu tarbu zivju, protams, ka arī viņš nav izticis bez pusdienām un palaunaga. Bet tai vietā, kur viņš krietni uzkodis, krastmalā mazā ugunskurā pat uzcepis līdzpaņemtās desiņas un uzvārījis garšīgu zivju zupu, jūs velti meklēsit apkārt izmētātas tukšas konservu bundžas, avīzes, „klīnekšus" un citus divdesmitā gadsimta pārpilnības labos lieciniekus. Nē, Alfreds Antiņš ir cita kalibra vīrs, un mēs gandrīz varam būt droši, ka arī tad, kad dzīve atkal būs iegājusi normālā tecējumā, viņš, tāpat kā šodien, papriecājoties par ezermalā redzēto meža piļu pāri, vērojot lapsu rīta agrumā čāpojam uz medībām, un mierīgi un ar māku makšķerējot, pavadīs jaukus brīžus brīvajā dabā. Jaukus brīžus — bez visām divdesmitā gadsimta labierīcībām. Arī jums, ja ne šogad, tad nākošgad, droši vien iznāks tikties kā ar misteru Antonu Naudiņu, tā arī ar Alfredu Antiņu. Kuŗš no viņiem laimīgāks vai labāks? — Izšķiriet paši.

A. Pelēkais

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas latviešu apvienības sekretāriāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Ābols, Aleksandra d., Bačs, dzim. 1900. g., dzīvojis Čikāgā, meklē audžu meita; Valdis Donis, dzīvojis Eslingenā, izceļojis uz Kanadu; Māris Draviņš, dzim. 1920. g., no Viļakas pag.; Visvaldis Feldmanis, dzim. 1926. g., Struteles pag.; Voldemārs, Voldemāra d., Freimanis, dzim. 1926. g.; Žanis Heidemanis, no Liepājas, ziņas no tuviniekiem no Liepājas; Jūlijs Leja, no Limbažiem, 49. g. v.; Zelma Lerums, meklē māsa Latvijā; Arnolds Ozoliņš, dzim. 1921. g., Maskavā; Roberts Ozoliņš, dzim. 1923. g., Rīgā, brauc uz kuģiem; Melānija, Aleksandra m., Prūsis, dzim. Grigorius, dzim. 1899. g., Rīgā, dzīvojusi Kolumbusā, Ohio; Kārlis Repečko, dzim. 1901. g., no Vecmīlgrāvja; Hilda Sprukta; Ansis Šūmanis, dzim. 1900. g., Rīgā; Matīss Šūna, dzim. 1927. g., no Valdemārpils; Voldemārs, Jāņa d. Zile, dzim. 1909. g. Alsviķu pag., viņa sieva un meita Dzidra - Mirdza, dzīvojusi Indiānāpolē, Ind.; Eriks Zviedrs, dzim. 1925. g., no Rīnužiem.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D. C., USA. (Telef. DUpont 7-7812). Adresu paziņotājiem kartotēka piesūta meklētāja adresi vai vēstuli tieša kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adresu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai un no ārzemēm pievienojami International Reply kuponi.